

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Posouzení hospodaření vybraných měst a obcí

Miloš Šenkýř

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Miloš Šenkýř

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Posouzení hospodaření vybraných měst a obcí

Název anglicky

Economics analysis of selected towns and villages

Cíle práce

Cílem diplomové práce je komplexní porovnání a zhodnocení úrovně hospodaření vybraného města a obce ve Středočeském kraji za období let 2012 až 2018. Cíl bude naplněn analýzou příjmové a výdajové stránky rozpočtů daného města a obce v uvedeném období. Na základě výsledků analýzy budou jako výstupy práce navržena opatření ke zlepšení hospodaření obou subjektů.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické.

Teoretická část bude založena na definování teoretických východisek založených na interpretaci prostudované odborné literatury, internetových zdrojů, právních předpisů a dalších pramenů.

Praktická část práce bude vycházet z detailní analýzy a vyhodnocení finančních výkazů a závěrečných účtů vybraného města a obce. V rámci této části dojde k rozboru příjmové a výdajové stránky rozpočtů. Dojde také k porovnání hospodaření pomocí vybraných finančních ukazatelů. Praktická část bude též obsahovat výstupy anketního šetření mezi občany. V závěru práce jsou shrnuty výsledky analýzy a anketního zjišťování a navržena opatření ke zlepšení hospodaření obou subjektů.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

obec, město, rozpočet, výdaje, příjmy, analýza, hospodaření

Doporučené zdroje informací

GRUBER, J. *Public finance and public policy*. New York: Worth Publishers, 2016. ISBN 978-1-4641-4333-5.

MAAYTOVÁ, A. – HAMERNÍKOVÁ, B. *Veřejné finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-497-0.

PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. – JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

PEKOVÁ, J. *Veřejné finance : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 17. 02. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Porovnání hospodaření vybraných měst a obcí" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 2. 3. 2020

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval prof. Ing. Jaroslavu Homolkovi, CSc. za vedení práce a za cenné rady při jejím zpracování. Současně děkuji manželce za velikou podporu při zpracování práce a během celého studia.

Posouzení hospodaření vybraných měst a obcí

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá posouzením hospodaření dvou obcí ve Středočeském kraji, města Mnichovo Hradiště a obce Březina, ve vybraném období v letech 2012 až 2018. Úvodní část práce definuje teoretická východiska v oblasti veřejné správy v České republice, v problematice obcí a jejich rozpočtů, konkrétně příjmové a výdajové stránky. Praktická část práce v úvodu charakterizuje vybrané obce z hlediska jejich historie i současnosti a také popisuje jejich volené orgány a městské a obecní úřady. Následuje analýza příjmů a výdajů obou obcí v uvedeném období a vzájemné srovnání jejich hospodářských výsledků v přepočtení na jednoho obyvatele, aby údaje byly porovnatelné. V rámci vzájemného srovnání dochází i k porovnání vybraných informativních a monitorujících ukazatelů, jež sleduje Ministerstvo financí. Na analýzu hospodaření navazuje anketní šetření mezi občany obcí, jež prezentuje pohled části populace obou obcí na jejich hospodaření. Na základě praktické části práce vč. uvedené ankety jsou v závěru práce navržena doporučení ke zlepšení hospodaření obcí a k jejich možnému rozvoji v budoucích letech.

Klíčová slova: obec, rozpočet, hospodaření, město, příjmy, výdaje, daně, analýza

Economy analysis selected towns and municipalities

Abstract

The thesis deals with the assessment of the economy of two municipalities in the Central Bohemian Region, the town of Mnichovo Hradiště and the municipality of Březina, in the selected period from 2012 to 2018. The introductory part of the thesis defines the theoretical basis of public administration in the Czech Republic in municipalities and their budgets, specifically the incomes and expenditure pages. The practical part of the thesis characterizes selected municipalities in terms of their history and present and also describes their elected authorities and municipal authorities. The following is an analysis of incomes and expenditures of both municipalities in the period and a comparison of their economic results per capita to make the data comparable. The mutual comparison also compares selected information and monitoring indicators monitored by the Ministry of Finance. The analysis of municipalities economy is followed by a poll among citizens of both municipalities, which presents a view of part of the population of both municipalities on their economy. Based on the practical part of the thesis including the mentioned poll the author suggested recommendations for improving the economy of both municipalities and their possible development in the coming years at the end of the thesis.

Keywords: municipality, budget, economy, town, revenues, expenses, taxes, analysis

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Veřejná správa v České republice	13
3.1.1 Státní správa.....	13
3.1.2 Územní samospráva.....	14
3.1.3 Historie a vývoj územní správy v českých zemích.....	14
3.1.4 Charakteristika územní samosprávy	15
3.2 Obec	16
3.2.1 Charakteristika obce	17
3.2.2 Dělení obcí.....	18
3.2.3 Orgány obce.....	19
3.2.4 Působnost obce	22
3.2.5 Majetek obce.....	25
3.3 Rozpočet obce	26
3.3.1 Charakteristika územního rozpočtu	26
3.3.2 Struktura rozpočtu obce	27
3.3.3 Rozpočtový proces.....	29
3.4 Příjmy rozpočtu obce	32
3.4.1 Daňové příjmy	32
3.4.2 Nedaňové příjmy.....	35
3.4.3 Dotace a transfery	36
3.4.4 Návrtné příjmy	36
3.5 Výdaje rozpočtu obce.....	37
4 Praktická část	39
4.1 Charakteristika města Mnichovo Hradiště	39
4.1.1 Historie města	40
4.1.2 Městský úřad a volené orgány	41
4.2 Charakteristika a historie obce Březina.....	41
4.2.1 Obecní úřad a volené orgány	42
4.3 Analýza hospodaření města Mnichovo Hradiště v letech 2012-2018.....	42
4.3.1 Analýza příjmů města Mnichovo Hradiště	44
4.3.1.1 Daňové příjmy	46
4.3.1.2 Nedaňové příjmy	51

4.3.1.3	Kapitálové příjmy	52
4.3.1.4	Přijaté dotace	53
4.3.2	Analýza výdajů města Mnichovo Hradiště	54
4.4	Analýza hospodaření obce Březina v letech 2012-2018	57
4.4.1	Analýza příjmů obce Březina	58
4.4.1.1	Daňové příjmy	60
4.4.1.2	Nedaňové příjmy	63
4.4.1.3	Kapitálové příjmy	64
4.4.1.4	Přijaté dotace	64
4.4.2	Analýza výdajů obce Březina	65
4.4.2.1	Běžné výdaje	67
4.4.2.2	Kapitálové výdaje	68
4.5	Porovnání hospodaření obou obcí	69
4.5.1	Porovnání výsledků hospodaření	69
4.5.2	Porovnání vybraných ukazatelů	77
4.6	Anketní šetření	79
5	Návrhy ke zlepšení hospodaření obou obcí.....	86
5.1	Město Mnichovo Hradiště.....	86
5.2	Obec Březina.....	88
6	Závěr.....	90
7	Seznam použitých zdrojů	91
8	Přílohy	97
	Příloha I Anketa pro respondenty obou obcí	97

Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj salda rozpočtu Mnichova Hradiště, v tis. Kč	44
Graf 2 - Podíl jednotlivých druhů příjmů na celkových příjmech Mnichova Hradiště	45
Graf 3 - Vývoj salda rozpočtu obce Březina, v tis. Kč	58
Graf 4 - Podíl jednotlivých druhů příjmů na celkových příjmech Březiny	59

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Mapa obou obcí.....	39
Obrázek 2 - Zájem o dění občanů v jejich obci (v %)	80
Obrázek 3 - Účast na jednání zastupitelstva	81
Obrázek 4 - Zájem o hospodaření obce	82
Obrázek 5 - Spokojenost s investicemi obce	83
Obrázek 6 - Spokojenost s hospodařením obce	84

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Schéma běžného rozpočtu	28
Tabulka 2 - Schéma kapitálového rozpočtu.....	28
Tabulka 3 - Vývoj hospodaření města Mnichovo Hradiště, v tis. Kč.....	43
Tabulka 4 - Struktura příjmů Mnichova Hradiště, v tis. Kč	45
Tabulka 5 - Struktura daňových příjmů Mnichova Hradiště, v tis. Kč.....	46
Tabulka 6 - Podíl DPH na celkových daňových příjmech Mnichova Hradiště, v tis. Kč ...	47
Tabulka 7 - Podíl daní z příjmů FO na celkových daňových příjmech MH, v tis. Kč	48
Tabulka 8 - Podíl daní z příjmů PO na celkových daňových příjmech MH, v tis. Kč	49
Tabulka 9 - Výnosy z jednotlivých místních poplatků MH, v tis. Kč	50
Tabulka 10 - Struktura nedaňových příjmů MH, v tis. Kč	51
Tabulka 11 - Kapitálové příjmy Mnichova Hradiště, v tis. Kč.....	52
Tabulka 12 - Příjmy z dotací Mnichova Hradiště, v tis. Kč	53
Tabulka 13 - Výdaje Mnichova Hradiště, v tis. Kč	54
Tabulka 14 - Neinvestiční výdaje Mnichova Hradiště, v tis. Kč	55
Tabulka 15 - Investiční výdaje Mnichova Hradiště, v tis. Kč	56
Tabulka 16 - Vývoj hospodaření obce Březina, v tis. Kč	57
Tabulka 17 - Struktura příjmů obce Březina, v tis. Kč	59
Tabulka 18 - Struktura daňových příjmů obce Březina, v tis. Kč	60
Tabulka 19 - Podíl DPH na celkových daňových příjmech Březiny, v tis. Kč	61
Tabulka 20 - Podíl daní z příjmů FO na celkových daň. příjmech Březiny, v tis. Kč.....	61
Tabulka 21 - Podíl daní z příjmů PO na celkových daň. příjmech Březiny, v tis. Kč.....	62
Tabulka 22 - Výnosy z jednotlivých místních poplatků obce Březina, v tis. Kč.....	63
Tabulka 23 - Struktura nedaňových příjmů obce Březina, v tis. Kč.....	63
Tabulka 24 - Přijaté dotace obce Březina, v tis. Kč.....	64
Tabulka 25 – Výše výdajů obce Březina, v tis. Kč.....	66
Tabulka 26 - Investiční a neinvestiční výdaje obce Březina, v tis. Kč	66
Tabulka 27 - Běžné výdaje obce Březina, v tis. Kč	67
Tabulka 28 - Kapitálové výdaje obce Březina, v tis. Kč	68
Tabulka 29 - Počet obyvatel Mnichova Hradiště a Březiny, v tis. Kč.....	69
Tabulka 30 - Celkové příjmy Mnichova Hradiště a Březiny na 1 obyvatele, v tis. Kč	70
Tabulka 31 - Vybrané daň. příjmy Mnichova Hradiště a Březiny na 1 obyv., v tis. Kč	71
Tabulka 32 - Nedaňové příjmy Mnichova Hradiště a Březiny na 1 obyvatele, v tis. Kč	72
Tabulka 33 - Kapitálové příjmy Mnichova Hradiště a Březiny na 1 obyvatele, v tis. Kč ...	73
Tabulka 34 - Přijaté dotace Mnichova Hradiště a Březiny na 1 obyvatele, v tis. Kč	74
Tabulka 35 - Výdaje Mnichova Hradiště a Březiny na 1 obyvatele, v tis. Kč	76
Tabulka 36 - Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům obou obcí	77
Tabulka 37 - Celková likvidita obou obcí	78
Tabulka 38 - Celková zadluženost, dluhová služba, ukazatel dluhové služby	79
Tabulka 39 - Nejčastější zdroj informací o dění ve městě.....	81
Tabulka 40 - Nejvýznamnější investice obcí dle občanů	83
Tabulka 41 - Oblasti, do nichž by dle občanů mělo být investováno	84

1 Úvod

Obce jsou základními územně samosprávnými celky v České republice. Jedná se o základní jednotky, v nichž občané České republiky žijí, ať již jde o krajské město, nebo malou obec na venkově. Díky tomu je obec nejbližším vykonavatelem veřejné moci a veřejného zájmu, s nímž se občané prakticky denně setkávají. Obec by měla reprezentovat zájmy svých občanů a současně se starat o rozvoj svého území. I z tohoto důvodu má obec právní subjektivitu a je tedy samostatným ekonomickým subjektem, který hospodaří s vlastními prostředky a má vlastní majetek. Právě hospodaření obcí je velice důležité pro jejich samotný chod a rozvoj. Je proto velmi důležité, jakým způsobem dokáží obce nakládat se svěřenými prostředky.

Po změně politického režimu v roce 1989 docházelo k postupné reformě veřejné správy, při níž bylo postavení obcí neustále posilováno. Obce mají čím dál více kompetencí a odpovědnosti a zajišťují řadu úkolů, které jim uložil stát. S těmito pravomocemi však samozřejmě přichází i druhá stránka věci, a tou je kontrola ze strany občanů, kteří právem sledují, jakým způsobem obec nakládá se svými prostředky, jež z velké části pocházejí z daňových příjmů. Kontrola hospodaření probíhá i v rámci veřejné správy ať už krajským úřadem nebo nezávislým auditorem. I z těchto důvodů musí být rozpočty a závěrečné účty také zveřejňovány, díky čemuž lze velice podrobně analyzovat hospodaření obcí ve vybraném období a zjistit, jaké nevyužité zdroje jsou mezi příjmy a naopak kam směřovaly výdaje.

Zejména právě z výše uvedených důvodů jsem si zvolil téma této diplomové práce, neboť každodenně přicházím do kontaktu s činností své obce. Je velice zajímavé zkoumat do detailů hospodaření obce, v níž člověk žije. Současně jako pro zaměstnance dotačního úřadu bylo velmi zajímavé zjišťovat, jak dokáže obec pracovat s možností využití národních i evropských dotací. Na zvoleném tématu je velice zajímavé a poutavé také to, že porovnává dvě velikostně rozdílné obce, kvalitně proto dokáže ukázat odlišnosti, které mezi jednotlivými obcemi jsou. I proto jsem si ke své analýze vybral Mnichovo Hradiště, obec s rozšířenou působností, jejíž rozpočet se pohybuje v řádek nižších stovek milionů korun a obec Březina operující s částkou v jednotkách milionů Kč. Je pro mě výzvou navrhnout na základě nastudovaných teoretických východisek a analýzy v praktické části možná řešení, jimiž by bylo možné hospodaření obce zlepšit. Také je velmi přínosné využití názorů občanů získaných v anketním šetření.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem této diplomové práce je za pomoci provedení analýzy zhodnotit hospodaření města Mnichovo Hradiště a obce Březina v období let 2012-2018 a navrhnout opatření ke zlepšení hospodaření obou obcí v budoucnu. Dílčím cílem práce je provedení anketního šetření mezi občany o hospodaření jejich obcí a následné vyhodnocení tohoto šetření. Výsledkem práce je vyhodnocení hospodaření obou měst a obcí v uvedeném období, porovnání tohoto hospodaření pomocí vybraných ukazatelů a následné navržení opatření ke zlepšení hospodaření obou měst a obcí.

2.2 Metodika

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí, teoretické a hlavní. Před zpracováním teoretických východisek byla zvolena, prostudována a následně interpretována vhodná odborná literatura a právní předpisy týkající se problematiky obcí, rozpočtů obcí a jejich příjmů a výdajů.

V hlavní, praktické části práce, jsou v úvodu charakterizovány obě obce, a to za pomoci oficiálních informací z webových stránek těchto měst a obcí, a z dalších dostupných odborných zdrojů. Následně jsou analyzována hospodaření obou obcí, tedy příjmy a výdaje v období let 2012-2018. K tomuto účelu jsou využita data a informace ze závěrečných účtů obou obcí a aplikace MONITOR Ministerstva financí. Poté je v diplomové práci za pomoci vybraných hospodářských výsledků a zvolených ukazatelů porovnáno hospodaření obou obcí. Následně jsou do práce začleněny výsledky anketního šetření mezi občany týkající se hospodaření daného města a obce. V závěrečné části práce dochází ke zhodnocení získaných výsledků a za využití teoretických východisek i praktických znalostí jsou navrženy kroky ke zlepšení hospodaření obou obcí.

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa v České republice

Pojem veřejná správa lze definovat mnoha různými způsoby. Čmejrek využívá široké a užší pojetí. V širokém pojetí popisuje veřejnou správu jako prvek uspořádání státu a společnosti, tedy konkrétně jako orgány, vztahy a činnosti moci zákonodárné, výkonné a soudní. V užším pojetí pak jako správní činnost, již vykonávají pověřené subjekty v návaznosti na dané právní předpisy. (ČMEJREK, a další, 2016, s. 6)

Provažníková uvádí jiný přístup k definování veřejné správy. Prvním je definice veřejné správy dle toho, kdo vykonává veřejnou správu, tedy zda stát svými orgány nebo zčásti nestátní veřejnoprávní korporace, jež je spravují v samosprávném principu. Druhým přístupem je pak ten geografický, jenž určuje, zda se jedná o ústřední, územní či místní správu. Dle prvního přístupu se tedy veřejná správa dělí na dva subsystémy – státní správu a samosprávu. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 11)

V České republice je subjektem veřejné správy stát, jenž je zastupován státními orgány, územní samospráva a jiné subjekty, mezi něž spadají např. veřejnoprávní vysoké školy či profesní komory. Mezi instituce veřejné správy pak patří prezident republiky, vláda, ostatní orgány státní správy, tedy ministerstva a jiné ústřední správní úřady, vojenské újezdy, orgány územní samosprávy na úrovni obcí a krajů a ostatní instituce ve veřejné správě. Specifické postavení má např. Policie ČR, Úřad pro ochranu osobních údajů, Nejvyšší kontrolní úřad, Veřejný ochránce práv a další. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 94-97)

3.1.1 Státní správa

Státní správa se v ČR dělí na ústřední státní správu a tzv. dekoncentráty. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 96) Ústřední státní správa má za úkol především stanovovat rámec a řídit dané oblasti života společnosti v naší zemi a zároveň provádět kontrolní a koordinační činnost.

Ústřední státní správa se v České republice skládá z ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy, jež jsou zřízeny zákonem č. 2/1969 Sb. v platném znění, tzv. kompetenčním zákonem. Klíčovým orgánem je pak vláda ČR, jež činnost ministerstev řídí. (ČMEJREK, a další, 2016, s. 34) V současné době (2020) je v ČR zřízeno 14 ministerstev a 16 dalších ústředních orgánů státní správy. (§ 1 až 2 zákona č. 2/1969 Sb.)

Dekoncentrované úřady, tzv. dekoncentráty, jsou ústřední orgány státní správy, jež zřizují svá regionální pracoviště především pro kvalitnější a dostupnější služby občanům. Tato dekoncentrovaná pracoviště jsou zřizována např. na úrovni kraje nebo ve správním obvodu několika okresů. Příkladem takových úřadů je např. finanční úřad či úřad práce. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 106)

3.1.2 Územní samospráva

Územní samosprávu lze definovat jako uskutečnění práva občanů na vlastní samosprávu. Jedná se o správu záležitostí na daném území nestátním subjektem. Tzn., že správu dotyčného území v určitých záležitostech nezajišťuje stát. Subjekt samozřejmě při správě musí postupovat v souladu se zákonem. Jedná se o důležitý aspekt v demokratizaci společnosti, kdy je moc částečně předávána státem na nižší stupně řízení a tím blíže občanům. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 108)

3.1.3 Historie a vývoj územní správy v českých zemích

Územní samospráva vznikala na území našeho státu dvěma způsoby. Přirozeně, tedy z důvodu osidlování oblastí a vzniku obcí a měst, a pak také uměle neboli rozhodnutím. V minulosti se ovšem jednalo spíše než o rozhodnutí o dohodu mezi panovníkem a městy. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 108)

Pro územní samosprávu v naší zemi bylo klíčovým především období po revoluci v roce 1848. Došlo ke zrušení patrimoniální správy, a naopak k vytvoření samosprávy na úrovni obcí. Centralizovaná státní správa zahrnovala úroveň zemskou, krajskou a okresní, přičemž krajská úroveň byla v roce 1867 zrušena. Na základech systému veřejné správy v Rakousku-Uhersku byla vybudována i veřejná správa v nově vzniklém Československu. K zásadní změně v českých zemích došlo až v roce 1928, kdy byla republika rozčleněna na země a okresy. Vznikly země Česká, Moravsko-slezská, Slovenská a Podkarpatská. (ČMEJREK, a další, 2016, s. 19-20)

Po období protektorátu, kdy z důvodu okupace fungovala územní samospráva úplně odlišným způsobem než za první republiky, došlo po druhé světové válce k významným změnám celé územní samosprávy v Československu. V roce 1945 byly na obecní úrovni vytvořeny národní výbory. Zásadní změnu v systému a organizaci státní správy přinesl rok 1948, kdy došlo ke zrušení zemské úrovně, a naopak k obnovení krajského zřízení, přičemž každý kraj byl složen z okresů. V rámci celého Československa bylo zřízeno 19

krajů a 270 okresů. Na všech úrovních prováděly veřejnou správu národní výbory. Další změna pak přišla v roce 1960, když počet krajů v ČSSR rapidně klesl na 10, počet okresů pak na 108. (ČMEJREK, a další, 2016, s. 20-21)

Ke klíčovým změnám pro současné uspořádání územní samosprávy poté došlo až po roce 1989, tedy po konci vlády komunistického režimu. V roce 1990 nastal mezník, když byly na všech úrovních zrušeny národní výbory. Místní a národní výbory nahradily obecní a městské úřady a obecní zastupitelstva. V roce 1997 vzniklo 13 krajů, a to ústavním zákonem č. 347/1997 Sb. o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Díky zřízení krajů bylo poté možné zřídit též regiony NUTS II – regiony soudržnosti, jež byly následně důležité z důvodu slučitelnosti s regionální politikou EU. (ČMEJREK, a další, 2016, s. 24-25)

Další důležité změny nastaly v roce 2002, kdy proběhla druhá fáze reformy veřejné správy, a k poslednímu dni tohoto roku byly zrušeny okresní úřady, jejichž činnost převzaly právě kraje a současně také obce s rozšířenou působností, jež byly stanoveny zákonem č. 314/2002 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. (ČMEJREK, a další, 2016, s. 25) Tento systém veřejné správy platí v České republice až do současné doby.

3.1.4 Charakteristika územní samosprávy

Územní samospráva má v naší zemi dvě základní funkce. Zaprvé jde o funkci samosprávnou neboli v České republice samostatnou působnost, jež plní potřeby svých občanů na lokální nebo regionální úrovni. V podstatě se jedná o to, že v samostatné působnosti veřejná správa zabezpečuje ty veřejné statky, které občanům zajišťují užitek. Druhou funkcí veřejné správy je ta přenesená, v ČR pojmenovaná jako přenesená působnost. Ta zajišťuje vykonávání státní správy na regionální úrovni. Tzn., že původně národní statky jsou zajišťovány územní samosprávou, na níž tuto pravomoc přenesl stát. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 114)

Ke správnému fungování územní samosprávy je nutné dodržet předpoklady legislativní a ekonomické. Předpoklady legislativní v současné době tvoří tyto právní normy: Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, zákon č. 129/2000 Sb. o krajích, zákon č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze, zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a několik dalších předpisů. Ekonomickými předpoklady pak je vlastnictví majetku a právo

s ním hospodařit, možnost získávat vlastní finanční prostředky a pravomoc sestavovat vlastní rozpočet a následně s ním také hospodařit. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 115, 118)

Jak je již uvedeno v předchozí části práce, v současné době jsou v ČR územně samosprávnými jednotkami obce a kraje. Obě jednotky jsou pak podřízeny, a to jak vlastnímu volebnímu orgánu, tzn. zastupitelstvu, v rámci samostatné působnosti, tak nadřízenému orgánu státní správy z hlediska přenesené působnosti. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 115)

V modelu územní samosprávy a dekoncentrovaných ústředních státních úřadů, o nichž se zmiňuji v kapitole 3.1.1, je stěžejní vymezit vztah a kompetence mezi výkonem státní správy ústředními státními úřady a jejich dekoncentráty a výkonem státní správy v přenesené působnosti orgány územně samosprávných celků. Plnění státní správy v České republice totiž probíhá právě v tomto tzv. smíšeném modelu, kdy stát v některých záležitostech státní správy využívá orgány samosprávy a deleguje na ně výkon těchto činností tzv. v přenesené působnosti. Tzn., že státní správa je tedy vykonávána nejen ústředními orgány státní správy, případně jejich dekoncentrovanými pracovišti, ale i tímto způsobem územní samosprávou. (BALÍK, 2009, s. 13)

Jak již je uvedeno na předchozí straně, územní samospráva v ČR funguje v tzv. dvoustupňovém systému, je proto tvořena obcemi a kraji. Obce jsou dle Ústavy ČR základní jednotkou územní samosprávy, kraje pak tvoří dle stejného právního předpisu vyšší územní správní celky. Oba celky mají samostatné kompetence, do nichž jim ostatní územní celky zasahovat nemohou. Ústava přímo definuje, že obecní zastupitelstva rozhodují ve všech záležitostech samosprávy, pokud nejsou pravomoci v dané oblasti zákonem přiděleny krajům. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 27)

3.2 Obec

Obec je základní jednotkou územní samosprávy a zároveň také veřejnoprávní korporací. Je nositelem veřejné moci v takovém měřítku, v jakém jí to stanoví zákon. V samostatné působnosti vydává obecně závazné vyhlášky, v přenesené pak nařízení. Jedná se o společenství občanů s trvalým pobytem, jež by mělo být reprezentantem zájmů občanů a veřejných zájmů. Obec by se také měla starat o sociálně-ekonomický rozvoj svého území. Kromě toho má také právní subjektivitu, jedná se proto o samostatný ekonomický subjekt, který má např. své identifikační číslo (IČ). Zároveň obec zajišťuje

veřejné služby, k čemuž může zřizovat neziskové organizace, např. školy nebo školky. Obec také může zřídit obecní policii. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 123-124)

Po reformě veřejné správy na přelomu století se postavení obce ve veřejné správě České republiky neustále zdůrazňuje a zvyšuje. Dokumentuje to dlouhodobé převádění odpovědnosti a kompetencí v oblasti zabezpečování některých veřejných statků ze státu na obce a vůbec na celou územní samosprávu. Důležité je také zmínit, že právo na místní samosprávu obcí je uvedeno též v Evropské chartě místní samosprávy. Každá obec patří z hlediska území do správního obvodu okresu a do obvodu kraje. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 119-120)

3.2.1 Charakteristika obce

Vymezení obce probíhá pomocí tří znaků: území, občanů a působnosti, jíž můžeme jinak nazvat jako samosprávu veřejných záležitostí v hranicích obce. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 119)

Prvním znakem obce je území. Obec může mít jedno či více katastrálních území. Každé území v České republice musí být součástí nějaké obce, pokud nejsou zákonem stanoveny výjimky. Obce se taktéž mohou slučovat nebo připojovat, a to na základě dohod, jejichž podmínky jsou stanoveny v zákoně o obcích. (§ 18 až 19 zákona č. 128/2000 Sb.)

Druhým znakem obce je občan, kterým je fyzická osoba, jež je státním občanem České republiky a zároveň má v obci trvalý pobyt. Občan starší 18 let může volit a být volen do zastupitelstva obce, vyjadřovat se na jeho zasedáních, vyjadřovat se a nahlížet do rozpočtu a závěrečného účtu obce, podávat orgánům obce připomínky a podněty či hlasovat v místním referendu. Občan také může po orgánech obce požadovat projednání některého problému, pokud dokáže pod svou žádost shromáždit podpisy alespoň 0,5 % občanů obce. Je také velice důležité dodat, že stejná práva jako občan obce má osoba, jíž je více než 18 let, má v obci trvalý pobyt a je cizím státním občanem. Toto ovšem platí pouze v tom případě, pokud je tak určeno mezinárodní smlouvou, jíž je ČR vázána a jež byla vyhlášena. Vyjadřovat se na jednání zastupitelstva, vyjadřovat se a nahlížet do rozpočtu a závěrečného účtu obce, požadovat projednání určité záležitosti za splnění podmínky zajištění podpisu 0,5 % občanů obce a taktéž podávat orgánům obce návrhy, podněty a připomínky může také fyzická osoba starší 18 let, jež v obci vlastní nemovitost. (§ 16 zákona č. 128/2000 Sb.)

Třetím znakem obce je působnost. Tento znak je více rozebrán v podkapitole 3.2.4, zde si pouze definujeme rozdělení samostatné a přenesené působnosti. Samostatná působnost obce se týká těch záležitostí, v nichž může obec rozhodovat sama. Tyto pravomoci jsou vymezeny zejména zákonem o obcích a poté dalšími zvláštními zákony. V rámci přenesené působnosti vykonávají obce státní správu. V rámci této své činnosti jsou podřízeny právě orgánům státní správy, v některých případech i krajskému úřadu. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 120)

3.2.2 Dělení obcí

Obce se dělí dvěma různými způsoby, a to na druhy nebo kategorie. Obě tyto varianty jsou obsaženy v zákoně o obcích. Druhů obcí je celkem pět: obce, které nejsou městy, městysy, města, statutární města a hlavní město Praha. Základních obcí je v současné době drtivá většina. Městysy jsou obce, jež nesou toto označení na historické bázi, neboť na něj mají nárok pouze ty obce, jež byly městysy před 17. květnem 1954. Pokud tyto obce požádají předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky o statut městysu a s tímto návrhem souhlasí i vláda, je obci přiznán titul městysu. Městem se může stát obec, jež má alespoň 3000 obyvatel a která podá návrh předsedovi PSP PČR, jenž jí městem stanoví po vyjádření vlády. Městem se podobně jako u městysu také může stát obec, jež byla městem před 17. květnem 1954 a má méně než 3000 obyvatel. Obec městem znovu určuje předseda PSP PČR, tentokrát ovšem již bez vyjádření vlády. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 120)

Statutární město funguje na bázi zastupitelstvem schváleného statutu města. Území statutárního města se díky statutu může členit na městské obvody či městské části, jež mají vlastní orgány samosprávy. Ovšem toto členění není povinné, proto statutární město vůbec na obvody či části členěno být nemusí. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 121) Všechna statutární města jsou vyjmenována v zákoně o obcích, v současnosti jich je na území ČR celkem 26. Rozdílem oproti standardnímu městu je také to, že v čele města nestojí starosta, ale primátor a městský úřad se nazývá magistrát. Městské obvody a části pak mají také své orgány, a to zastupitelstvo městského obvodu či části, starostu či úřad městského obvodu nebo části. (§ 4 až 5 zákona č. 128/2000 Sb.).

Poslední druhem obce je hlavní město Praha, jehož působnost je upravená samostatným zákonem č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze. Ten stanovuje postavení Prahy jako obce, hlavního města a kraje, neboť orgány hlavního města vykonávají také

činnosti, jež jsou zákonem uloženy kraji v přenesené působnosti. V čele hlavního města stojí primátor, a Praha je členěna na městské části, v jejich čele jsou dotyční starostové. (§ 1, § 31 a § 72 zákona č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze)

Druhým dělením obcí je pak to podle přenesené působnosti na kategorie. Jedná se o obce, obce s matričním úřadem, obce se stavebním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 121) Obcí s rozšířenou působností je zřízeno 205, obcí s pověřeným obecním úřadem pak 388. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 29)

3.2.3 Orgány obce

Obec má několik orgánů, které zajišťují její činnost a vykonávají svěřené pravomoci. Jedná se o zastupitelstvo, radu, starostu, obecní úřad a další zvláštní orgány obce. U měst a městysů, jež jsou druhy obce, se liší pouze názvosloví. Např. místo obecního úřadu se tedy jedná o městský úřad či úřad městyse apod. (§ 5 zákona č. 128/2000 Sb.)

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je kolektivní volený orgán. Vychází z výsledků voleb do zastupitelstev obcí, volební období zastupitelstva je čtyřleté. Ve městě se jedná o městské zastupitelstvo, ve statutárních městech pak kromě zastupitelstva města mohou být volena ještě zastupitelstva městských částí či obvodů. Zastupitelstvo obce je klíčovým orgánem v oblasti samostatné působnosti, jelikož rozhoduje o všech záležitostech samosprávy kromě těch zákonem vyhrazených zastupitelstvu kraje. Členy zastupitelstva jsou voleni zástupci, a to z politických stran a hnutí nebo i nezávislí kandidáti, což je zejména v menších obcích velice častý jev.

Ze svých členů volí zastupitelstvo radu obce a zároveň také starostu a místostarostu. Důležité je zmínit, že oba tito zástupci musí být občany České republiky. Zasedání zastupitelstva jsou ze zákona veřejná. Zákon také stanovuje povinnost, podle níž se zastupitelstvo musí v průběhu jednoho roku sejít nejméně čtyřikrát. (§ 67 zákona č. 128/2000 Sb.)

Počet členů zastupitelstva je určen zákonem o obcích. Zákon ovšem stanovuje pouze následující hranice počtu členů dle počtu obyvatel v dané obci:

- *Obec do 500 obyvatel 5 až 15 členů*
- *Nad 500 do 3 000 obyvatel 7 až 15 členů*
- *Nad 3 000 do 10 000 obyvatel 11 až 25 členů*
- *Nad 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů*
- *Nad 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů*
- *Nad 150 000 obyvatel 35 až 55 členů¹*

Obce tak mají možnost si dle počtu svých obyvatel zvolit počet členů zastupitelstva. Počet členů stanovuje samotné zastupitelstvo. (§ 68 zákona č. 128/2000 Sb.)

Pravomoci zastupitelstva se znovu dělí z hlediska působnosti. Mezi nejdůležitější činnosti a pravomoci zastupitelstva v samostatné působnosti patří navrhování a schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce, vydávání obecně závazných vyhlášek, zakládání obchodních společností, rozhodnutí o nabytí či převodu nemovitostí, vstup obce do zájmových sdružení právnických osob, vstup do svazku obcí či možnost poskytnutí půjčky. V přenesené působnosti zastupitelstvo např. schvaluje územně plánovací dokumentaci. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 126-128)

Rada obce

Oproti zastupitelstvu je rada výkonným orgánem obce. Rada je volena, pokud je v obci zastupitelstvo o alespoň 15 členech. V případě, že je rada volena, provádí volbu zastupitelstva ze svých členů.

Rada se skládá ze starosty, jednoho či více místostarostů a dalších členů. Rada má vždy 5-11 členů, počet musí být vždy lichý. Ve statutárních městech je funkce místostarosty nahrazena náměstkem primátora. Rozdílem oproti zastupitelstvu mj. je, že jednání rady jsou neveřejná. Rada je klíčovým orgánem v přenesené působnosti, v této souvislosti také vydává nařízení obce. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 128)

Starosta obce

Starosta zastupuje obec navenek, jedná se o jejího představitele. Je odpovědný zastupitelstvu obce. Svolává, připravuje a řídí jednání zastupitelstva. Jmenuje a odvolává

---

¹ Odst. 1 § 68 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, v platném znění

tajemníka obecního úřadu, případně pokud tato pozice není v obci zřízena, plní jeho kompetence. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 128-129)

Starosta kromě toho musí zajistit i včasné přezkoumání hospodaření obce za minulý rok, podepisuje právní předpisy obce či odpovídá za úkoly zaměstnavatele vůči zaměstnancům obce. Pokud starosta není přítomen, nevykonává funkci, či je odvolán, zastupuje ho místostarosta. Pokud je místostarostů v obci více, vykonává tuto funkci zastupitelstvem určený místostarosta (§103 až104 zákona č. 128/2000 Sb.)

Výbory

Iniciativními a kontrolními orgány jsou výbory, které zřizuje zastupitelstvo obce. Je povinností každé obce zřídit finanční a kontrolní výbor. V případě, že v obci dle posledního sčítání lidu žije nejméně 10 % občanů, jež se hlásí k jiné než české národnosti, je nutné zřídit taktéž výbor pro národnostní menšiny. Zastupitelstvo samozřejmě může zřídit i jiné výbory, např. výbor pro spolupráci se zahraničím, nebo výbor pro spolupráci s místní významnou firmou, která je klíčovým zaměstnavatelem v regionu apod. Kromě toho má zastupitelstvo právo zřídit i osadní či místní výbory, jež se ustanovují v místních částech dané obce. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 28)

Komise

Stejně jako zastupitelstvo může a v některých případech i musí zřizovat výbory, rada obce může jako svoje iniciativní a kontrolní orgány zřizovat komise. Tyto komise mohou dokonce plnit roli výkonného orgánu v přenesené působnosti obce, a to v případě kdy jim tuto funkci svěří starosta po konzultaci s ředitelem krajského úřadu. Pokud toto nastane, je komise v této záležitosti přímo odpovědná starostovi obce a zároveň předseda komise musí dosahovat zvláštní odborné způsobilosti. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 129-130)

Obecní úřad

Každodenní chod obce, tzn. výkon samostatné i přenesené působnosti, zajišťují zaměstnanci obecních úřadů. Obecní úřad je výkonným orgánem řízený tajemníkem, případně pokud tato pozice není zřízena, tak starostou obce. Post tajemníka úřadu je povinně zřizován u obcí s pověřeným obecním úřadem a u obcí s rozšířenou působností. Tajemník kontroluje a řídí pracovníky úřadu a zajišťuje plnění úkolů obce v přenesené

působnosti. Také má na starost přijímání nebo naopak propouštění zaměstnanců úřadu. Obecní úřad v rámci samostatné působnosti plní ty úkoly, které má uloženy od zastupitelstva obce, v přenesené působnosti ty činnosti, jež jsou obci zákonem svěřeny. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 130-131)

Tajemníka může starosta jmenovat až po vyslovení souhlasu ředitele krajského úřadu. Balík upozorňuje, že jelikož ředitele krajského úřadu zase musí vždy schválit ministr vnitra, může vznikat při jmenování tajemníka problém, neboť záleží nejen na politickém uspořádání obce, ale i kraje, a dokonce i na politické reprezentaci ve vládě. Čistě teoreticky se tedy může stát, že starosta musí do funkce tajemníka jmenovat a následně spolupracovat s člověkem, který je např. členem názorově úplně jiné strany, což může mít dopad na jejich spolupráci a následně také na funkčnost obecního či městského úřadu. Stejný případ nastává při odvolávání tajemníka, to totiž musí také posvětit ředitel KÚ, může se proto stát, že starosta nakonec tajemníka odvolat vůbec nemůže, přestože by tento krok chtěl provést. (BALÍK, 2009, s. 14)

Obecní úřad se běžně rozděluje na odbory, jež pod sebou případně mají jednotlivá oddělení. Čím je obec menší, tím méně odborů je v rámci obecního úřadu zřízeno. Ve většině větších obcí jsou vytvořeny odbory finanční, školství, územního plánování, sociální, životního prostředí atd. Odbory jsou napříč obcemi pojmenovávány odlišně, neboť neexistuje žádný předpis, jenž by upravoval terminologii názvů odborů a jejich činnosti. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 130-131)

3.2.4 Působnost obce

Jak již je několikrát zmíněno v předešlé části práce, působnost obcí se dělí na samostatnou a přenesenou. Samostatná působnost je definována výčtem v zákonech, a ještě k tomu je určena jako pečování o vytváření podmínek pro uspokojování potřeb občanů a rozvoj sociální péče ve shodě s místními zvyklostmi a předpoklady. Přenesená působnost je na obce přenesena buď v základním rozsahu anebo ve větším rozsahu obcím s pověřeným obecním úřadem a obcím s rozšířenou působností. Zde je třeba dodat, že obec s rozšířenou působností je zároveň také obcí s pověřeným obecním úřadem. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 29)

Samostatná působnost

Obec má v gesci záležitosti, jež jsou přímo v jejím zájmu nebo v zájmu jejich občanů. Jedná se o všechny záležitosti s výjimkou těch, které řeší kraj a těch, jež spadají do přenesené působnosti obce či jiné působnosti přidělené zvláštním zákonem správním úřadům. Důležité je zmínit, že pokud v zákoně k dané oblasti není uvedeno, o jakou se jedná působnost, jde vždy o působnost samostatnou.

Samostatnou působnost vykonává obec dle zákona o obcích nebo dle zvláštních zákonů. Zákon o obcích přiděluje obci pravomoci v samostatné působnosti v oblastech hospodaření, sestavování a schvalování rozpočtu a závěrečného účtu, hospodaření s peněžními fondy obce, vydávání obecně závazných vyhlášek, vyhlášení místních referend, zabezpečení obecního úřadu, ukládání pokut za správní delikty, spolupráci s jinými obcemi, územního plánu obce a regulačního plánu či zřizování a správy právnických osob obce.

V návaznosti na zvláštní zákony, tedy ostatní právní předpisy mimo zákon o obcích, se obec v rámci samostatné působnosti stará o oblast místních poplatků, zřizování jednotek sboru dobrovolných hasičů a zabezpečení požární ochrany obce, zřizování a správu školek, škol a základních uměleckých škol, zajištění připravenosti na mimořádné události a jejich následné řešení, o zřizování zdravotnických zařízení a ochranu veřejného zdraví a také o ochranu před alkoholismem a dalšími toxikomaniemi. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 29)

Přenesená působnost

Konkrétní pravomoci obcí v přenesené působnosti stanovuje vždy zvláštní zákon, nikoliv tedy zákon o obcích. Všechny orgány obcí ji vykonávají v základním rozsahu a pro svůj správní obvod. Obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností navíc k tomu provádějí v daném správním obvodu ještě přenesenou působnost, která jim je přidělena zvláštními zákony.

Do základní přenesené působnosti patří vydávání nařízení obce, projednávání přestupků a rozhodování o místních a účelových komunikacích. Zároveň jsou obce povodňovým orgánem a vodoprávním úřadem ke správě drobných vodních toků a též orgánem ochrany přírody a ovzduší.

Obec s pověřeným obecním úřadem má navíc přiděleny ještě další pravomoci. Ve svém správním obvodu zajišťuje organizaci voleb do Parlamentu ČR, zastupitelstev krajů a

obcí a do Evropského parlamentu. Zároveň v prvním stupni rozhoduje ve správních řízeních o právech, právech chráněných zájmech a povinnostech osob a rozhoduje o poskytnutí věcné a peněžité dávky nebo půjčky. Oproti běžné obci je navíc obec s pověřeným obecním úřadem vodoprávním úřadem s možností povolit odběr a nakládání s vodami či také orgánem ochrany zemědělského půdního fondu.

Nejvyšší druh obce, tedy obec s rozšířenou působností, zajišťuje nejvíce činností. Jedná se např. o evidenci obyvatel, vydávání občanských a řidičských průkazů a cestovních dokladů, vedení registru obyvatel, provádění činnosti živnostenského úřadu, zajištění péče o zdravotně postižené občany, zajišťování dávek a sociálních služeb, správu dopravy a silničního hospodářství pro silnice II. a III. třídy nebo vykonávání státní správy lesů. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 29-30)

Z výše uvedeného vyplývá, že obce s rozšířenou působností, kterých je v současné době v ČR 205, zajišťují v přenesené působnosti zdaleka nejvíce agend. Obyčejná řadová obec má oproti ORP mnohem méně pravomocí. Samozřejmě je potřeba zmínit, že menší obce nemají ani aparát k tomu, aby všechny tyto činnosti mohly provádět, i proto jsou tyto pravomoci soustředěny jenom do omezeného počtu ORP, jež jsou schopny díky kapacitě svých orgánů tyto agendy zajistit.

Důležité je dodat, že všechny výše uvedené činnosti konají obce pod dozorem nadřízených orgánů. Dozorovým orgánem v oblasti samostatné působnosti je Ministerstvo vnitra, v rámci přenesené působnosti to pak je krajský úřad kraje, do něhož obec spadá. V rámci samostatné působnosti je klíčový soulad vykonávání činností se zákony a dalšími právními předpisy, ovšem nikoliv s interními směrnicemi ministerstev a jiných ústředních správních úřadů. V přenesené působnosti se naopak obce musí kromě zákonů řídit právě těmito předpisy ministerstev a dalších ústředních správních úřadů.

Pokud ve výkonu samostatné působnosti nalezne MVČR rozpor v jednání obce se zákonem, vyzve ji k nápravě. Když obec takovou nápravu neučiní v dané lhůtě, MVČR může zasáhnout a to např. pozastavením účinnosti obecně závazné vyhlášky či podáním návrhu krajskému soudu ke zrušení výkonu usnesení, rozhodnutí nebo jiných opatření obce. Soulad výkonu přenesené působnosti se zákony, dalšími právními předpisy a směrnicemi ústředních správních úřadů, usneseními vlády či opatřeními krajského úřadu, hlídá právě krajský úřad. Ten může v případě rozporu jednání obce s těmito předpisy zasáhnout tak, že ředitel krajského úřadu navrhne Ústavnímu soudu zrušení nařízení obce, přičemž Ústavní soud může po posouzení návrhu ředitele KÚ vyhovět. Jiné vadné předpisy

obce v přenesené působnosti může zrušit sám krajský úřad. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 32-33)

3.2.5 Majetek obce

Jednou ze základních podmínek fungování územně samosprávného celku, v našem případě obce, je její právo vlastnit a disponovat se svým majetkem. Bez tohoto předpokladu by územní samospráva prakticky nemohla existovat. Vlastnictví majetku má několik dimenzi. Jak již jsem zmínil, je základní podmínkou samotné existence samosprávy a také jejím rysem. Kromě toho je nástrojem a základnou místní a regionální politiky, jelikož díky majetku má obec možnost ovlivnit ekonomický a sociální rozvoj daného území. Zároveň díky majetku mohou obce realizovat podnikatelskou činnost. Prostřednictvím vlastnictví určitého majetku obec také uskutečňuje veřejný zájem. V neposlední řadě je pak pro obec majetek zdrojem vlastních příjmů a možností, jak získat úvěr, protože právě majetkem při něm ručí. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 209)

Ústava České republiky uvádí, že obce jsou veřejnoprávními korporacemi, jež mají právo na vlastní majetek. (čl. 101 ústavního zákona č. 1/1993 Sb.) Obec se svým majetkem hospodaří samostatně, do hospodaření nemá právo zasahovat stát nebo jiné subjekty veřejné správy. Majetek obce může být nemovitý (budovy, půda, lesy), movitý (stroje a zařízení, počítače), nehmotný (ochranné známky, práva duševního vlastnictví), ve formě majetkových práv (pohledávky) či finančních investic (cenné papíry, peníze). Zároveň by měl majetek sloužit nějakému účelu, konkrétně veřejně prospěšnému, pro municipální či regionální podnikání nebo pro výkon samosprávy. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 209)

Obce mohou majetek získat buď bezúplatným převodem, zděděním, darováním, vytvářením vlastního majetku, např. výstavbou bytových domů apod. a poté též především jeho nákupem. Se svým majetkem mohou nakládat různými způsoby. Mohou ho prodávat, pronajímat, darovat či propachtovat. Dále ho obec může vkládat do zakládaných právnických osob či do dobrovolných svazků obcí. Také může majetek svěřovat podřízeným příspěvkovým organizacím, může majetkem ručit či ho pojišťovat. Rozhodovat o majetku obce může pouze zastupitelstvo. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 215-216)

Využívání majetku ze strany obce musí probíhat účelně a hospodárně, a to ve shodě s jejími zájmy a úkoly v rámci stanovené působnosti. Obec musí pečovat o zachování a rozvoj svého majetku, chránit jej před zničením, poškozením, zneužitím, odcizením a

neoprávněnými zásahy. (§ 38 zákona č. 128/2000 Sb.) Samozřejmě, že existují výjimky, při nichž obec nemusí plnit např. úkol zachování svého majetku, a to např. v momentě, kdy je pro ni výhodnější a hospodárnější daný majetek odprodat než ho ponechávat ve svém vlastnictví apod.

3.3 Rozpočet obce

K úspěšnému fungování státu i všech úrovní územní samosprávy je klíčové zajistit financování všech činností a úkolů. V České republice se toto děje přes veřejné rozpočty, které dohromady tvoří soustavu veřejných rozpočtů. Kromě soustavy veřejných rozpočtů existují ještě mimorozpočtové fondy. Celý tento systém souhrnně vytváří rozpočtovou soustavu České republiky. (PEKOVÁ, 2008, s. 94)

Soustava veřejných rozpočtů zahrnuje nadnárodní rozpočet (v případě ČR tedy např. rozpočet Evropské unie), ústřední rozpočet neboli v ČR státní rozpočet, rozpočty územní samosprávy (obce a kraje), rozpočty veřejnoprávních neziskových organizací a rozpočty veřejných podniků. Současně je potřeba uvést, že státní rozpočet je rozpočtem centralizovaným, zatímco územní rozpočty jsou rozpočty decentralizovanými. (PEKOVÁ, 2008, s. 96, 98)

3.3.1 Charakteristika územního rozpočtu

Z hlediska peněžních fondů jsou územní rozpočty charakterizovány jako decentralizované peněžní fondy, v nichž jsou shromážděny veškeré příjmy obce, tedy ty získané přerozdělováním v rámci rozpočtové soustavy nebo vlastní činností obcí nebo krajů. Tyto prostředky se následně využívají pro financování úkolů a činností územní samosprávy. Územní rozpočty jsou zároveň podobně jako další veřejné rozpočty vytvářeny, přerozdělovány a využívány za použití neekvivalentního, nenávratného a nedobrovolného způsobu financování. To mj. znamená, že tvorba i využívání rozpočtu je stanovena v právních normách, tudíž není možné tento způsob libovolně měnit či modifikovat. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 51)

Z účetního pohledu je rozpočet bilancí, jež vyhodnocuje běžné a kapitálové příjmy a běžné a kapitálové výdaje. Klíčovým pravidlem rozpočtu dle kritéria bilance je vyrovnanost. Rozpočet proto musí být vždy vyrovnan. Pokud nenávratné příjmy nedosahují výše výdajů, je nutné rozpočet doplnit buď využitím rezerv z minulých let, nebo např. použitím návratného finančního prostředku, v případě obce nejčastěji

bankovního úvěru. Z výše uvedené informace vyplývá, že rozpočet může být vyrovnaný, přebytkový, anebo schodkový. K úplně vyrovnanému rozpočtu, kdy se příjmy rovnají výdajům, dochází spíše ojediněle. Při přebytkovém rozpočtu, kdy příjmy převyšují výdaje, je přebytek buď převeden do rezerv, nebo se použije na splacení dluhů, jež obec má. Při schodkovém rozpočtu pak, jak je uvedeno výše, musí obec pokrýt rozdíl návratným finančním prostředkem, nejčastěji tedy úvěrem. (PEKOVÁ, 2011, s. 101)

Z hlediska finančního plánu je územní rozpočet nástrojem finančního hospodaření, jež obci pomáhá zajistit solventnost. Tzn., že rozpočet obci dovoluje pouze takové výdaje, které lze pokrýt výdaji, jež jsou reálně očekávané, existujícími rezervami, případně pak půjčkami, které lze reálně splatit.

Jedním z cílů územního rozpočtu je též prosazování cílů municipální a regionální politiky. Z tohoto pohledu rozpočet určuje priority v oblasti lokálních veřejných statků služeb, které bude obec svým občanům poskytovat, stanovuje zdroje pro činnosti, jež bude obec vykonávat nebo určuje úroveň zdanění a výši poplatků, které budou vybírány v průběhu roku. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 52)

3.3.2 Struktura rozpočtu obce

Rozpočet obce se v České republice, stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě, sestavuje na rozpočtové období jednoho kalendářního roku. (PEKOVÁ, 2011, s. 106, 107) Ve většině zemí se rozpočet obce sestavuje tzv. ve dvojím průřezu, tedy jako běžný a kapitálový rozpočet. V České republice tato povinnost stanovená není, takže všechny příjmy a výdaje obce se uvádějí v jednom rozpočtu. Z důvodu snadného třídění jsou ovšem tyto položky vždy uváděny dle jednotné rozpočtové skladby, díky níž jsou jednotlivé položky monitorovány odděleně. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 66)

Běžná část rozpočtu obce shromažďuje běžné příjmy a výdaje obce, z nichž většina se opakuje každým rokem a je vztažena k rozpočtovému roku. Zjednodušeně řečeno, z běžných příjmů jsou financovány běžné provozní výdaje. Kapitálová část rozpočtu obce zahrnuje souhrn příjmů a výdajů tzv. investičních. Jedná se o příjmy a výdaje, jež oproti těm běžným jsou téměř vždy neopakovatelné a jednorázové. Kapitálový rozpočet se tedy váže k potřebám obce, jež překonávají období rozpočtového roku, neboť se nejedná o běžné každoročně se opakující činnosti, ale o investice, jež jsou většinou jednorázové. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 60, 61)

Konkrétní položky, jež tvoří běžný a kapitálový rozpočet, zobrazují následující dvě tabulky č. 1 a č. 2:

Tabulka 1 - Schéma běžného rozpočtu

Příjmy	Výdaje
Daňové <ul style="list-style-type: none"> • svěřené daně • sdílené daně • místní (regionální) daně • správní poplatky (daně) 	<ul style="list-style-type: none"> • všeobecné veřejné služby (veřejná správa apod.) • veřejný pořádek (policie, hasiči apod.) • vzdělání • péče o zdraví (veřejné zdravotnictví apod.) • bydlení • komunální služby • na podnikání • ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.) • placené úroky • běžné dotace jiným rozpočtům
Nedaňové <ul style="list-style-type: none"> • uživatelské poplatky za služby • příjmy z pronájmu majetku • příjmy od vlastních neziskových organizací • zisk z podnikání • ostatní 	
Přijaté transfery <ul style="list-style-type: none"> • běžné dotace ze státního rozpočtu • běžné dotace ze státních fondů • od územních rozpočtů • ostatní běžné příjmy (nahodilé přijaté dary, sankce apod.) 	
(saldo – přebytek)	(saldo – schodek)

Zdroj: Vlastní zpracování dle PROVAZNIKOVÁ, 2015, s. 61

Tabulka 2 - Schéma kapitálového rozpočtu

Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> • z prodeje majetku • kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy • příjmy z půjček apod. • příjmy z emisí vládních obligací • přebytek běžného rozpočtu • dary na investice apod. 	<ul style="list-style-type: none"> • na investice • kapitálové dotace jiným rozpočtům • na nákup obligací, akcií • poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky • splátky dříve přijatých půjček • krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: Vlastní zpracování dle PROVAZNIKOVÁ, 2015, s. 62

Jak je uvedeno výše, rozpočet obcí v ČR podléhá tomu pravidlu, že musí být v souladu s rozpočtovou skladbou. Jedná se o zákonem stanovené členění všech peněžních operací ve veřejných rozpočtech. Zjednodušeně se dá říci, že se jedná o jasně stanovená pravidla, do jakých kategorií musí být rozpočet rozdělen. Rozpočtová skladba nezahrnuje finanční operace týkající se podnikatelské činnosti obcí a také jejich příspěvkové organizace. V ČR je rozpočtová skladba tříděna čtyřmi způsoby, odpovědnostním, druhovým, odvětvovým a konsolidačním. Klíčovým způsobem třídění je to druhové. Dle

tohoto aspektu jsou finanční operace tříděny na tři základní okruhy, tedy na příjmy, výdaje a financování. V rámci těchto okruhů jsou dále rozlišeny třídy, seskupení položek, podseskupení položek a jednotlivé položky příjmů a výdajů. Příjmy jsou konkrétně děleny do čtyř tříd (1 – daňové příjmy, 2 – nedaňové příjmy, 3- kapitálové příjmy, vlastní příjmy, 4 – přijaté dotace). Výdaje jsou rozděleny pouze do dvou tříd, přičemž se pokračuje v číslování (tzn. 5 – běžné výdaje, 6 – kapitálové výdaje) Třída 7, tedy ostatní výdaje, byla již k 1. 1. 2003 zrušena, proto navazuje až třída č. 8 - financování, jež slouží k zabezpečení financování deficitu hospodaření obce či naopak k využití jeho přebytku. (PEKOVÁ, 2011, s. 143-145)

Odvětvové třídění probíhá dle účelu, na jaký jsou prostředky vynakládány. Třídění probíhá do šesti skupin:

- 1. Zemědělství a lesní hospodářství,*
- 2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,*
- 3. služby pro obyvatelstvo,*
- 4. sociální věci a politika zaměstnanosti,*
- 5. bezpečnost státu a právní ochrana*
- 6. všeobecná veřejná správa a služby.²*

Odpovědnostní třídění je pro obce i kraje nepovinné. Konsolidační třídění pak slouží k odstranění duplicit, jež plynou z dotačních finančních vazeb v rozpočtové soustavě, tedy např. mezi rozpočtem obce a státním rozpočtem. (PEKOVÁ, 2011, s. 143-146)

3.3.3 Rozpočtový proces

Než je celý rozpočet plněn, předchází tomu ovšem dlouhý proces, jenž se nazývá rozpočtový. Jak je již zmíněno v předešlé části práce, rozpočet obce je schvalován na jeden kalendářní rok. Samotný rozpočtový proces však zahrnuje období 1,5 až 2 let. Celý rozpočtový proces lze rozčlenit na sedm etap. Nejprve musí proběhnout analýza hospodaření obce v minulosti a určení priorit pro dané rozpočtové období. Po tomto rozboru následuje samotné sestavení návrhu rozpočtu, na nějž navazuje projednání a schválení rozpočtu. Po schválení nastává fáze plnění a související kontroly plnění

---

² PEKOVÁ, Jitka. Veřejné finance Teorie a praxe v ČR. 2011. str. 146

rozpočtu, která je následována zpracováním skutečného přehledu plnění rozpočtu, závěrečného účtu. Poté dochází k následné kontrole a aktualizaci programu rozvoje a rozpočtového výhledu.

První dvě fáze, analýzu minulého hospodaření a sestavení priorit a následně sestavení návrhu rozpočtu, provádí v obci většinou finanční odbor. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 63) V menších obcích, kde není tento odbor zřízen, pak např. sám starosta. K návrhu rozpočtu je třeba mít k dispozici jako podklad tzv. střednědobý výhled rozpočtu, který musí povinně sestavovat všechny obce dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Jedná se o výhled dle současných přijatých závazků a smluvních vztahů zpravidla na období 2 až 5 let po roce, na nějž rozpočet sestavován. (§ 3 zákona č. 250/2000 Sb.). Rozpočet také samozřejmě musí zohledňovat státní rozpočet, rozpočet kraje apod. V rozpočtu jsou zahrnuty požadavky vedoucích odborů obecního či městského úřadu, zastupitelů a organizací, jež obec řídí.

Přípravený návrh rozpočtu se projednává ve výkonných orgánech obce, konkrétně ve finančním výboru obce a v radě obce. Oba tyto orgány mohou k rozpočtu vznést připomínky, jež následně finanční odbor do návrhu zapracuje. Poté dochází k samotnému schvalování rozpočtu, které provádí zastupitelstvo obce, jež schvaluje závazné ukazatele, u nichž po schválení dochází k rozepisování dle rozpočtové skladby. Schválený rozpočet je vyrovnaný, přebytkový nebo deficitový neboli schodkový. Pokud dojde ke třetí variantě, schodkovému rozpočtu, musí být vždy tento schodek pokryt prostředky z let minulých nebo úvěrem, smluvně zabezpečenou půjčkou, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje majetku. Možností je i vydávání vlastních dluhopisů, nicméně to se v praxi týká jenom největších měst. Schválený rozpočet musí zároveň vykazovat zásady reálnosti, pravdivosti a úplnosti. Důležité je podotknout, že v případě, že rozpočet není schválený do začátku rozpočtového roku, tedy 1. ledna, hospodaří obec podle rozpočtového provizoria. Hospodaření podle rozpočtového provizoria v obci buď může probíhat podle skutečného stavu ve stejném období předchozího roku, nebo dle plánovaného rozpočtu. Rozhodnutí o volbě způsobu provádí zastupitelstvo obce. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 63-66)

Jak uvádí Sedmihradská, důležité je, aby se do tvorby rozpočtu zapojila i veřejnost. Snižuje se tím mimo jiné nedůvěra občanů ve veřejnou správu. V České republice se občané mohou do rozpočtového procesu zapojit ve dvou momentech, před projednáváním návrhu rozpočtu nebo před projednáváním návrhu závěrečného účtu. Občané se mohou jak

k návrhu rozpočtu, tak k návrhu závěrečného účtu vyjádřit buď ústně na jednání zastupitelstva, nebo písemně ve stanovené lhůtě. Některá města a obce, např. Brno či Přerov, jdou v zapojení veřejnosti ještě dál a pořádají veřejné projednávání návrhu rozpočtu s občany města. Tohoto setkání se účastní i vedoucí zaměstnanci městského úřadu, kteří jsou ve znalosti rozpočtu mnohem erudovanější než zastupitelé. Celá setkání mají zároveň mnohem méně formální průběh, neboť není nutné jednat dle jednacího řádu zastupitelstva. Avšak, jak Sedmihradská uvádí, účast na podobných akcích nebývá vysoká. (SEDMIHRADSKÁ, 2015, s. 24-26)

Po schválení rozpočtu nastává plnění rozpočtu a jeho kontrola, jíž mají na starosti finanční odbor, finanční výbor, rada obce a zastupitelstvo obce. Plnění samozřejmě vždy neprobíhá přesně dle schváleného rozpočtu. Tyto změny oproti původnímu plánu mohou být vyvolány např. změnami zákonů, organizačními změnami či jinými objektivními skutečnostmi. Pokud taková situace nastane, je nutné v rozpočtu provést změny, což lze uskutečnit třemi způsoby. Zaprvé se jedná o změnu rozpočtu, kterou musí schválit zastupitelstvo. Druhým způsobem změny rozpočtu je využití prostředků z mimorozpočtových fondů, např. fondů rezerv a rozvoje apod. Třetí možností je pak rozpočtové opatření, jež zahrnuje povolené přesuny prostředků rozpočtu mezi jednotlivými druhy příjmů a výdajů, vázání rozpočtových prostředků na daný účel nebo povolené překročení rozpočtu organizace podřízené obci.

Po ukončení rozpočtového roku nachází vypracování závěrečného účtu obce, jenž je sestavován finančním odborem a radou a schvalován zastupitelstvem. Obec je ze zákona povinna nechat své hospodaření za minulý rozpočtový rok přezkoumat. O přezkum rozpočtu může starosta požádat krajský úřad. Druhou variantou je pak to, že obec právě krajskému úřadu oznámí, že zvolila pro přezkoumání auditora či auditorskou firmu. Následná zpráva o přezkoumání hospodaření obce je povinnou součástí závěrečného účtu. Další, tentokrát již doporučenou částí závěrečného účtu, je analýza faktorů, které měly vliv na plnění příjmů a výdajů rozpočtu. V analýze by také měly být obsaženy návrhy opatření vedoucí k eliminaci těchto faktorů. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 65-66)

3.4 Příjmy rozpočtu obce

Veřejné příjmy můžeme definovat jako příjmy, jež plynou do veřejných rozpočtů, tedy do státního, rozpočtů územně samosprávných celků, parafiskálních fondů a rozpočtů zdravotních pojišťoven. Nejdůležitějším příjmem veřejných rozpočtů jsou daně, avšak důležité jsou i nedaňové příjmy. Jedno z pojetí dělí veřejné příjmy na neúvěrové neboli nenávratné (daně, sociální pojištění, poplatky), úvěrové neboli návratné (půjčky) a ostatní (výnosy z prodeje majetku). Jiné členění veřejných příjmů je pak na příjmy běžné a příjmy kapitálové. Běžné příjmy jsou opakující se příjmy, např. právě daně. Kapitálové příjmy pak jsou spíše neopakující se, např. příjmy z prodeje majetku nebo půjčky. (HAMERNÍKOVÁ, a další, 2010, s. 108)

Příjmy rozpočtů obcí lze dělit do čtyř skupin na daňové příjmy, nedaňové příjmy, transfery a dotace a úvěry a půjčky. První tři skupiny se řadí mezi nenávratné příjmy, jež fungují na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti. Úvěry a půjčky se naopak řadí mezi návratné příjmy, neboť obec musí tento příjem v budoucnu splatit dle sjednaných podmínek. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 75)

3.4.1 Daňové příjmy

Jak již uvádím výše, klíčovými příjmy všech veřejných rozpočtů, a tedy i rozpočtu obce, jsou příjmy daňové. Z ekonomického hlediska jsou daňovým příjmem všechny povinné platby veřejnému sektoru, přičemž musí splňovat několik podmínek: zákonnost, nenávratnost, neekvivalenci a v některých případech neúčelovost, která není vždy jasná, protože např. silniční daň je účelová, je tedy známo, za jakým účelem se platí. Základní funkcí daní neboli funkcí fiskální, je právě to, aby zajistily financování veřejných výdajů. (MAAYTOVÁ, a další, 2015, s. 108-109)

Daně by měly plnit zásady spravedlnosti a slušnosti, efektivnosti, výnosnosti a administrativní nenáročnosti. U každé daně je dle zákona stanoven subjekt, předmět, způsob výpočtu základu daně, sazba daně, nezdanitelné minimum, co není předmětem daně, osvobození, slevy, způsob placení a místo výběru. Subjektem je ten, kdo daň zaplatí, tzn. poplatník či plátec. Předmětem daně je příjem, výrobek či spotřeba služeb a výrobků. Způsob výpočtu základu určuje, jakým způsobem je daň pro předměty daně počítána. Sazba daně pak určuje konkrétní výše daně u jednotlivých předmětů, přičemž rozlišujeme

sazbu pevnou v absolutní částce na jednotku základu daně, procentní, proporcionální a progresivní. Nezdanitelné minimum určuje část daně, jež nesmí být daněna. Osvobození od daně určuje, za jakých podmínek nemusí poplatník či plátce v daném případě daň platit. Slevy na dani stanovují, o kolik se sníží dotčená daň u vybraných případů, např. u daně z příjmu fyzických osob díky vyživovaným dětem, atd. Způsob placení daně uvádí, jak jsou daně placeny, tedy zda jednorázově, zálohově nebo vyrovnáním. Navíc také určuje, jakým prostředkem jsou daně placeny, zda bezhotovostně či hotovostně. Součástí způsobu placení daně je také stanovení platnosti, tzn. termínu, do nějž musí být daň zaplacená. Místo výběru pak stanovuje, jakému finančnímu úřadu má být daň uhrazena. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 226-228)

Dle daňového určení stanoveného zákonem č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní, členíme daně na svěřené a sdílené. Svěřené, jinak také nazývané výlučné, jsou takové daně, jejichž celý výnos směřuje do jednoho druhu rozpočtu, např. státního rozpočtu nebo právě pouze do rozpočtu obce. Oproti tomu výnosy z daní sdílených plynou dle zákonem předem stanoveného klíče do různých rozpočtů v daném podílu. (PEKOVÁ, a další, 2008, s. 230)

Zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní určuje konkrétní daňové příjmy obcí. Obci náleží veškerý výnos daně z nemovitých věcí, jež se nachází na území obce. Základní sazba této daně se násobí koeficientem od 1 do 4,5 bodu dle počtu obyvatel. Obec může koeficient zvýšit o jeden stupeň či naopak snížit o tři stupně. Koeficient 4,5, který je určen pro Prahu, lze zvýšit na 5. Zároveň má obec ještě jednu možnost daň zvýšit, a to zavedením místního koeficientu v úrovni 2, 3, 4 nebo 5. (§ 11 až 12 zákona č. 338/1992 Sb.)

U daně z nemovitých věcí, jakožto svěřené daně, tedy může obec prostřednictvím koeficientů ovlivňovat výši finančních prostředků, jež jí plynou do rozpočtu. Tuto možnost nemá ve sdílených daních, nicméně ty jí i přesto přinášejí daleko vyšší příjmy. Obci náleží podíly z celostátních hrubých výnosů daně z příjmů fyzických osob, daně z přidané hodnoty a daně z příjmů právnických osob. Dále je také příjmem obce výnos z daně z příjmu právnických osob, kdy je poplatníkem daná obec. To, kolik finančních prostředků následně obec z výnosu sdílených daní obdrží do rozpočtu, záleží na počtu obyvatel, výměře katastrálního území, počtu dětí a žáků navštěvující školy zřízené obcí, koeficientech postupných přechodů, počtu zaměstnanců v obci a v neposlední řadě také na

procentuálním podílu obce na části výnosu daně z příjmů a daně z přidané hodnoty. (§3 zákona 243/2000 Sb., vyhláška č. 219/2019 Sb.)

Od 1. 1. 2017 zároveň do rozpočtů obcí plynou finanční prostředky z daní z hazardních her. Konkrétně 65 % výnosu z daně z technických her putuje do rozpočtu obcí, přičemž podíl pro jednotlivé obce je určen počtem zařízení těchto her na jejich území. Zároveň obcím náleží i 30 % z výnosů z daní ze všech ostatních hazardních her. Podíl z této daně již plyne úplně všem obcím, není tak odvislý od toho, zda mají na svém území umístěny herní terminály jako je tomu u daně z technických her. (§ 7 zákona č. 187/2016 Sb.)

Místní poplatky

Mezi daňové příjmy řadíme také místní poplatky. Jedná se o přímou platbu občana za nějaké zboží či službu, jež jsou poskytovány veřejným sektorem. Na rozdíl od běžných daní vykazuje zásady ekvivalentnosti, účelovosti, v některých případech pak také nepovinnosti a dobrovolnosti. (HAMERNÍKOVÁ, a další, 2010, s. 122) Obec může díky místním poplatkům generovat další příjmy, avšak také díky nim může některé činnosti regulovat či pomocí nich chránit občany obce, např. zavedením poplatku za vjezd motorových vozidel do určité části dané obce. (HEJDUKOVÁ, 2015, s. 140)

Místní poplatky má ve své gesci sama obec. Stanovení výše poplatků probíhá v samostatné působnosti obce vydáním obecně závazné vyhlášky, v níž jsou určeny sazba poplatku, splatnost, vznik a zánik povinnosti platit poplatek, lhůty pro ohlašovací povinnosti, úlevy či dokonce případné osvobození od poplatků. Zákon o místních poplatcích zároveň určuje, jaké místní poplatky mohou obce vybírat. Od 1. ledna 2020 byly zrušeny poplatek za lázeňský a rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity. Oba tyto zmíněné poplatky byly nahrazeny poplatkem z pobytu. V roce 2020 tedy existuje těchto sedm typů poplatků:

- *poplatek ze psů,*
- *poplatek z pobytu,*
- *poplatek za užívání veřejného prostranství,*
- *poplatek ze vstupného,*

- *poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,*
- *poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,*
- *poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.³*

3.4.2 Nedaňové příjmy

Kromě klíčových daňových příjmů, generují obci finanční prostředky do rozpočtu též příjmy nedaňové.

Prvními nedaňovými příjmy jsou ty z vlastního podnikání. Jedná se o příjmy z regionálního a municipálního podnikání, ze zisku podniků s majetkovým podílem obcí, příjmy z pronájmu majetku a příjmy z obchodování s cennými papíry, k nimž ovšem dochází skutečně pouze u těch největších měst a malých obcí se prakticky netýká. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 89-90)

Druhou skupinou nedaňových příjmů jsou uživatelské poplatky. Většinou se jedná o poplatky za smíšené veřejné statky. Jsou to poplatky za služby občanům, např. za dodávky pitné vody či za čištění odpadních vod. Je nutné uvést, že ne vždy jsou uživatelské poplatky příjmem rozpočtu obce, protože pokud tyto služby poskytuje obci podřízený neziskový podnik či nasmlouvaná soukromá firma, může zastupitelstvo obce určit, že poplatek bude hrazen přímo těmito subjekty, a nikoliv samotné obci. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 90)

Kromě místních poplatků, o nichž jsem se zmiňoval v daňových příjmech, existují jako příjem obce ještě poplatky správní. Jejich předmětem jsou přenesené činnosti státní správy, jež byly na obce delegovány. Občan tedy platí za nějaký úkon, který chce po obci vykonat z hlediska její přenesené působnosti. Jde např. o poplatek za vydání rozhodnutí o vydání stavby či vydání občanského nebo řidičského průkazu. (HEJDUKOVÁ, 2015, s. 138)

Poslední skupinou nedaňových příjmů obce jsou ty ostatní, jimiž mohou být např. příjmy z mimorozpočtových fondů, sdružení finančních prostředků více obcí, dary či

---

³ § 1 zákona České národní rady č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích v platném znění

výnosy ze sbírek. Většinou se však pro rozpočty obce jedná o nevýznamný příjem. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 90-91)

3.4.3 Dotace a transfery

Dalším příjmem rozpočtu obce jsou dotace a transfery. Dotace buď slouží k financování výkonu přenesené působnosti státní správy, nebo pak mohou být určeny k daným potřebám obce. Tyto dotace se nazývají účelové a dělí se na běžné a kapitálové. Běžné dotace slouží k financování běžných provozních potřeb, kapitálové jsou pak vyčleněny na investiční výdaje. Z hlediska nárokovosti pak lze dotace dělit také na nárokové a nenárokové. Na dotace nárokové mají obce nárok ze schváleného státního rozpočtu na daný rok. Na nenárokové naopak nárok automaticky nemají a musí o ně žádat.

Obce mohou také žádat o mimořádné dotace ze státního rozpočtu nebo o dotace z rozpočtových kapitol vybraných ministerstev. Stejně tak pro obce existuje možnost dotací od krajů nebo z Evropské unie, konkrétně ze strukturálních fondů a Kohezního fondu. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 135-136)

3.4.4 Návrtné příjmy

Posledním typem příjmů rozpočtu obce jsou návratné příjmy. Jak již název napovídá, takové příjmy mají charakter návratný, tedy obec je v budoucnu musí vrátit věřitelům. Tyto příjmy jsou velice důležité např. při dlouhodobých investicích, kdy by si bez nich obec nemohla dovolit takovou investici vůbec realizovat. Mezi návratné zdroje příjmů řadíme úvěry, a to buď od komerčních bank, nebo institucí, jež poskytují půjčky přímo územním samosprávám, emise komunálních obligací nebo akcií a návratné půjčky či finanční výpomoc od jiných subjektů (např. od kraje apod.). Co se týká typů úvěrů, jedná se o krátkodobý, střednědobý a dlouhodobý, přičemž právě poslední dva jmenované by měly sloužit pro financování investic a kapitálových výdajů. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 94)

3.5 Výdaje rozpočtu obce

Výdaje územních samospráv lze dělit dle pěti možných kritérií: podle ekonomického hlediska, rozpočtové skladby, infrastruktury, funkcí veřejných financí a rozpočtového plánování. V následujících odstavcích jsou jednotlivá kritéria popsána.

Z hlediska ekonomického dělíme výdaje na běžné a kapitálové. Běžné výdaje se opakují a jsou z nich financovány obvyklé potřeby obce v daném rozpočtovém roce. Tzn., především provozní záležitosti apod. Naproti tomu kapitálové výdaje přesahují období rozpočtového roku, jelikož jsou určeny především k financování dlouhodobých potřeb obce, tedy hlavně investic.

Z hlediska rozpočtové skladby je využíváno členění druhové, které je pro obce závazné. Dle tohoto kritéria jsou výdaje členěny na běžné a kapitálové, a to do jednotlivých tříd. Třída 5 – běžné výdaje, zahrnuje tedy všechny neinvestiční výdaje (výdaje na platy apod.) a třída 6 – kapitálové výdaje, pak všechny investiční výdaje (nákupy apod.). Kromě toho rozpočtová skladba dělí výdaje také na návratné a nenávratné.

Třetím hlediskem dělení výdajů je infrastruktura. Z tohoto pohledu se výdaje dělí na ty směřující do ekonomické infrastruktury a na ty do sociální infrastruktury. Obě skupiny zahrnují běžné i kapitálové výdaje, mezi ty ekonomické patří např. zajišťování výstavby a údržby veřejných komunikací, prostranství, parků, kanalizací či budování komunálních bytů. Výdaji do sociální infrastruktury pak jsou např. výdaje na provoz sociálních zařízení či na vzdělání a péči o zdraví.

Podle funkcí veřejných financí se výdaje dělí na alokační, redistribuční a stabilizační. Alokační funkce zahrnuje výdaje na nákupy služeb od svých podniků a neziskových organizací nebo soukromých podniků díky zadávání veřejných zakázek. Redistribuční funkce obsahuje peněžní transfery obyvatelstvu, tedy např. dotace, příspěvky na nájemné, nenárokové sociální dávky, atd. Stabilizační funkcí pak může být např. ovlivňování a podpora situace na pracovním trhu v daném regionu a to např. podporou vytváření pracovních příležitostí. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 194-197)

Pátým a zároveň posledním hlediskem dělení výdajů je to dle rozpočtového plánování, jež výdaje třídí na plánované neboli plánovatelné a neplánované. Plánované výdaje mají tu výhodu, že je lze relativně přesně stanovit předem. Většina těchto výdajů je běžných s mandatorním charakterem. Jedná se např. o výdaje na provoz či výkon

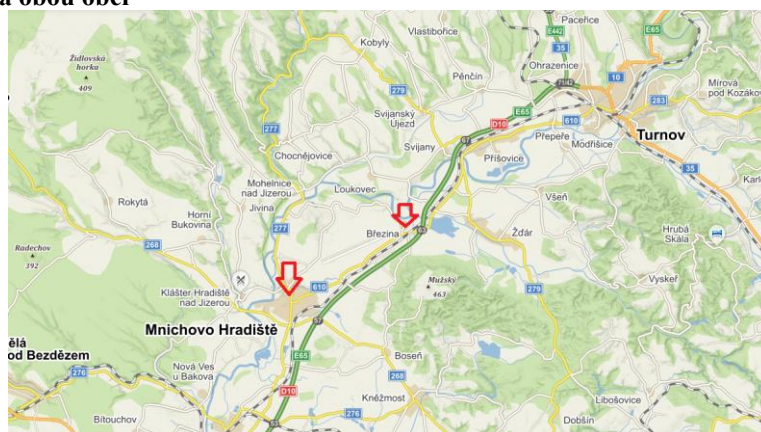
samostatné a přenesené působnosti. Neplánované výdaje jsou naopak výdaje, které lze velice těžko předvídat dopředu. Řadí se sem např. výdaje spojené s odklizením a nápravou škod po živelní pohromě apod. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 198)

Pokud bychom chtěli uvést konkrétní oblasti, na něž jsou vyčleněny výdaje rozpočtů obcí, je potřeba znovu je rozdělit na ty v samostatné a přenesené působnosti. V rámci samostatné působnosti se jedná např. o oblasti školství, sociální péče, zdravotnických služeb, kultury, veřejné bezpečnosti a obecní policie, sanitárních služeb, pouličního osvětlení, územního plánování, vodovodů a kanalizací, obecních bytů, místních komunikací a městské dopravy a další. V oblasti přenesené působnosti se jedná o výdaje na provoz daných úřadů, jež zajišťují výkon státní správy. Ovšem vzhledem k charakteru činností není možné přesně stanovit finanční náklady. (PROVAZNÍKOVÁ, 2015, s. 198)

4 Praktická část

Pro praktickou část práce jsem pro analýzu zvolil dvě obce ležící v severní části Středočeského kraje v okrese Mladá Boleslav – Mnichovo Hradiště a Březinu. Obce od sebe leží přibližně pět kilometrů, což je dobře vidět na níže uvedené mapě. V následujících dvou podkapitolách si obě obce blíže popíšeme z hlediska jejich charakteristiky, historie a jejich orgánů.

Obrázek 1 - Mapa obou obcí

Zdroj: Mapy.cz, vlastní označení obcí

4.1 Charakteristika města Mnichovo Hradiště

Mnichovo Hradiště se rozkládá na hraně Chráněné krajinné oblasti Český ráj. (Mnichovo Hradiště, 2019) K 1. 1. 2019 mělo město 8729 obyvatel. (ČSÚ, 2019) Město se dělí na 12 místních částí, kromě samotného Mnichova Hradiště to jsou Dneboh, Dobrá Voda, Hněvousice, Hoškovice, Hradec, Kruhy, Lhotice, Olšina, Podolí, Sychrov a Veselá. (Mnichovo Hradiště, 2019) Mnichovo Hradištěm protéká řeka Jizera a okolo města se tyčí tři významné vrcholy – Mužský, Káčov a Horka.

Ve městě je veškerá potřebná občanská vybavenost, tzn. tři mateřské školy, tři základní školy, osmileté a čtyřleté gymnázium, základní umělecká škola, domov důchodců a dům s pečovatelskou službou, poliklinika či pobočka České pošty, pracoviště Finančního úřadu či Úřadu práce ČR. Zároveň je ve městě zřízena městská policie a své pracoviště zde má i Policie ČR. Stejně tak Mnichovo Hradiště nabízí i dostatek příležitostí pro trávení volného času, když se zde nachází kino, divadlo, knihovna, muzeum či volnočasové centrum. Ve městě jsou také i některé velice cenné památkové objekty, z nichž je potřeba zmínit zejména barokní zámek, v němž se mimo jiné nachází valdštejská knihovna.

Mnichovo Hradiště je současně velice významným zaměstnavatelem v regionu. Své závody zde mají podniky Mahle Behr, HBPO Czech s.r.o. či Kofola. V této souvislosti město těží ze své výborné polohy a dostupnosti, prochází jím totiž železniční trať Praha – Mladá Boleslav – Turnov, vede kolem něj dálnice D10 a taktéž jím prochází řada autobusových linek, které míří např. do Prahy či Liberce. Významnou devízou je též letiště, jež se nachází v místní části Hoškovice. (Mnichovo Hradiště, 2019)

4.1.1 Historie města

Nejstarší zmínka o Mnichově Hradišti pochází z roku 1279, kdy byla při své návštěvě cisterciáckého kláštera v nedalekém Klášteře nad Jizerou ubytována ve městečku Hradiště královna Kunhuta, vdova po králi Přemyslu Otakarovi II. Tehdy Hradiště sloužilo právě jako poddanské městečko mnichům z kláštera. Samotný klášter byl v roce 1420 při husitských válkách vypálen a s ním i právě městečko Hradiště. K dalšímu vypálení města došlo v roce 1478 lužickými žoldněři. Významným milníkem se pro město stal konec 16. století, kdy se dostalo do majetku rodu Budovců z Budova. Nejvýznamnější příslušník rodu, Václav Budovec z Budova, město pozvedl a zároveň nechal vystavit renesanční zámek. Nicméně roku 1621 byl za účast na protihabsburském povstání popraven jako jeden z 27 českých pánů.

Po Budovcově smrti vlastnil panství legendární vojevůdce Albrecht z Valdštejna, jenž ho přenechal svému příbuznému Maxmiliánovi. V roce 1643 za třicetileté války pak město zachvátil třetí velký požár, který ho téměř celé zničil a zanechal následky na několik desetiletí. Na konci 17. století se mnichovohradištské panství rozmáchlo díky Arnoštu Josefovi z Valdštejna, jenž koupil okolní statky a tím tak celé panství zvětšil. Zároveň právě tento muž nechal přebudovat zámek do barokní podoby, kterou má až do současné doby. V té době se také zámek Mnichovo Hradiště stal sídlem celého rodu Valdštejnů.

Významným obdobím pro život města bylo 19. století, kdy se zde nejprve roku 1833 na zámku setkali rakouský císař František, ruský car Mikuláš a pruský korunní princ Bedřich Vilém. V roce 1866 pak v okolí města proběhlo několik střetů mezi rakouskou a pruskou armádou v rámci prusko-rakouské války. Valdštejnové vlastnili město až do roku 1945. Na začátku 20. století bylo Hradiště sídelním městem samosprávného okresu a sídlilo v něm okresní hejtmanství i soud. Za druhé světové války ve městě působila ilegální odbojová organizace a následně i partyzánská skupina.

Po únoru 1948 v Mnichově Hradišti vznikly významné firmy doby socialismu, např. LIAZ na výrobu nákladních automobilů či výrobce dětských oděvů Severka. Většina těchto podniků po revoluci v roce 1989 zanikla, nicméně je nahradily jiné podniky, které jsou zmíněny v kapitole 4.1. V současnosti je Mnichovo Hradiště střediskem spotřebního, zpracovatelského a lehkého průmyslu a samozřejmě též kulturním a společenským centrem, což dokazuje existence řady kulturních institucí ve městě. (Mnichovo Hradiště, 2019)

4.1.2 Městský úřad a volené orgány

Starostou města Mnichovo Hradiště je již od roku 2014 Mgr. Ondřej Lochman, Ph.D. z uskupení SNK Žijeme pro Hradiště, který svou pozici obhájil i po komunálních volbách v roce 2018. Místostarostou je Ing. Jan Mareš ze stejného subjektu. Jedná se o jediné dva uvolněné členy sedmičlenné rady města. Zastupitelstvo města má celkem 23 členů. Po volbách v říjnu 2018 má toto složení: 15 zástupců SNK Žijeme pro Hradiště, 3 zástupci Občanské demokratické strany, 3 zástupci koalice České strany sociálně demokratické a Strany zelených a 2 zástupci hnutí ANO 2011. (Mnichovo Hradiště, 2019)

Městský úřad města Mnichovo Hradiště sídlí v budově radnice na Masarykově náměstí. Kromě volených zástupců, tedy starosty a místostarosty se skládá z tajemníka, kanceláře vedoucího úřadu a sedmi odborů. Jedná se o odbor finanční a školský, odbor správních činností a živnostenský úřad, odbor výstavby a územního plánování, odbor životního prostředí, odbor investic a komunálního hospodářství, odbor sociálních věcí a zdravotnictví a odbor dopravy. (Mnichovo Hradiště, 2019) Městský úřad Mnichovo Hradiště je současně pověřený obecní úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností. (Portál územního plánování, 2019)

4.2 Charakteristika a historie obce Březina

Obec Březina leží stejně jako Mnichovo Hradiště ve Středočeském kraji v okrese Mladá Boleslav. Od samotného Hradiště je Březina vzdálena méně než pět kilometrů. Mezi oběma obcemi vede silnice č. 610. Březina se skládá ze dvou místních částí a to Březiny a Honsoba. K 1. 1. 2019 měla Březina 399 obyvatel. (ČSÚ, 2019) Ve městě se nachází mateřská škola, kanalizace a plynofikace. Naopak v celé obci není žádné zdravotnické zařízení, pošta, ani policie. Obec oproti tomu disponuje knihovnou, jež se nachází v budově obecního úřadu a je pro občany otevřena každé pondělí v odpoledních hodinách.

(Březina, 2019) Březina má stejně jako Mnichovo Hradiště velice dobrou polohu, protože leží na zmíněné železniční trase Turnov – Mladá Boleslav a v okolí vede dálnice D10. V Březině je dokonce i sjezd a nájezd na tuto dálnici. Okolo obce současně protéká řeka Jizera.

Z hlediska přírodních a kulturních zajímavostí je určitě nutné upozornit na rybník Žabakor a na unikátní kostel sv. Vavřince, postavený na přelomu 13. a 14. století, který je velice zajímavý spojením své kamenné konstrukce s dřevěným patrem. O historii obce nejsou zdaleka známy tak podrobné informace jako o Mnichově Hradišti, ale je velmi zajímavé, že první zmínky o obci pocházejí již z roku 1222, jsou tak starší než ty o větší a slavnější obci. (Březina, 2019)

4.2.1 Obecní úřad a volené orgány

Starostkou obce Březina je v současnosti Ing. Dagmar Svobodová, místostarostkou pak Ing. Barbora Dvořáková, obě ze Sdružení nezávislých kandidátů - Společně pro Březinu a Honsob. V Březině je v zastupitelstvu minimální počet pěti členů, tudíž není volena rada obce. Sdružení SNK – Společně pro Březinu a Honsob zaujímá v zastupitelstvu 3 posty, zbylé 2 náleží zástupcům uskupení Pro Březinu 2018. Současně jsou v rámci zastupitelstva podle zákona zřízeny finanční a kontrolní výbor a dále pak též školská a sportovní komise. (Březina, 2019)

Obecní úřad v Březině je obcí se základním rozsahem přenesené působnosti, tedy tzv. obcí I. typu, kdy vykonává pouze základní rozsah státní správy. (Portál územního plánování, 2019)

4.3 Analýza hospodaření města Mnichovo Hradiště v letech 2012-2018

V praktické části práce je analyzováno hospodaření dvou výše uvedených obcí Středočeského kraje, Mnichova Hradiště a Březiny. Pro analýzu jsem si zvolil období mezi lety 2012-2018, tedy sedmiletý časový úsek, který již poskytuje poměrně relevantní informace k porovnání hospodaření obou obcí v čase i mezi sebou. K analýze budou používány zejména závěrečné účty obcí z uvedených let a dále pak aplikační portál Ministerstva financí – MONITOR.

V první fázi se zaměřím na rozbor hospodaření města Mnichovo Hradiště. Jak ukazuje tabulka č. 3, příjmy rozpočtu města byly ve sledovaném období nejvyšší v roce 2018, kdy dosahovaly více než 198 000 tis. Kč. Naopak nejnižší příjmy vykázalo město

v roce 2015, když těsně překročily hranici 136 000 tis. Kč. Velice podobné příjmy vykazovalo město i v letech 2013 a 2014. Od roku 2016 příjmy Mnichova Hradiště rostou, byly tedy oproti roku předchozímu vždy vyšší, až dosáhly prozatím již zmíněné nejvyšší hodnoty v roce 2018.

Tabulka 3 - Vývoj hospodaření města Mnichova Hradiště, v tis. Kč

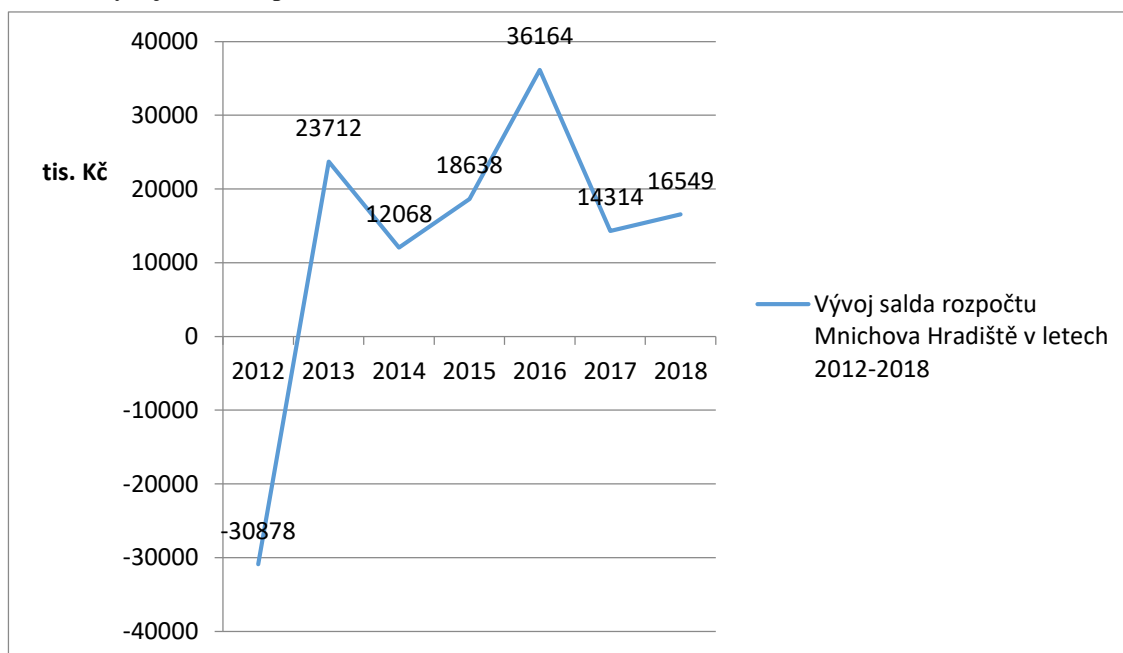
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Příjmy celkem</i>	184 329	136 898	139 144	136 116	153 762	181 500	198 306
<i>Výdaje celkem</i>	215 207	113 186	127 376	117 478	117 598	167 186	181 757
Saldo	- 30 878	23 712	12 068	18 638	36 164	14 314	16 549

Zdroj: Závěrečné účty Mnichova Hradiště 2012-2018, vlastní zpracování

Tabulka č. 3 zobrazuje i výdaje města, jež dosáhly nejvyšší úrovně v roce 2012, kdy překročily hranici 215 000 tis. Kč. Oproti dalším letům se jedná o jednoznačně nejvyšší částku, která byla způsobena velkou investicí města na vybudování kanalizační stoky a částečně také investicí do vzniku volnočasového centra. Nejnižší výdaje ve výši 113 186 tis. Kč naopak město zaznamenalo hned v následujícím roce 2013. Stejně jako u příjmů, i u výdajové stránky rozpočtu Mnichova Hradiště se dá konstatovat, že od roku 2016 výdaje města vytrvale rostou. V roce 2018 dosáhly hranice 181 757 tis. Kč a dostaly se na nejvyšší úroveň od již uvedeného roku 2012.

Saldem rozpočtu se rozumí rozdíl celkových příjmů a celkových výdajů v daném roce. Z tabulky č. 3 vyplývá, že mezi lety 2012-2018 skončilo hospodaření Mnichova Hradiště pouze jednou záporným saldem, a to hned v roce 2012, kdy město hospodařilo se schodkem 30 878 tis. Kč, přičemž hlavním důvodem byla již zmíněná investice do budování kanalizace, na níž si město muselo půjčit prostředky od banky a zároveň na ní obdrželo dotaci ze státního rozpočtu. Od té doby však skončily všechny rozpočty s kladným saldem. Jak dokládá graf č. 1, nejvyššího kladného přebytku ve výši 36 164 tis. Kč bylo dosaženo v roce 2016. Naopak nejvyrovnaněji hospodaření města skončilo v roce 2014, když rozdíl mezi příjmy a výdaji činil 12 068 tis. Kč.

Graf 1 - Vývoj salda rozpočtu Mnichova Hradiště, v tis. Kč

Zdroj: Závěrečné účty města, vlastní zpracování

Záporné saldo v roce 2012 bylo pokryto bankovním úvěrem. Naopak přebytková salda z let následujících byla použita zejména na splátku úvěrů a zároveň také k uložení na běžném účtu Mnichova Hradiště, kde tyto prostředky mohou být využity např. pro investice v následujících letech. K 31. 12. 2018 mělo město na svém běžném účtu 84 600 tis. Kč. Pro srovnání, v roce 2012, tedy na začátku sledovaného období, disponovalo na běžném účtu pouze částkou 9 600 tis. Kč. Během dalších 6 let tedy dokázalo zajistit nárůst prostředků o 75 000 tis. Kč.

V roce 2012 mělo město závazek ve formě dlouhodobého úvěru ve výši 80 000 tis. Kč. Během následujících šesti let dokázalo celý tento dluh splatit a k 31. 12. 2018 jej proto již tento úvěr netížil. Nicméně v roce 2017 si město vzalo obchodní úvěr ve výši 20 269 tis. Kč na poskytování energetických služeb metodou EPC a bude ho splácet až do roku 2029. Celkové závazky města byly z hodnoty 92,1 mil. Kč v roce 2012 sníženy na 41,2 mil. Kč v roce 2018, došlo tedy k poklesu o 55 %. Hlavní příčinou snížení bylo zejména právě splacení dlouhodobého úvěru z let 2011-2012.

4.3.1 Analýza příjmů města Mnichovo Hradiště

Struktura příjmů města v jednotlivých letech z hlediska rozdělení dle druhů příjmů je zobrazena v tabulce č. 4. Kromě roku 2012 byly vždy nejdůležitějším příjmem rozpočtu příjmy daňové, jež po celou dobu sledovaného období rostly. Nejvyšší daňové příjmy

v návaznosti na to Mnichovo Hradiště vykázalo v roce 2018, konkrétně se jednalo o 140 392 tis. Kč. Došlo k nárůstu o 42 % oproti roku 2012, kdy daňové příjmy dosáhly hodnoty 81 635 tis. Kč.

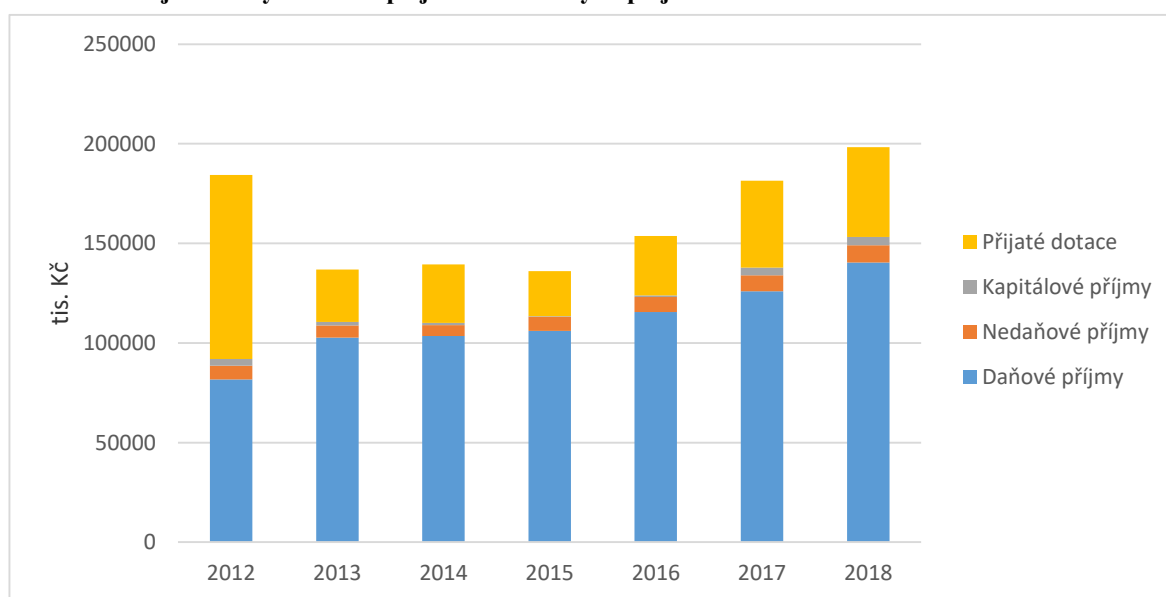
Tabulka 4 - Struktura příjmů Mnichova Hradiště, v tis. Kč

Druh příjmů	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Daňové příjmy	81 635	102 668	103 463	106 067	115 589	126 025	140 392
Nedaňové příjmy	6 911	6 158	5 572	7 031	7 427	8 023	8 619
Kapitálové příjmy	3 475	1 768	1 012	309	920	3 791	4 208
Přijaté dotace	92 308	26 304	29 396	22 709	29 826	43 661	45 087
Příjmy celkem	184 329	136 898	139 444	136 116	153 762	181 500	198 306
Plnění v UR v %	100 %	103 %	102 %	101,1 %	101,5 %	103 %	100 %

Zdroj: Závěrečné účty města Mnichovo Hradiště 2012-2018, vlastní zpracování

Druhým nejvyšším druhem příjmů rozpočtu byly pravidelně přijaté dotace, výjimku tvořil již uvedený rok 2012, kdy přijaté dotace z důvodu přidělené dotace na již zmíněnou stavbu kanalizace dosáhly výše 92 308 tis. Kč. V tomto roce se proto staly nejvýznamnějším příjmem rozpočtu. Mezi lety 2013-2016 se dotace pohybovaly mezi 22 709 až 29 826 tis. Kč. K jejich navýšení došlo v letech 2017 a 2018 a to na hodnoty 43 661 a 45 087 tis. Kč.

Graf 2 - Podíl jednotlivých druhů příjmů na celkových příjmech Mnichova Hradiště

Zdroj: Závěrečné účty Mnichovo Hradiště 2012-2018, vlastní zpracování

Třetím nejvýznamnějším druhem příjmů z hlediska finančního příspěví do rozpočtu města jsou nedaňové příjmy, jež přispěly do rozpočtu nejvyšší částkou ve výši 8 619 tis. Kč v roce 2018. Nejnižší nedaňové příjmy naopak město vykazovalo v roce 2014, konkrétně šlo o 5 572 tis. Kč. Od roku 2015 nedaňové příjmy města pravidelně rostou.

Z hlediska důležitosti na tvorbě příjmové stránky rozpočtu měly nejvyšší podíl kapitálové příjmy. V některých letech se dokonce jednalo o částky nepřesahující hranici 1 000 tis. Kč. Tento jev nastal v letech 2015 a 2016, kdy kapitálové příjmy města činily 309 tis. Kč a 920 tis. Kč. Naopak nejvyšší kapitálové příjmy ve výši 4 208 tis. Kč evidovalo Mnichovo Hradiště v roce 2018. Nezanedbatelné pro rozpočet rovněž byly příjmy v letech 2012 a 2017, když do městské pokladny doputovalo 3 475 a 3 791 tis. Kč.

4.3.1.1 Daňové příjmy

Jak dokládá graf č. 2, daňové příjmy jsou nejvýznamnějším příjmem rozpočtu Mnichova Hradiště. Do rozpočtu obcí plynou prostředky z daní z příjmů fyzických osob, právnických osob, daně z přidané hodnoty, z nemovitosti, z hazardních her a pak také z místních, správních a ostatních poplatků a odvodů.

Tabulka 5 - Struktura daňových příjmů Mnichova Hradiště, v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Daně z příjmu FO</i>	18 501	25 229	22 632	22 125	27 211	29 366	34 027
<i>Daně z příjmu PO</i>	15 947	19 467	21 250	22 261	25 906	26 475	27 266
<i>DPH</i>	29 493	37 550	38 849	40 702	42 467	49 390	59 700
<i>Místní poplatky</i>	4 758	5 126	4 870	4 718	4 649	4 733	4 817
<i>Ostatní poplatky a odvody</i>	2 678	4 384	4 664	5 093	4 215	3 799	706
<i>Správní poplatky</i>	3 295	4 285	4 237	4 032	4 256	4 810	5 121
<i>Daň z nemovitostí</i>	6 963	6 627	6 962	7 136	6 885	7 452	7 346
<i>Daň z hazardních her</i>	NR	NR	NR	NR	NR	NR	1 409
Daňové příjmy celkem	81 635	102 668	103 464	106 067	115 589	126 025	140 392
Plnění v UR v %	102 %	104 %	103 %	101,3 %	101,7 %	103 %	99 %
Podíl na celkových příjmech v %	44,3 %	75 %	74,2 %	77,9 %	75,2 %	69,4 %	70,8 %

Zdroj: Závěrečné účty města Mnichovo Hradiště, vlastní zpracování

Význam daňových příjmů pro rozpočet města dokládá i údaj v tabulce č. 5 o procentuálním podílu daňových příjmů na celkových příjmech. V šesti ze sedmi sledovaných let překročil podíl hranici 69 %. Tzn., že až na jednu výjimku tvořily daňové příjmy více než dvě třetiny příjmů města. Onu jedinou anomálii představuje již několikrát uvedený rok 2012, kdy daňové příjmy představovaly pouze 44,3 % příjmů města, neboť v tomto roce byly díky budování kanalizace nejvyšším příjmem přijaté dotace.

Konkrétní podíl daňových příjmů často značně závisel i na tom, jak úspěšné bylo město v žádostech o jednotlivé dotace. V letech 2012, 2017 a 2018 se podařilo městu získat větší dotace na investiční akce, díky čemuž podíl daňových příjmů na těch celkových klesl, v roce 2012 rapidně, v letech 2017 a 2018 mírně k hranici 70 %.

Daň z přidané hodnoty

Nejvýznamnějším daňovým příjmem města byla ve všech letech sledovaného období daň z přidané hodnoty. Z této daně plyne v současnosti do rozpočtu obcí 23,58 % z celostátního hrubého výnosu, Mnichovu Hradišti tak náleží z tohoto výnosu podíl, který je vypočítán na základě různých kritérií, jež jsou uvedena na straně 33.

Příjmy z DPH do rozpočtu města ve sledovaném období neustále rostly. V roce 2012 dosahovaly hodnoty 29 493 tis. Kč, na konci sledovaného období, v roce 2018, pak již činily 59 700 tis. Kč. Během sedmi let se tedy příjmy z DPH do rozpočtu města více než zdvojnásobily, konkrétně se zvýšily o 30 207 tis. Kč. K nejvyššímu meziročnímu nárůstu došlo mezi lety 2017 a 2018, kdy narostly o 10 310 tis. Kč.

Tabulka 6 - Podíl DPH na celkových daňových příjmech Mnichova Hradiště, v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>DPH</i>	29 493	37 550	38 849	40 702	42 467	49 390	59 700
Celkové daňové příjmy	81 635	102 668	103 464	106 067	115 589	126 025	140 392
Podíl DPH na celkových daň. příjmech v %	36,1 %	36,6 %	37,5 %	38,4 %	36,7 %	39,2 %	42,5 %

Zdroj: Závěrečné účty Mnichovo Hradiště 2012-2018, vlastní zpracování

Postupem let současně rostl i význam příjmů z DPH na celkových daňových příjmech města, což dokládá tabulka č. 6. V roce 2012 představovaly příjmy z DPH 36,1 % daňových příjmů Mnichova Hradiště, v roce 2018 již to bylo 42,5 %. Jedinou odchylku v tomto konstantním růstu významu DPH na celkových příjmech představuje rok 2016, kdy došlo k poklesu podílu o 1,7 % na 36,7 %. V roce 2017 nicméně došlo k navýšení

oproti roku předešlému o 2,5 % a v roce 2018 pak dokonce o 3,3 %. V roce 2018 byl proto podíl DPH na daňových příjmech města o 6,4 % vyšší než v roce 2012.

Daň z příjmů FO

Druhým nejvyšším daňovým příjmem byly kromě roku 2015 daně z příjmů fyzických osob. Pod tímto pojmem je skryta daň z příjmů FO ze závislé činnosti, daň z příjmů FO z podnikání a poté daň z příjmů FO vybíraná dle zvláštní sazby. Stejně jako DPH, ani výši těchto prostředků, jež přijdou do rozpočtu, nemůže město ze své pozice ovlivnit, protože jsou obcím přidělovány dle zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní. Nejvyšší příjem z daní z příjmů FO ve výši 34 027 tis. Kč vykázal rozpočet města v roce 2018, nejmenší částka 18 501 tis. Kč naopak byla vybrána hned v roce 2012. Dvakrát došlo k poklesu příjmu oproti roku předešlému, a to v letech 2014 a 2015, když do rozpočtu města přišlo 22 632 a 22 125 tis. Kč. Nejvyšší nárůst oproti předešlému roku ve výši 6 728 tis. Kč byl evidován v roce 2013.

Tabulka 7 - Podíl daní z příjmů FO na celkových daňových příjmech MH, v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Daně z příjmu FO</i>	18 501	25 229	22 632	22 125	27 211	29 366	34 027
Celkové daňové příjmy	81 635	102 668	103 464	106 067	115 589	126 025	140 392
Podíl daní z příjmů FO na celk. daň. příjmech v %	22,7 %	24,6 %	21,9 %	20,9 %	23,5 %	23,3 %	24,2 %

Zdroj: Závěrečné účty města Mnichova Hradiště, vlastní zpracování

Jak ukazuje tabulka č. 7, procentuální podíl daní z příjmů na celkových daňových příjmech Mnichova Hradiště se pohyboval mezi 20,9 % (2015) až 24,6 % (2013). Vždy tedy překračoval jednu pětinu všech daňových příjmů a činil velice důležitou složku nejen daňových příjmů, ale celého rozpočtu města.

Daň z příjmů PO

Po dani z přidané hodnoty a dani z příjmů fyzických osob jsou dalším velice důležitým daňovým příjmem Mnichova Hradiště daně z příjmu právnických osob, mezi něž patří samotná daň z příjmů právnických osob a poté daň z příjmů PO, kde je poplatníkem přímo daná obec. Nejvyšší příjmy z této daně vykazoval rozpočet Mnichova Hradiště v roce 2018, kdy do něj z této daně dorazilo 27 266 tis. Kč. Naopak nejméně finančních prostředků pro město vygenerovaly tyto daně v roce 2012, konkrétně 15 947 tis.

Kč. Daně z příjmů PO vykazují každoroční nárůst po celou dobu sledovaného období. Od roku 2012 do roku 2018 se jedná o navýšení příjmů o 11 319 tis. Kč.

Tabulka 8 - Podíl daní z příjmů PO na celkových daňových příjmech MH, v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Daně z příjmů PO</i>	15 947	19 467	21 250	22 261	25 906	26 475	27 266
Celkové daňové příjmy	81 635	102 668	103 464	106 067	115 589	126 025	140 392
Podíl daní z příjmů FO na celkových daň. příjmech v %	19,5 %	19 %	20,5 %	21 %	22,4 %	21 %	19,4 %

Zdroj: Závěrečné účty města Mnichovo Hradiště, vlastní zpracování

Z tabulky č. 8 vyplývá, že daně z příjmů PO zaujímají přibližně pětinový podíl na všech daňových příjmech rozpočtu města. Nejvyššího podílu ve výši 22,4 % dosáhly daně z příjmů PO v roce 2016, nejnižšího pak v roce 2013, když zaujímaly pouze 19 % podíl.

Daň z nemovitostí

Výnosy z daní z nemovitostí jsou dalším daňovým příjmem rozpočtu, ovšem oproti těm předešlým mají obce výhodu, že jejich výši mohou částečně ovlivnit, a to možnou úpravou koeficientu, jímž se násobí sazba daně. V zákoně č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí jsou tyto koeficienty stanoveny v návaznosti na počet obyvatel. Mnichovo Hradiště spadá mezi obce s 6-10 tisíci obyvateli, proto mu náleží koeficient 1,6. (§ 11 Zákona č. 338/1992 Sb.) Ten může město o jeden stupeň zvýšit nebo naopak o tři stupně snížit. V uvedeném období nicméně ponechalo koeficient na úrovni 1,6 a snížilo ho pouze pro své místní části, konkrétně na 1,4 pro Dneboh a Veselou a na nejnižší možnou úroveň 1,0 pro ostatní místní části kromě Hněvousic, pro něž byl stejně jako pro samotné Mnichovo Hradiště stanoven koeficient 1,6. (OZV č.2/2009)

Obec zároveň může stanovit ještě místní koeficient, jímž se násobí daň poplatníka za jednotlivé pozemky a stavby. Výše koeficientu může být obecně závaznou vyhláškou stanovena na úroveň 2, 3, 4 nebo 5. (Zákon č. 338/1992 Sb.) Tuto možnost ovšem mezi lety 2012-2018 město nevyužilo. Místní koeficient ve výši 2 zavedlo Mnichovo Hradiště až v roce 2019 s účinností od 1. 1. 2020. (OZV č. 2/2019)

Výnos z daní z nemovitostí se v období od roku 2012 do roku 2018 pohyboval v rozmezí 6 627 až 7 452 tis. Kč. Tato nejvyšší částka byla do rozpočtu vybrána v roce 2017. Ve stejném roce došlo také k nejvyššímu meziročnímu nárůstu o 567 tis. Kč.

Místní poplatky

Relativně významným příjmem pro rozpočet obce jsou místní poplatky, které vymezuje zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích. Přehled všech místních poplatků je uveden na straně 33, nicméně pro Mnichovo Hradiště byly v uvedeném období důležité jenom některé z nich. Jednalo se o poplatky ze psů, za užívání veřejného prostranství, z ubytovací kapacity (od roku 2020 poplatek z pobytu) a za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Ve sledovaném období byly totiž v Mnichově Hradišti stanoveny pouze tyto poplatky, a to dvěma obecně závaznými vyhláškami. Od roku 2020 jsou určeny místní poplatky ze psů, za systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a za užívání veřejného prostranství.

V období let 2012-2018 tedy městu do rozpočtu plynuly příjmy pouze ze zmíněných čtyř poplatků platných do konce roku 2019. Jelikož u každého poplatku existuje maximální sazba, již lze stanovit, jedná se o příjem, jehož výši může daná obec regulovat a má proto vliv na vybrané finanční prostředky. To mají místní poplatky společné s daněmi z nemovitostí. Mnichovo Hradiště však ani v jednom z poplatků zdaleka nevyužívá maximální možné hranice, které obcím zákon dovoluje. V rámci místních poplatků je proto případný potenciál pro zvýšení příjmů rozpočtu.

Výše příjmů z místních poplatků se konstantně pohybovala okolo hranice 5 000 tis. Kč, ovšem tuto částku přesáhla pouze jednou, a to v roce 2013, kdy dosáhla hodnoty 5 126 tis. Kč. Nejméně prostředků ve výši 4 649 tis. Kč oproti tomu město vybralo v roce 2016. Z hlediska finančního dopadu do rozpočtu je jednoznačně nejdůležitějším poplatkem ten za likvidaci odpadů, což dokládá tabulka č. 9.

Tabulka 9 - Výnosy z jednotlivých místních poplatků MH, v tis. Kč

Místní poplatek	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Za likvidaci kom. odpadu</i>	3982	3 984	4 015	4 077	4 079	4 194	4 189
<i>Ze psů</i>	230	230	228	226	228	227	218
<i>Z užívání veř. prostranství</i>	458	859	576	372	289	239	283
<i>Z ubytovací kapacity</i>	58	53	51	43	53	73	127
Místní poplatky celkem	4 728	5 126	4 870	4 718	4 649	4 733	4 817

Zdroj: Závěrečné účty města Mnichovo Hradiště, vlastní zpracování

Jak z tabulky č. 9 skutečně vyplývá, drtivá většina finančních prostředků získaná z místních poplatků pochází z poplatku za likvidaci komunálního odpadu, jenž do rozpočtu pravidelně přináší částku okolo 4000 tis. Kč. Nejvyšší příjem byl zaznamenán v roce 2017 a to ve výši 4 194 tis. Kč. Naopak nejméně tento poplatek vynesl v roce 2012, 3 982 tis. Kč. V této souvislosti je ovšem třeba zmínit, že tento poplatek městu pokrývá náklady na provoz systému komunálního odpadu, a proto se jedná o příjem, jenž městu vyvažuje jeho výdaje a nepřináší tedy prostředky, jež by mohlo využít v jiné oblasti. Druhým nejvýznamnějším poplatkem je pravidelně ten z užívání veřejného prostranství následovaný poplatkem ze psů. Oba tyto poplatky však generují příjmy pouze v řádech statisíců Kč, což je mnohonásobně méně než poplatek za likvidaci odpadu.

Ostatními daňovými příjmy města jsou správní poplatky, ostatní poplatky a odvody a také daň z hazardních her, která ovšem do rozpočtu města přispěla poprvé až v roce 2018 a to částkou 1 409 tis. Kč.

4.3.1.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy nejsou pro rozpočet obcí tak důležité jako ty daňové, avšak i přesto tvoří významnou součást rozpočtu. Mnichovo Hradiště dělí v závěrečných účtech nedaňové příjmy dle odvětvového třídění až od roku 2015, do té doby používalo pouze třídění druhové. Proto v této práci využívám právě druhové třídění nedaňových příjmů, které je navíc v souladu s tím, jakým způsobem třídí příjmy v obci Březina.

Tabulka 10 - Struktura nedaňových příjmů MH, v tis. Kč

Položky nedaňových příjmů	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Příjmy z poskyt. služeb a výrobků</i>	1 603	1 847	2 153	1 655	1 614	1 799	1 874
<i>Ostatní příjmy z vlastní činnosti</i>	0	0	25	0	0	0	0
<i>Příjmy z úroků (část)</i>	220	109	47	8	1	1	1
<i>Příjmy z podílů na zisky a dividendy</i>	0	0	721	1673	2 028	2 434	2 649
<i>Sankční platby od státu, obcí a krajů</i>	0	0	0	0	0	0	160
<i>Přijaté sankční platby</i>	1243	823	1 105	983	1 505	956	1 279
<i>Ostatní příjmy z fin. vypořádání</i>	748	861	0	0	0	46	85
<i>Příjmy z finančního vypořádání</i>	0	0	9	0	0	0	
<i>Ostatní přijaté vratky transferů</i>	543	855	100	957	764	347	549
<i>Příjmy z prodeje krátk. a dlouh. majetku</i>	5	0	7	0	0	1	0
<i>Přijaté neinvestiční dary</i>	148	330	41	83	15	287	81
<i>Přijaté pojistné náhrady</i>	39	94	0	172	22	0	53
<i>Přij. nekapit. příspěvky, náhrady</i>	1 411	583	726	802	940	1 392	1 454
<i>Ostatní nedaňové příjmy</i>	376	29	11		51	328	40
<i>Splátky půjč. prostředků od obyvatel</i>	575	627	627	698	486	432	394
Nedaňové příjmy celkem	6 911	6 158	5 572	7 031	7 427	8 023	8 619
Plnění v UR v %	105 %	97 %	108 %	101,9 %	104,3 %	106 %	106 %
Podíl nedaň. příjmů na celkových příjmech v %	3,8 %	6 %	4 %	5,2 %	4,8 %	4,4 %	4,4 %

Zdroj: Závěrečné účty města Mnichovo Hradiště, aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Nedaňové příjmy tvoří menšinovou část příjmů rozpočtu Mnichova Hradiště. Nejvyšší částkou ve výši 8 619 tis. Kč přispěly do rozpočtu města v roce 2018, naopak nejmenší v roce 2014, kdy šlo o 5 572 tis. Kč. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán v roce 2015, když se příjmy zvýšily o 1 459 tis. Kč.

Jak dokládá tabulka č. 10, nejvyššími nedaňovými příjmy v letech 2012-2014 byly příjmy z poskytovaných služeb a výrobků, kam lze řadit zejména příjmy z kulturní činnosti a silnic. Tyto příjmy se dostaly na nejvyšší úroveň v roce 2014, kdy dosáhly částky 2 153 tis. Kč. Od roku 2015 ovšem pozici nejvýznamnějších nedaňových příjmů převzaly příjmy z podílů na ziscích a dividendy, jež v letech 2016-2018 přesáhly hranici 2 000 tis. Kč. Nejvíce prostředků vygenerovaly v roce 2018, 2 649 tis. Kč.

4.3.1.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy tvořily ještě menší část příjmové stránky rozpočtu Mnichova Hradiště než příjmy nedaňové. Jedná se zejména o příjmy z prodeje majetku města. Tyto příjmy tedy vždy vychází z rozhodnutí města, zda bude v daném roce svůj majetek prodávat. Výjimkou jsou investiční dary na pořízení dlouhodobého majetku, což je druhý typ příjmů spadající mezi kapitálové.

Tabulka 11 - Kapitálové příjmy Mnichova Hradiště, v tis. Kč

Druh kapitálových příjmů	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Prodej majetku</i>	3 375	1 547	812	169	830	3 701	3 732
<i>Investiční dary</i>	100	221	200	140	90	90	476
Kapitálové příjmy celkem	3 475	1 768	1 012	309	920	3 791	4 208
Plnění v UR v %	103 %	100 %	112 %	104,7 %	103,4 %	100 %	100 %
Podíl kap. příjmů na celk. příjmech v %	1,9 %	1,3 %	0,7 %	0,3 %	0,6 %	2,1 %	2,1 %

Zdroj: Závěrečné účty města Mnichovo Hradiště, vlastní zpracování

Nejvyšší příjmy z prodeje majetku vykázalo město v roce 2018, když odprodalo majetek za 3 732 tis. Kč. Ve stejném roce obdrželo i nejvyšší investiční dary na pořízení dlouhodobého majetku, a to ve výši 476 tis. Kč. Nejnižší příjmy z prodeje majetku v hodnotě 169 tis. Kč naopak byly evidovány v roce 2015.

4.3.1.4 Přijaté dotace

Posledním typem příjmů z hlediska druhového třídění rozpočtu jsou přijaté transfery neboli dotace. Mnichovo Hradiště dělí od roku 2015 dotace v závěrečných účtech do kategorií na investiční a neinvestiční. V níže uvedené tabulce č. 12 jsou dotace tímto způsobem rozděleny již od roku 2012.

Tabulka 12 - Příjmy z dotací Mnichova Hradiště, v tis. Kč

Typ dotací	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Neinvestiční dotace</i>	24 311	25 312	20 972	21 407	20 461	35 764	31 128
<i>Investiční dotace</i>	67 997	992	8 424	1 302	9 365	7 897	13 960
Dotace celkem	92 308	26 304	29 396	22 709	29 826	43 661	45 088
Plnění v UR v %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Podíl dotací na celk. příjmech v %	50,1 %	19,2 %	21,1 %	16,7 %	19,4 %	24,1 %	22,7 %

Zdroj: Závěrečné účty města Mnichovo Hradiště, aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Jak z tabulky č. 12 vyplývá, nejvyšší celkové dotace, a to ve výši 92 308 tis. Kč, obdržel rozpočet města v roce 2012. Tento příjem je více než dvakrát vyšší než jakýkoliv další z dotací městu ve sledovaném období a je zapříčiněn dotací ze státního rozpočtu na budování kanalizace, o níž se několikrát zmiňují již v předešlé části práce. V dalších letech se samozřejmě výše přijatých transferů vrátila do standardních hodnot, přičemž kromě roku 2015 dotace vždy oproti předcházejícímu roku rostly. Nejnižší přijaté dotace v hodnotě 22 709 tis. Kč byly zaznamenány v již uvedeném roce 2015.

Neinvestiční dotace neboli transfery se dělí na běžné a účelové, přičemž běžné dotace může obec využít na svou činnost prakticky libovolně, naopak účelové dotace jí jsou přidělovány, jak již název napovídá, za určitým účelem, k němuž musí být následně prostředky použity. Neinvestiční dotace tvoří jednu z velice důležitých složek rozpočtu města. Jejich výše nikdy neklesla pod hranici 20 000 tis. Kč. Nejvyšší příjmy v rámci neinvestičních dotací směřovaly do rozpočtu v roce 2017, a to ve výši 35 764 tis. Kč. Nejvíce z této částky tvořily dotace ze státního rozpočtu na výkon státní správy a to celých 16 158 tis. Kč. Celkovou výši neinvestičních dotací ovšem v tomto roce velmi ovlivnil převod prostředků města z vlastních fondů hospodářské činnosti, který činil 11 787 tis. Kč.

Nejnižší neinvestiční dotace do rozpočtu města doputovaly v roce 2014, kdy se jednalo o částku 20 972 tis. Kč, z čehož příspěvek ze státního rozpočtu na státní správu

činil 13 502 tis. Kč. V tomto roce však převod prostředků města z vlastních fondů hospodářské činnosti dosahoval pouze hodnoty 3 167 tis. Kč.

Kromě roku 2012 neinvestiční dotace vždy představovaly pro rozpočet města vyšší příjem než dotace investiční. Výjimku v roce 2012 opět zapříčinila investiční dotace na budování kanalizace. V dalších letech se investiční dotace pohybovaly pod hranicí 10 000 tis. Kč. Změna nastala až v roce 2018, protože v tomto roce příjmy z investičních dotací dosáhly hodnoty 13 960 tis. Kč, přičemž největší podíl z této částky tvořila dotace ze strukturálních fondů Evropské unie ve výši 9 960 tis. Kč.

4.3.2 Analýza výdajů města Mnichovo Hradiště

Po příjmech tvoří druhou část rozpočtu výdaje. Z hlediska druhového členění rozpočtu dělíme výdaje na běžné a kapitálové. Běžné výdaje můžeme označit jako neinvestiční a kapitálové naopak jako ty investiční. Běžné výdaje města kromě roku 2012, v němž hraje roli již několikrát zmíněná významná investice do budování kanalizace, vždy převyšovaly výdaje kapitálové. To dokládá tabulka č. 13. Největší rozdíl mezi běžnými a kapitálovými výdaji nastal v roce 2016, kdy běžné výdaje převyšovaly ty kapitálové o 93 370 tis. Kč.

Tabulka 13 - Výdaje Mnichova Hradiště, v tis. Kč

Druh výdajů	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Běžné výdaje</i>	77 522	95 029	101 603	97 678	105 484	115 715	128 206
<i>Kapitálové výdaje</i>	137 685	18 157	25 773	19 800	12 114	51 471	53 550
Výdaje celkem	215 207	113 186	127 376	117 478	117 598	167 186	181 756
Plnění v UR v %	98,4 %	91,5 %	92,4 %	92,4 %	93,9 %	89,6 %	93 %

Zdroj: Závěrečné účty města Mnichovo Hradiště, vlastní zpracování

Město ve svých závěrečných účtech rozlišuje výdaje dle odvětvového a druhového třídění. Pro účely této práce jsem využil odvětvové třídění, jež lépe dokládá, do jakých konkrétních oblastí město vynakládá prostředky. Zároveň výdaje dle tohoto třídění město dělí na neinvestiční a investiční, díky čemuž lze velice dobře odhalit, jak vysoké prostředky město stojí jeho běžná činnost a také kolik peněz a do jakých oblastí směřuje v rámci investičních akcí.

Tabulka 14 - Neinvestiční výdaje Mnichova Hradiště, v tis. Kč

Oddíl	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Zemědělství, lesní hospodářství a rybníkářství</i>	537	404	651	537	563	441	121
<i>Průmysl, stavebnictví, obchod a služby</i>	217	169	174	59	42	235	251
<i>Doprava</i>	6 925	6 548	7 033	7 017	6 317	7 890	11 020
<i>Vodní hospodářství</i>	- 19 227	- 2 150	787	1 707	893	- 1 438	1 165
<i>Vzdělávání a školské služby</i>	13 429	13 940	14 135	14 610	12 451	16 075	16 706
<i>Kultura, církev a sdělovací prostředky</i>	7 444	7 127	6 708	7 157	9 151	9 191	11 870
<i>Tělovýchova a zájmová činnost</i>	3 662	3 811	3 531	3 509	4 084	4 004	4 453
<i>Bydlení, komunální služby a územní rozvoj</i>	6 005	5 853	5 490	4 610	6 354	5 217	6 793
<i>Ochrana životního prostředí</i>	12 112	12 708	12 900	13 148	14 440	14 082	14 752
<i>Sociální služby atd.</i>	1 084	1 088	704	921	1 057	1 100	1 073
<i>Civilní připravenost na krizové stavy</i>	0	10	47	47	41	20	39
<i>Bezpečnost a veřejný pořádek</i>	5 014	5 077	5 154	5 196	5 413	5 993	6 264
<i>PO a IZS</i>	966	1 272	2 189	1 005	1 403	1 992	1 510
<i>Státní moc, st. správa, územ. samospráva a pol. strany</i>	35 227	36 465	37 760	35 513	38 562	47 284	47 863
<i>Finanční operace</i>	1 210	1 067	2 637	1 375	3 754	3 091	3 782
<i>Ostatní činnosti</i>	2 917	1 641	1 703	1 267	959	538	535
Neinvestiční výdaje celkem	77 522	95 030	101 603	97 678	105 484	115 715	128 206

Zdroj: Závěrečné účty města Mnichovo Hradiště, vlastní zpracování

Běžné neboli neinvestiční výdaje jsou svých charakterem opakující se výdaje, které obec vydává každoročně na svůj provoz či provoz svých podřízených institucí. Jak ukazuje tabulka č. 14, běžné výdaje Mnichova Hradiště se téměř v každém roce zvýšily. Odchytku představuje rok 2015, v němž došlo oproti roku předcházejícímu k poklesu běžných výdajů města o 3 925 tis. Kč. V ostatních letech naopak výdaje vždy rostly, největší meziroční nárůst v roce 2013 činil 17 508 tis. Kč. Nejvyšší úroveň běžné výdaje dosáhly v roce 2018 a to částky 128 206 tis. Kč.

Jak zobrazuje tabulka č. 14, nejvyšší běžné výdaje každoročně směřovaly do oddílu Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany, nejvíce pak konkrétně do paragrafu činnost místní správy. Do zmíněného oddílu putovalo ve všech sledovaných letech nejméně 35 000 tis. Kč. Nejvyšší běžné výdaje v rámci této oblasti pak rozpočet města vykazoval v letech 2017 a 2018, kdy shodně překročily hranici 47 000 tis. Kč. Dalšími zásadními oddíly, v nichž běžné výdaje přesáhly hranici 10 000 tis. Kč, byly

doprava, vzdělávání a školské služby, kultura, církve a sdělovací prostředky a ochrana životního prostředí. Oblasti dopravy a kultury, církví a sdělovacích prostředků se nicméně přes tuto hranici dostaly až v roce 2018, v předchozích šesti letech se pohybovaly pod touto úrovní.

Téměř nulový podíl na běžných výdajích měl oddíl civilní připravenost na krizové stavy, na nějž bylo za celých 7 let vynaloženo 204 tis. Kč. Nízké výdaje směřovaly taktéž do oddílů zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství a průmysl, stavebnictví, obchod a služby, kde nikdy nebyla překročena hranice 1 000 tis. Kč.

Tabulka 15 - Investiční výdaje Mnichova Hradiště, v tis. Kč

Oddíly	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
10 Zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství	324	0	0	103	0	0	0
22 Doprava	1 643	3 154	3 514	6 905	4 809	6 605	11 125
23 Vodní hospodářství	122 206	6 257	10 431	844	159	13 240	2 490
31 Vzdělávání a školské služby	2 568	3 632	3 037	10 210	2 692	5 866	13 683
33 Kultura, církve a sdělovací prostředky	0	1 884	2 554	235	308	- 1	0
34 Tělovýchova a zájmová činnost	9 482	559	981	479	1082	217	17 178
36 Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	385	1 299	268	531	615	20 890	11
37 Ochrana životního prostředí	0	0	0	0	446	1 090	566
43 Sociální služby atd.	0	0	0	0	77	403	3 974
53 Bezpečnost a veřejný pořádek	0	170	0	0	1 775	0	372
55 PO a IZS	639	1 004	4 747	300	115	2 574	788
61 Státní moc, st. správa, územ. samospráva a pol. strany	438	198	241	193	36	587	3 363
Investiční výdaje celkem	137 685	18 157	25 773	19 800	12 114	51 471	53 550

Zdroj: Závěrečné účty Mnichova Hradiště 2012-2018, aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Kapitálové neboli investiční výdaje jsou prostředky, jak již druhý název napovídá, jež město investuje do svých činností či majetku. Důležité je však dodat, že se nejedná o pravidelné investování, ale po většinou o jednorázově vynaložené prostředky na jednotlivou investiční akci.

Investiční výdaje Mnichova Hradiště lze považovat za nestálé, neboť jejich celkové výše se v jednotlivých letech velice liší, což dokládá tabulka č. 15. Každoročně je taktéž jiná i výše prostředků investovaná do daných oblastí. Např. do oblastí sociálních služeb a

ochrany životního prostředí město investovalo až od roku 2016, v předchozích čtyřech letech do této oblasti naopak nevynaložilo žádné prostředky.

Jak ukazuje tabulka č. 15, nejvyšší investiční výdaje byly zaznamenány již v roce 2012, kdy dosáhly částky 137 685 Kč, z čehož téměř 89 % činily výdaje na budování kanalizace. Naopak nejnižší investiční výdaje byly evidovány v roce 2016, jednalo se pouze o 12 114 tis. Kč. V letech 2017 a 2018 se investiční výdaje znovu zvýšily a dvakrát přesáhly hodnotu 50 000 tis. Kč. V roce 2017 to měly za následek opětovné investice do kanalizace a do technologií zajišťující úspory energie při vytápění. V roce 2018 pak vedení města zvolené v roce 2014 začalo realizovat své investiční záměry, jako byla rekonstrukce několika ulic, cest a sídlišť, přístavba mateřské školy Jaselská, rekonstrukce sportoviště pod parkem či první část investice do komunitního centra v Mírové ulici, při níž byla vybudována nová trafostanice.

4.4 Analýza hospodaření obce Březina v letech 2012-2018

Obec Březina je mnohem menší obcí než Mnichovo Hradiště, proto se i příjmy a výdaje jejího rozpočtu pohybují v řádově menších částkách. Jak dokládá tabulka č. 16, obec Březina vykázala nejvyšší příjmy v roce 2018, neboť poprvé ve sledovaném období překonala hranici 10 000 tis. Kč a její příjmy činily 11 625 tis. Kč. Ve stejném roce obec i vydala z rozpočtu nejvíce prostředků a to 12 331 tis. Kč. Naopak nejnižší příjmy i výdaje byly zaznamenány již v roce 2012.

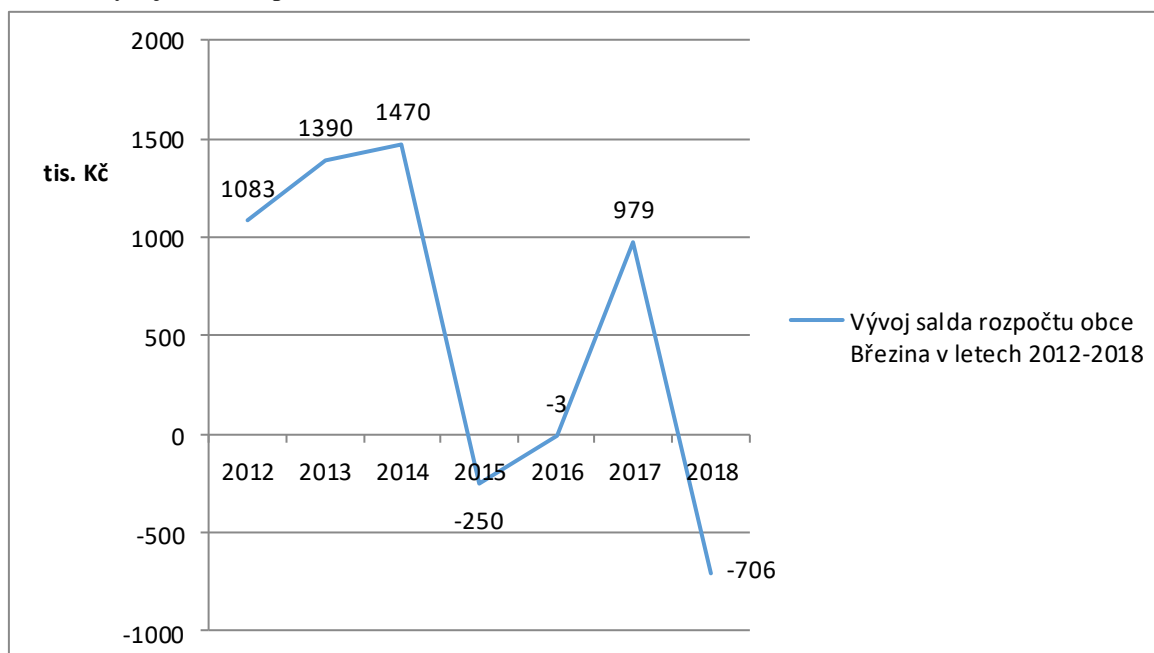
Tabulka 16 - Vývoj hospodaření obce Březina, v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Příjmy celkem</i>	3 475	4 365	4 696	7 210	5 320	6 157	11 625
<i>Výdaje celkem</i>	2 393	2 975	3 227	7 459	5 323	5 178	12 331
Saldo	1 083	1 390	1 470	- 250	- 3	979	- 706

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina, vlastní zpracování

Z tabulky č. 16 vyplývá, že saldo rozpočtu Březiny se třikrát během sedmi let dostalo do záporných hodnot. Jednalo se o roky 2015, 2016 a 2018. Nejvíce schodkový byl rozpočet obce v roce 2018, záporné saldo tehdy činilo 706 tis. Kč. V roce 2016 se naproti tomu jednalo o schodek pouze ve výši 3 tis. Kč a byl proto vykázán nejvyrovnanější hospodářský výsledek obce během sledovaných sedmi let.

Graf 3 - Vývoj salda rozpočtu obce Březina, v tis. Kč

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina, vlastní zpracování

Jak dokládá graf č. 3, v prvních třech letech uvedeného období dokázala obec hospodařit s přebytkem, a to dokonce s tak velkým, že kladné saldo vždy překonalo hranici 1 000 tis. Kč. Nejvyššího kladného salda ve výši 1 470 tis. Kč dosáhlo město v roce 2014. Do kladného salda se obec dostala ještě v roce 2017. V této souvislosti je ale důležité podotknout, že kladné saldo z roku 2017 je o 20 tis. Kč vyšší než součet záporných sald z let 2015, 2016 a 2018, což tedy znamená, že obec sice třikrát v rozmezí let 2015-2018 hospodařila se záporným výsledkem, nicméně všechny tyto deficity pokryl přebytek z roku 2017.

4.4.1 Analýza příjmů obce Březina

Klíčovým příjmem pro rozpočty obce Březina byly ty daňové, což dokládá tabulka č. 17. Daňové příjmy se každoročně zvyšovaly, od roku 2012 do roku 2018 narostly o 3 026 tis. Kč, tedy téměř o 50 %. Druhým nejvýznamnějším příjmem byly v pěti ze sedmi případů nedaňové příjmy. Dvakrát byly ovšem objemově významnější přijaté dotace, a to v letech 2015 a 2018, kdy činily 2 419 a 5 091 tis. Kč.

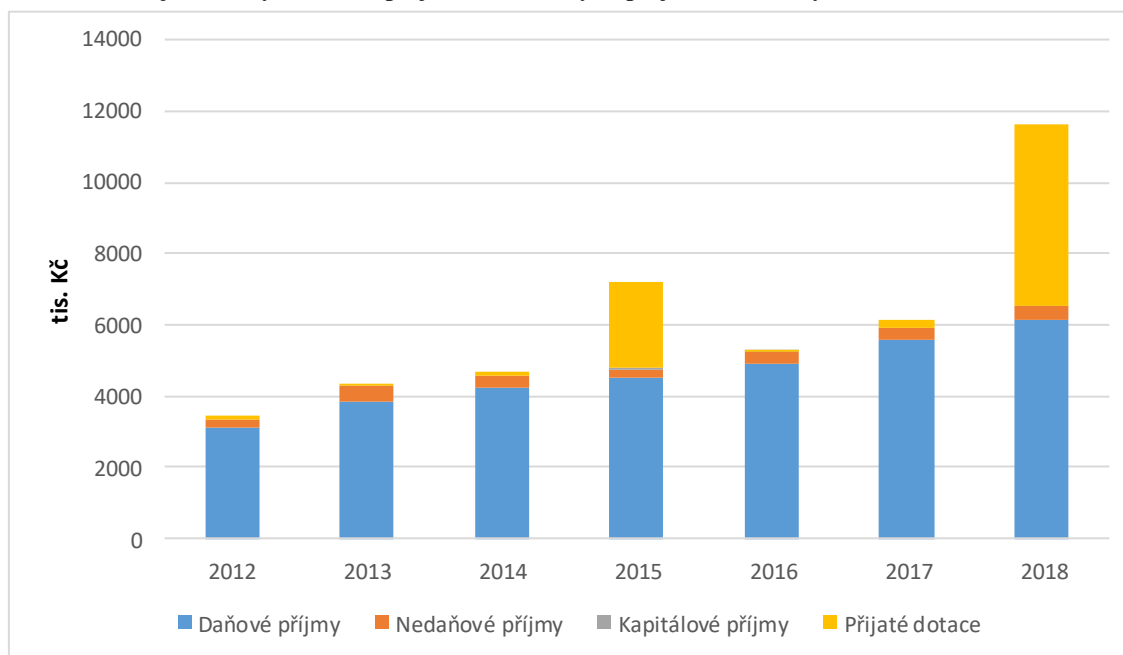
Tabulka 17 - Struktura příjmů obce Březina, v tis. Kč

Druh příjmů	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Daňové příjmy	3 127	3 851	4 253	4 487	4 914	5 575	6 153
Nedaňové příjmy	222	418	292	260	316	320	381
Kapitálové příjmy	0	0	0	44	11	0	0
Přijaté dotace	126	96	151	2 419	79	262	5 091
Příjmy celkem	3 475	4 365	4 696	7 210	5 320	6 157	11 625
Plnění v UR v %	99,8 %	99,8 %	93,6 %	100 %	91,3 %	100,4 %	96,3 %

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina, aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Nejméně prostředků generovaly do rozpočtů příjmy kapitálové, jež přispěly k tvorbě příjmové stránky rozpočtu obce pouze v letech 2015 a 2016 a to nízkými částkami 44 a 11 tis. Kč. Celou tvorbu příjmů rozpočtu dokresluje následující graf.

Graf 4 - Podíl jednotlivých druhů příjmů na celkových příjmech Březiny

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina, vlastní zpracování

Graf č. 4 přehledně zobrazuje význam daňových příjmů pro rozpočet obce v každém roce sledovaného období. Zároveň dokládá prudký nárůst přijatých dotací v letech 2015 a 2018. Naopak nedaňové příjmy jsou na grafu vždy vyobrazeny pouze velice úzkou linkou, neboť jejich podíl se vždy pohyboval pod 10 %. Kapitálové příjmy jsou pak zastoupeny pouze v letech 2015 a 2016 a navíc velice nízkými částkami, proto na grafu nejsou prakticky viditelné.

4.4.1.1 Daňové příjmy

Nejvýznamnějšími příjmy obce Březina tedy byly daňové příjmy. Jak ukazuje tabulka č. 18, podíl daňových příjmů na celkových příjmech je ještě mnohem zásadnější než u Mnichova Hradiště. Čtyřikrát ve sledovaném období překročil podíl hranici 90 %. Vůbec nejvyššího podílu pak dosáhly daňové příjmy v roce 2016, konkrétně 92,4 %.

Tabulka 18 - Struktura daňových příjmů obce Březina, v tis. Kč

Druh daň. příjmu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Daně z příjmu FO</i>	706	912	890	968	1 154	1 321	1 489
<i>Daně z příjmu PO</i>	560	766	912	955	1 153	1 224	1 181
<i>DPH</i>	1 263	1583	1 842	1 888	1 929	2 337	2 753
<i>Místní poplatky</i>	162	163	168	170	173	174	173
<i>Ostatní poplatky a odvody</i>	11	17	25	17	21	30	44
<i>Správní poplatky</i>	0,6	1	0,9	0,8	0,3	0,1	0,2
<i>Daň z nemovitostí</i>	424	409	415	488	484	489	481
<i>Daň z hazardních her</i>	0	0	0	0	0	0	32
Daňové příjmy celkem	3 127	3851	4 253	4 487	4 914	5 575	6 153
Plnění v UR v %	100 %	99,8 %	93,6 %	100 %	91,2 %	101 %	93,9 %
Podíl daň. příjmů na celkových příjmech v %	90 %	88,2 %	90,6 %	62,2 %	92,4 %	90,6 %	52,9 %

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina, aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Naopak mnohem menší podíl měly daňové příjmy na celkových příjmech v letech 2015 a 2018, konkrétně se jednalo o 62,2 % a 52,9 %. Tento nižší podíl byl způsoben tím, že obec v těchto letech získala pro své záměry investiční dotace, jež podíl daňových příjmů na těch celkových poměrně razantně snížily.

Daň z přidané hodnoty

Nejvýznamnějším daňovým příjmem jsou pro Březinu výnosy z daně z přidané hodnoty. Jak již jsem uváděl u Mnichova Hradiště, z této daně plyne v současnosti do rozpočtu obcí 23,58 % z celostátního hrubého výnosu, přičemž přesný podíl z této částky určují kritéria, která uvádím na straně 33. Jelikož Březina je mnohem menší obcí než Mnichovo Hradiště, a i v daných kritériích tedy logicky dosahuje nižších hodnot, plyne do jejího rozpočtu mnohem méně prostředků z této daně než většímu městu.

Jak dokládá tabulka č. 19, podíl DPH na celkových daňových příjmech obce se ve sledovaných sedmi letech pohybuje od 39,3 % do 44,7 %, což je hodnota nejvyššího podílu dosaženého v roce 2018.

Tabulka 19 - Podíl DPH na celkových daňových příjmech Březiny, v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>DPH</i>	1 263	1583	1 842	1 888	1 929	2 337	2 753
Celkové daňové příjmy	3 127	3851	4 253	4 487	4 914	5 575	6 153
Podíl DPH na celkových daň. příjmech v %	40,4 %	41,1 %	43,3 %	42,1 %	39,3 %	41,9 %	44,7 %

Zdroj: Závěrečné účty města Mnichovo Hradiště, vlastní zpracování

Samotná finanční výše výnosu z DPH se každoročně zvyšovala, od roku 2012 do stavu v roce 2018 celkem o 1 490 tis. Kč. To je nárůst o více než 54 %. V roce 2018 příjmy dosáhly hranice 6 153 tis. Kč. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán v roce 2017, kdy se oproti roku 2016 příjmy z DPH zvýšily o 408 tis. Kč.

Daň z příjmů fyzických osob

Stejně jako příjmy z DPH, ani výši příjmů z daní z příjmů fyzických osob nemůže obec ovlivnit, protože se řídí rozpočtovým určením daní. Kromě roku 2014 byly výnosy z daní z příjmů FO druhým nejvyšším daňovým příjmem do rozpočtu obce. Nejvyšší úrovně dosáhly v roce 2018 a to hodnoty 1 489 tis. Kč. Naopak nejméně prostředků do rozpočtu doputovalo v roce 2012 a to 706 tis. Kč.

Tabulka 20 - Podíl daní z příjmů FO na celkových daň. příjmech Březiny, v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Daně z příjmů FO</i>	706	912	890	968	1 154	1 321	1 489
Celkové daňové příjmy	3 127	3851	4 253	4 487	4 914	5 575	6 153
Podíl daní z příjmů FO na celkových daň. příjmech v %	22,6 %	23,7 %	20,9 %	21,6 %	23,5 %	23,7 %	24,2 %

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina, vlastní zpracování

Výnosy z této daně kromě roku 2014 vždy rostly, nejvyšší meziroční nárůst pak byl zaznamenán v roce 2013, kdy se příjmy zvýšily o 206 tis. Kč. Nejvyšší podíl na celkových daňových příjmech pak daně z příjmů FO vykazovaly v roce 2018 a to 24,2 %. Podíl na celkových daňových příjmech se během sedmi let držel na velice podobné úrovni od hranice 20,9 % do 24,2 %, avšak je pravdou, že od roku 2015 podíl každoročně rostl.

Daň z příjmů právnických osob

Třetím nejvýznamnějším daňovým příjmem pro rozpočet Březiny byly daně z příjmů právnických osob. V roce 2014 se dokonce staly druhým nejdůležitějším příjmem, když jejich výnos překonal příjmy z daní FO. Nejvyšší příjmy z daní z příjmů PO v hodnotě

1 224 tis. Kč byly dosaženy v roce 2017. Přes hranici 1 000 tis. Kč se příjmy dostaly ještě v letech 2016 a 2018.

Tabulka 21 - Podíl daní z příjmů PO na celkových daň. příjmech Březiny, v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Daně z příjmů PO</i>	560	766	912	955	1 153	1 224	1 181
Celkové daňové příjmy	3 127	3851	4 253	4 487	4 914	5 575	6 153
Podíl daní z příjmů FO na celkových daň. příjmech v %	17,9 %	19,9 %	21,4 %	21,3 %	23,5 %	22 %	19,2 %

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina, vlastní zpracování

Jak ukazuje tabulka č. 21, mezi lety 2014-2017 vždy daně z příjmů právnických osob zaujímaly více než jednu pětinu všech daňových příjmů. V roce 2018 nicméně jejich podíl klesl na hranici 19,2 % a snížil se i výnos z daní, konkrétně o 43 tis. Kč. V celém sledovaném období se jednalo o první pokles příjmů z této daně.

Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí je pro Březinu jedním z významných příjmů, jenž se ve všech sledovaných letech pohyboval mezi 409 až 489 tis. Kč. Dle zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí patří Březina mezi obce s počtem obyvatel do 1 000, pro něž platí koeficient podle počtu obyvatel 1,0. (§ 11 zákona č. 338/1992 Sb.) Tento koeficient obec nezvýšila o jednu kategorii, což by ji zákon umožňoval. Stejně tak Březina nestanovila žádný místní koeficient.

Dá se proto říci, že v oblasti daní z příjmů z nemovitých věcí leží jeden z možných budoucích zdrojů dalších finančních prostředků pro rozpočet obce. Právě tento příjem by totiž obec v případě potřeby bezesporu mohla zvýšit.

Místní poplatky

Obec Březina má na svém území od 1. 1. 2020 stanoveny čtyři místní poplatky, tedy o jeden více než Mnichovo Hradiště. Obecně závaznou vyhláškou č. 2/2019 stanovila místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, a to v celkové výši 500 Kč. Předchozí výše stanovená OZV č. 2/2011 byla 400 Kč. (OZV č. 2/201)

Dalšími místními poplatky, jež jsou v obci od 1. ledna 2020 stanoveny, jsou poplatek ze psů, z pobytu a za užívání veřejného prostranství. Za prvního psa platí každý obyvatel 100 Kč, za každého dalšího pak 100 Kč, jedná se tedy o velice nízké částky nejen ve

srovnání s možnými horními sazbami, ale např. i s nastavenými částkami v Mnichově Hradišti. Poplatek z pobytu činí pouze 5 Kč za každý započatý den pobytu vyjma dne jeho počátku. I tento poplatek je tak určen ve velice nízké cenové hladině. (OZV č. 5/2019)

Tabulka 22 - Výnosy z jednotlivých místních poplatků obce Březina, v tis. Kč

Místní poplatek	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Za likvidaci kom. odpadu</i>	157	157	162	165	166	168	167
<i>Ze psů</i>	5	6	6	5	6	6	6
Místní poplatky celkem	162	163	168	170	172	174	173

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina, vlastní zpracování

V obci jsou sice nyní stanoveny čtyři místní poplatky a ve sledovaném období mezi lety 2012-2018 jich bylo určeno dokonce pět, ovšem během daných sedmi let byly vybírány pouze dva z nich. Jednalo se o poplatek ze psů a poplatek za likvidaci komunálního odpadu, jenž byl pro příjmovou stránku rozpočtu mnohem důležitější. Každoročně příjmy z tohoto poplatku překročily hranici 150 tis. Kč, nejvýše pak dosáhly v roce 2017 na hodnotu 168 tis. Kč. Naopak příjmy z poplatku ze psů se po celé období pohybovaly mezi 5 až 6 tis. Kč, pro rozpočet tedy nebyly zásadní příjmovou položkou.

4.4.1.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy netvořily stěžejní část příjmové stránky rozpočtu obce, avšak jednalo se o důležité příjmy, jež se na tvorbě rozpočtu taktéž podílely. Jejich výše se pohybovala od 222 tis. Kč v roce 2012 až do 418 tis. Kč v roce 2013. Právě v roce 2013 měly zároveň nedaňové příjmy nejvyšší podíl na celkových příjmech, a to 9,6 %. Výše nedaňových příjmů mezi lety 2012-2015 poměrně kolísala, od roku 2016 nicméně dochází k pravidelnému růstu.

Tabulka 23 - Struktura nedaňových příjmů obce Březina, v tis. Kč

Položky nedaňových příjmů	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Příjmy z poskyt. služeb a výrobků</i>	136	209	216	182	228	204	153
<i>Ostatní příjmy z vlastní činnosti</i>	1	0	0	8	1	0	1
<i>Příjmy z pronájmu pozemků</i>	25	27	27	27	47	73	81
<i>Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí</i>	28	42	42	42	34	42	42
<i>Příjmy z pronájmu movitých věcí</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Příjmy z úroků (část)</i>	32	20	6	1	0,5	1	1
<i>Sankční platby příj. od státu, obcí a krajů</i>	0	0	0	0	0	0	18
<i>Přijaté pojistné náhrady</i>	0	120	0	0	6	0	0
<i>Příj. nekapit. příspěvky, náhrady</i>	0	0	0	0	0	0	85
Nedaňové příjmy celkem	222	418	292	260	316	320	381
Plnění v UR v %	97,4 %	99,5 %	92,1 %	99,6 %	90,3 %	89 %	89,5 %
Podíl nedaň. příjmů na celkových příjmech v %	6,4 %	9,6 %	6,2 %	3,6 %	5,9 %	5,2 %	3,3 %

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina, aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Jak dokládá tabulka č. 23, nejdělečnější položkou nedaňových příjmů byly ve všech letech jednoznačně příjmy z poskytovaných služeb a výrobků, jež v roce 2016 dosáhly nejvyšší částky ve výši 228 tis. Kč. Dalšími významnými příjmy byly ty z pronájmu pozemků a ostatních nemovitých věcí a jejich částí. Ostatní položky dlouhodobě nepředstavovaly významný nedaňový příjem, ovšem jednorázově se v některých letech na tvorbě rozpočtu podílely poměrně vysokou částkou, jako přijaté pojistné náhrady v roce 2013 nebo přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady v roce 2018.

4.4.1.3 Kapitálové příjmy

Březina vykázala kapitálové příjmy pouze v letech 2015 a 2016 a to navíc ve výši pouhých 44 a 11 tis. Kč, proto kapitálové příjmy nepatří mezi příliš podstatné při tvorbě příjmové stránky rozpočtu obce. Z tohoto důvodu se jim nyní již dále nevěnuji.

4.4.1.4 Přijaté dotace

Přijaté dotace se dělí na investiční a neinvestiční. Neinvestiční dotace plynuly do rozpočtu obce ve všech sledovaných sedmi letech. Jak ukazuje tabulka č. 24, jejich příjem byl ovšem v jednotlivých letech velice kolísavý. Třikrát neinvestiční dotace nepřekročily hranici 100 tis. Kč, vůbec nejnižší úroveň pak dosáhly v roce 2015 a to částky 59 tis. Kč. V letech 2017 a 2018 výše neinvestičních dotací naopak rapidně stoupla a to na 262 a 473 tis. Kč. Z druhé uvedené částky tvořily nejvyšší část ostatní neinvestiční dotace přijaté ze státního rozpočtu.

Tabulka 24 - Přijaté dotace obce Březina, v tis. Kč

Druh dotace	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Neinvestiční dotace</i>	126	96	151	59	79	262	473
<i>Investiční dotace</i>	0	0	0	2 360	0	0	4 618
Dotace celkem	126	96	151	2 419	79	262	5 091
Plnění v UR v %	97,4 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Podíl dotací na celkových příjmech v %	3,6 %	2,2 %	3,2 %	33,6 %	1,5 %	4,3 %	43,8 %

Zdroj: Závěrečné účty města, aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Investiční dotace na rozdíl od těch neinvestičních přispěly do rozpočtu mezi lety 2012 a 2018 pouze dvakrát. Jednalo se o roky 2015 a 2018. Nicméně je potřeba dodat, že oba příjmy z investičních dotací byly rapidně vyšší než celkové příjmy z neinvestičních

dotací za celých sedm let uvedeného období. V roce 2015 příjem z investičních dotací činil 2 360 tis. Kč, přičemž hlavní část této částky mířila na investiční akci Zlepšení tepelně-technických parametrů obvodových konstrukcí v Mateřské škole Březina z Operačního programu Životní prostředí. Výše dotace činila 2 229 tis. Kč.

V roce 2018 přijaté investiční dotace dosáhly dokonce hodnoty 4 618 tis. Kč. Nejvyšší část znovu souvisela s mateřskou školou. Částku ve výši 3 938 tis. Kč obec obdržela od Ministerstva pro místní rozvoj na rekonstrukci pavilónu Mateřské školy. Jednalo se o projekt v rámci Integrovaného regionálního operačního programu, byl tedy z 85 % financovaný z evropských strukturálních fondů. Projekt byl ukončen již v roce 2017, nicméně platba proběhla zpětně až po žádosti o platbu ze strany obce. (IROP, 2019) Obec také obdržela dotaci ve výši 914 tis. Kč od Ministerstva životního prostředí na realizaci protipovodňových opatření, konkrétně na vybudování rozhlasu.

Podíl dotací na celkových příjmech je samozřejmě odvislý od toho, zda obec v daném roce získá investiční dotace. To se jí povedlo jenom ve dvou ze sedmi let a právě v těchto letech se podíl dotací na celkových příjmech pohyboval na hranici 33,6 % (2015), a dokonce 43,8 % (2018). V ostatních letech, kdy dotační příjmy tvořily pouze neinvestiční dotace, se podíl pohyboval pouze mezi 1,5 až 4,3 %.

4.4.2 Analýza výdajů obce Březina

Výdaje obce až na jednu výjimku v období let 2012-2018 rostly. Onou odchylkou byl rok 2016, kdy se výdaje oproti roku předcházejícím snížily, což bylo způsobeno investicí do zateplení mateřské školy v roce 2015 a tím vyššími výdaji v tomto roce. V roce 2016 se tedy výdaje vrátily do běžných hodnot. Nejvyšší výdaje byly evidovány v roce 2018 a to v hodnotě 12 331 tis. Kč, naopak nejnižší byly zaznamenány hned v roce 2012 na hranici 2 393 tis. Kč.

Tabulka č. 25 dokládá, že běžné výdaje určené převážně na provoz obce se od roku 2012 do roku 2017 pohybovaly mezi 1 657 a 2 758 tis. Kč. V roce 2018 běžné výdaje obce činily 7 047 tis. Kč. Kapitálové výdaje kolísaly od nejnižší částky 195 tis. Kč až na 5 694 tis. Kč v roce 2015.

Tabulka 25 – Výše výdajů obce Březina, v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Běžné výdaje</i>	2 198	2 436	1 657	1 765	2 758	1 945	7 047
<i>Kapitálové výdaje</i>	195	539	1 570	5 694	2 565	3 233	5 284
Výdaje celkem	2 393	2 975	3 227	7 459	5 323	5 178	12 331
Plnění v UR v %	68,7 %	38,2 %	41,2 %	75,8 %	47,2 %	45,3 %	90 %

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina 2012-2018, vlastní zpracování

Zajímavostí bezesporu je, že při plnění schválených výdajů se obec jenom jednou dostala na hranici 90 % plnění z upraveného rozpočtu. Podařilo se jí to v roce 2018, když dosáhla přesně této hranice. V letech 2013, 2014, 2016 a 2017 se plnění podle upraveného plánu nedostalo ani na hranici 50 %. V roce 2013 dokonce zůstalo na pouhých 38,2 %.

Obec Březina sice ve svých rozpočtech člení výdaje dle odvětvového třídění a činí tak i v závěrečných účtech, ovšem právě v nich již nepoužívá dělení na neinvestiční a investiční výdaje. Od roku 2015 pak v závěrečných účtech ani nepoužívá odvětvové třídění výdajů, ale pouze to druhové. Proto následující tabulka č. 26 ukazuje výdaje obce dle jednotlivých odvětví s tím, že obsahuje investiční i neinvestiční výdaje dohromady. Rozdělení na běžné a kapitálové výdaje dle druhového třídění následuje hned vzápětí. Odvětvové třídění lépe ukazuje oblasti, do nichž bylo přímo investováno, proto jej do práce zařazují i přes to, že výdaje nejsou rozděleny na investiční a neinvestiční.

Tabulka 26 - Investiční a neinvestiční výdaje obce Březina, v tis. Kč

Oddíl	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Celkem za oddíl
<i>Doprava</i>	0	645	0	45	865	43	4 173	5 771
<i>Vodní hospodářství</i>	220	289	1 391	173	178	194	405	2 850
<i>Vzdělávání a školské služby</i>	686	792	620	5 947	2 988	3 623	690	15 346
<i>Kultura, církev a sdělovací prostředky</i>	94	32	37	79	38	30	62	372
<i>Tělovýchova a zájmová činnost</i>	23	78	59	25	20	41	259	505
<i>Bydlení, komunální služby a územní rozvoj</i>	242	334	216	231	142	174	3 695	5 034
<i>Ochrana živ. prostředí</i>	274	230	285	294	309	307	540	2 239
<i>Civilní připravenost na krizové stavy</i>	0	0	0	0	73	45	1 234	1 352
<i>Bezpečnost a veřejný pořádek</i>	0	49	0	0	0	0	0	49
<i>PO a IZS</i>	61	35	105	115	46	10	245	617
<i>6Státní moc, st. správa, úz. samos. a pol. strany</i>	768	464	490	528	577	619	949	4 395
<i>Finanční operace</i>	25	26	23	23	88	92	78	355
<i>Ostatní činnosti</i>	0	1	0	0	0	0	0	1
Výdaje celkem	2 393	2 975	3 227	7 459	5 323	5 178	12 331	38 886

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina 2012-2018, aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky č. 26 vyplývá, že nejvyšší výdaje směřovaly do oblasti vzdělávání a školských služeb, celkem se za 7 let jednalo o 15 346 tis. Kč. Do této oblasti bylo vydáno jednoznačně nejvíce prostředků a to zejména z důvodu několika projektů v rámci oprav a zvýšení kvality budovy mateřské školy. V průběhu jednotlivých let se výdaje do daných oddílů velice lišily, např. do dopravy bylo od roku 2012 do roku 2017 vydáno 1 598 tis. Kč, ovšem v roce 2018 se jednalo dokonce o výdaje ve výši 4 173 tis. Kč. Přes 5 000 tis. Kč bylo za celých 7 let vydáno ještě do oddílu bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje, jednalo se o celkovou částku 5 034 tis. Kč.

4.4.2.1 Běžné výdaje

V rámci druhového třídění samozřejmě Březina třídí výdaje na běžné a kapitálové. Běžné výdaje obce v letech 2012 až 2017 se pohybovaly od 1 657 do 2 758 tis. Kč. V roce 2018 se skokově zvýšily na úroveň 7 047 tis. Kč, za což mohly především výdaje do údržby silnic.

Tabulka 27 - Běžné výdaje obce Březina, v tis. Kč

Seskupení položek	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Platy a související výdaje</i>	510	497	503	547	541	539	777
<i>Neinvestiční nákupy a související výdaje</i>	997	1 319	807	890	1 310	1 023	5 677
<i>Neinv. transfery soukromoprávním subjektům</i>	22	18	32	57	14	24	2
<i>Neinv. transfery veřejnoprávním subjektům</i>	662	595	305	266	884	354	587
<i>Neinv. transfery obyvatelstvu</i>	5	6	8	3	8	5	3
<i>Ostatní neinv. výdaje</i>	2	2	2	2	2	0	0
Celkem běžné výdaje	2 198	2 436	1 657	1 765	2 758	1 945	7 047
Plnění v UR v %	79,3 %	75,1 %	64,5 %	67,4 %	78,1 %	57,5 %	88 %

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina, aplikace MONITOR

Jak vyplývá z tabulky č. 27, nejvyšší běžné výdaje dlouhodobě směřují do neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů. Do této oblasti čtyřikrát zamířilo více než 1 000 tis. Kč a spadají do ní např. nákupy materiálu, vody, paliv, energií, nákup služeb či již výše uvedené opravy a údržby majetku. Vysoké výdaje mířily taktéž do platů, kde nejvíce prostředků pravidelně obsáhly odměny z dohod konaných mimo pracovní poměr, tzn. dohody o pracovní činnosti a provedení práce.

Třetí seskupení položek, na něž byly pravidelně vydávány prostředky ve statisících korun, byly neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům. Tyto výdaje zahrnují např. transfery příspěvkovým organizacím zřízených obcí, v tomto případě tedy pouze mateřské školy, neinvestiční transfery obcím, apod. Další běžné výdaje obce se již pohybovaly pouze v tisících a desetitisících Kč.

Běžné výdaje obce byly nejvíce splněny oproti upravenému rozpočtu v roce 2018, kdy byl rozpočet naplněn na 88 %. Naopak nejméně byl rozpočet v této oblasti plněn v roce 2017 a to na pouhých 57,5 %.

4.4.2.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje Březiny tvořily ve všech letech pouze investiční nákupy a související výdaje. Jak již uvádím výše, nejvyšší kapitálové výdaje obec vykázala v roce 2015 a to ve výši 5 695 tis. Kč. Obdobně vysoké kapitálové výdaje zaznamenala v roce 2018 a to 5 284 tis. Kč. Od roku 2014 vždy kapitálové výdaje obce překročily hranici 1 000 tis. Kč.

Tabulka 28 - Kapitálové výdaje obce Březina, v tis. Kč

Seskupení položek	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Investiční nákupy a související výdaje</i>	195	539	1570	5 695	2 565	3 233	5 284
Kapitálové výdaje celkem	195	539	1570	5 695	2 565	3 233	5 284
Plnění v UR v %	27,4 %	11,8 %	29,8 %	78,9 %	33,1 %	45,3 %	92,7 %

Zdroj: Závěrečné účty obce Březina, aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Tabulka č. 28 dokazuje, že obec proti upravenému rozpočtu ani v jednom případě nenaplnila původně plánované kapitálové výdaje. Nejblíže se plánovanému stavu přiblížila v roce 2018, kdy vydala ze svého rozpočtu 92,7 % původně naplánovaných výdajů. Naopak nejhůře na tom byla v roce 2013, neboť tehdy sice investovala 539 tis. Kč, ale původně plánovala vydat celkem 4 552 tis. Kč, plán proto splnila pouze na 11,8 %.

4.5 Porovnání hospodaření obou obcí

V této části práce jsou porovnávány vybrané hospodářské výsledky a ukazatele obou obcí. Vzhledem k tomu, že obě obce jsou velice rozdílné a to jak svým postavením, počtem obyvatel či objemem rozpočtu, jsou hospodářské výsledky porovnány v přepočtení na 1 obyvatele. Díky tomuto přepočtu budou moci být jednotlivé hospodářské výsledky objektivně porovnávány samozřejmě s tím dodatkem, že je potřeba stále brát v potaz rozdílnost obcí. Ostatně jedním z dílčích cílů práce je zobrazit rozdíl mezi hospodařením menšího města a skutečně malé obce. Vzhledem k menším rozdílům v jednotlivých hodnotách a snaze tyto rozdíly více odlišit, tentokrát v této části práce využívám zaokrouhlení na dvě desetinná místa.

Tabulka 29 - Počet obyvatel Mnichova Hradiště a Březiny, v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Mnichovo Hradiště</i>	8 320	8 320	8 433	8 469	8 522	8 588	8 684
<i>Březina</i>	385	385	410	414	418	413	406

Zdroj: Aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Počet obyvatel Mnichova Hradiště se během sledovaných sedmi let zvýšil o 364 na 8 684, což přehledně zobrazuje tabulka č. 29. V obci Březina došlo taktéž k nárůstu počtu obyvatel a to celkem o 21 na 406. Zatímco u Mnichova Hradiště se v roce 2018 jednalo o maximální počet obyvatel za uvedené období, v obci Březina žilo v letech 2014-2017 obyvatel více, v roce 2016 jich byl dokonce 418.

4.5.1 Porovnání výsledků hospodaření

Celkové příjmy na 1 obyvatele

Jak lze vyčíst z tabulky č. 30, příjmy Mnichova Hradiště na 1 obyvatele oscilovaly mezi 16,07 tis. Kč až 22,84 tis. Kč. V roce 2012 příjmy překročily 22 tis. Kč, nicméně v následujících třech letech se oproti tomu pohybovaly pouze okolo hranice 16 tis. Kč. Důvodem samozřejmě bylo, že v roce 2012 město obdrželo významnou dotaci na vybudování kanalizace, tudíž jeho příjmy v tomto roce rapidně stouply, zatímco v dalších letech se vrátily do reálných hodnot. V letech 2016 až 2018 začaly příjmy stoupat a vzhledem k tomu, že počet obyvatel rostl pouze o řádově desítky, průměrný příjem města na 1 obyvatele začal znovu růst až na hodnotu 22,84 tis. Kč v roce 2018.

Tabulka 30 - Celkové příjmy Mnichova Hradiště a Březiny na 1 obyvatele, v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Mnichovo Hradiště</i>	22,16	16,45	16,54	16,07	18,04	21,13	22,84
<i>Březina</i>	9,03	11,34	11,45	17,42	12,73	14,91	28,63

Zdroj: Závěrečné účty obou obcí 2012-2018, aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Příjmy obce Březina na 1 obyvatele byly oproti Mnichovu Hradišti poměrně kolísavé. V roce 2012 dosahovaly výše 9,03 tis. Kč, v dalších pěti letech se poté zvýšily a pohybovaly se mezi 11,34 až 17,42 tis. Kč. V roce 2018 po razantním nárůstu vykazovaly příjmy dokonce hodnotu 28,63 tis. Kč na 1 obyvatele, tedy meziročně vzrostly o 13,72 tis. Kč oproti roku 2017.

U Březiny vzhledem k nižšímu počtu obyvatel, a navíc k tomu, že jejich počet se v průběhu let měnil pouze o desítky, každé navýšení příjmů velmi ovlivňovalo průměrný příjem na 1 obyvatele. Největší vliv pak v tomto ohledu měly přijaté dotace, díky nimž příjmy obce v daných letech rapidně stouply, a proto se zákonitě zvýšily i průměrné příjmy na 1 obyvatele. Důkazem tohoto faktu jsou roky 2015 a 2018, kdy přijaté dotace činily 2 419 a 5 093 tis. Kč a příjmy obce Březina na 1 obyvatele tak překonaly příjmy v Mnichově Hradišti, kde by k tak razantnímu růstu, jako v Březině nastal zejména v roce 2018, bylo třeba mnohem většího nárůstu celkových příjmů.

Daňové příjmy na 1 obyvatele

Nejdůležitějšími příjmy pro rozpočty obcí jsou daňové příjmy. V přepočtu na 1 obyvatele vždy vykazovalo vyšší celkové daňové příjmy Mnichovo Hradiště, což dokazuje tabulka č. 31. V roce 2012 příjmy dosáhly hodnoty 9,81 tis. Kč na 1 obyvatele. V dalších letech hodnoty postupně rostly, výjimkou byl rok 2014, v němž došlo k poklesu oproti předchozímu roku o 0,07 tis. Kč. Vrcholu v daném období dosáhla hodnota v roce 2018, kdy se celkové daňové příjmy na 1 obyvatele dostaly na částku 16,17 tis. Kč. Nejvyšší meziroční nárůst pak byl zaznamenán v roce 2013 a to o 2,53 tis. Kč.

Celkové daňové příjmy Březiny na 1 obyvatele sice byly nižší než ty Mnichova Hradiště, avšak rozdíl se v průběhu daného období snížil. Oproti Mnichovu Hradišti navíc daňové příjmy obce Březina na 1 obyvatele neustále rostly. Nejvyšší meziroční nárůst byl evidován v roce 2014, kdy došlo k navýšení o 1,88 tis. Kč. Maximální hodnoty potom bylo stejně jako u Mnichova Hradiště dosaženo v roce 2018 a to částky 15,16 tis. Kč. V tomto roce již rozdíl mezi daňovými příjmy na 1 obyvatele mezi oběma obcemi činil pouze 1,01

tis. Kč, přičemž na začátku období v roce 2012 se jednalo o 1,69 tis. Kč a v roce 2013 se tento rozdíl dostal dokonce na 2,34 tis. Kč.

Tabulka 31 - Vybrané daň. příjmy Mnichova Hradiště a Březiny na 1 obyv., v tis. Kč

Obec	Daň. příjmy	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
MH	Celkové daň. příjmy	9,81	12,34	12,27	12,52	13,56	14,68	16,17
Březina	Celkové daň. příjmy	8,12	10,00	10,37	10,84	11,76	13,50	15,16
MH	Daně z příjmů FO	2,22	3,03	2,68	2,61	3,19	3,42	3,92
Březina	Daně z příjmů FO	1,84	2,37	2,17	2,34	2,76	3,20	3,67
MH	Daně z příjmů PO	1,92	2,34	2,52	2,63	3,04	3,08	3,14
Březina	Daně z příjmů PO	1,46	1,99	2,22	2,31	2,76	2,96	2,91
MH	DPH	3,55	4,51	4,61	4,81	4,98	5,75	6,88
Březina	DPH	3,28	4,11	4,49	4,56	4,62	5,66	6,78
MH	Místní poplatky	0,57	0,62	0,58	0,56	0,55	0,55	0,56
Březina	Místní poplatky	0,42	0,42	0,41	0,41	0,41	0,42	0,43
MH	Daň z nemovitostí	0,60	0,80	0,83	0,84	0,81	0,87	0,85
Březina	Daň z nemovitostí	1,10	1,06	1,01	1,18	1,16	1,18	1,19

Zdroj: Závěrečné účty obcí, vlastní zpracování

V rámci jednotlivých druhů nejvýznamnějších daňových příjmů mělo ve většině případů znovu vyšší příjmy na 1 obyvatele Mnichovo Hradiště, což dokazuje tabulka č. 31. Tento stav nastal u příjmů z daní z příjmů fyzických osob, právnických osob, daně z přidané hodnoty i místních poplatků. Je nutné však zmínit, že rozdíly mezi oběma obcemi byly velice malé a v některých případech, jako např. u příjmů z DPH, dokonce naprosto minimální. V letech 2017 a 2018 rozdíl v příjmech z DPH na 1 obyvatele činil pouze 0,09 a 0,1 tis. Kč. U obou obcí je třeba dodat, že příjmy z DPH na 1 obyvatele u nich každým rokem pravidelně rostly a nedošlo k žádnému poklesu.

Příjmy z daní z příjmů FO a PO na 1 obyvatele se taktéž v obou obcích pohybovaly na velice podobné úrovni, především pak v letech 2017 a 2018, kdy se nejvíce přiblížily. U příjmů z DPFO byl nejvyšší rozdíl zaznamenán v roce 2013 a to 0,66 tis. Kč. V dalších letech se hodnoty vyrovnávaly, a to i díky poklesu u Mnichova Hradiště v letech 2014 a 2015. U příjmů z DPPO se rozdíl dostal na nejvyšší úroveň hned v roce 2012, a to na 0,46 tis. Kč. V dalších letech se víceméně snižoval až na rozdíl 0,12 tis. Kč v roce 2017. V roce 2018 došlo k mírnému nárůstu rozdílu na 0,23 tis. Kč.

Místní poplatky vykazovaly nejnižší absolutní příjmy z výše sledovaných pěti druhů daňových příjmů uvedených v tabulce č. 31 a samozřejmě tedy i nejnižší příjmy na 1

obyvatele. U obou obcí lze konstatovat, že výše příjmů z místních poplatků na 1 obyvatele byla nejkonzistentnější ze všech daňových příjmů. U Mnichova Hradiště se pohybovala okolo hranice 0,56 tis. Kč, přičemž jedinou větší odchylku zaznamenaly příjmy v roce 2013, kdy se dostaly až na 0,62 tis. Kč a to kvůli vyššímu příjmu města z poplatku za užívání veřejného prostranství. U Březiny byly příjmy ještě stabilnější, když se ve všech letech držely v rozmezí 0,41 až 0,43 tis. Kč.

Výjimku z výše uvedeného činí daň z nemovitostí. V průběhu všech sedmi let vykazovala obec Březina vyšší příjmy z této daně na 1 obyvatele než Mnichovo Hradiště. Nejvyšší rozdíl byl zaznamenán hned v roce 2012 a to ve výši 0,5 tis. Kč. V dalších dvou letech se tento rozdíl postupně snížil na 0,18 tis. Kč v roce 2014. V následujících letech však došlo k opětovnému nárůstu rozdílu a v roce 2018 příjmy z daně z nemovitostí na 1 obyvatele obce Březina převyšovaly příjmy Mnichova Hradiště o 0,34 tis. Kč. Nejvyšší absolutní příjem na 1 obyvatele z daní z nemovitostí ve výši 1,19 tis. Kč vykazovala Březina v roce 2018 a Mnichovo Hradiště v roce 2017 a to ve výši 0,87 tis. Kč. V následujících letech nicméně nepochybně dojde i v této statistice ke změně ve prospěch Mnichova Hradiště, protože ve městě došlo od roku 2020 k zavedení místního koeficientu ve výši 2, zatímco Březina stále žádný místní koeficient nestanovila.

Nedaňové příjmy na 1 obyvatele

U nedaňových příjmů byla situace poněkud jiná než u příjmů daňových. V rámci příjmů na 1 obyvatele Březina dvakrát vykazovala vyšší hodnoty než Mnichovo Hradiště, tato situace nastala konkrétně v letech 2013 a 2014. Dokládá to tabulka č. 32. V roce 2013 nedaňové příjmy Březiny na 1 obyvatele činily 1,09 tis. Kč, což byl nejvyšší stav v obou obcích za sledované období. Navíc se jednalo o meziroční nárůst o 0,51 tis. Kč, což činí zvýšení o 47 %. V následujících letech ovšem naopak došlo k poměrně razantnímu propadu až na hodnotu 0,63 tis. Kč v roce 2015. V dalších letech příjem opětovně rostl až na 0,94 tis. Kč na 1 obyvatele v roce 2018.

Tabulka 32 - Nedaňové příjmy Mnichova Hradiště a Březiny na 1 obyvatele, v tis. Kč

Nedaňové příjmy	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>MH</i>	0,83	0,74	0,66	0,83	0,87	0,93	0,99
<i>Březina</i>	0,58	1,09	0,71	0,63	0,76	0,78	0,94

Zdroj: Závěrečné účty obcí, vlastní zpracování

U Mnichova Hradiště byla výše nedaňových příjmů na 1 obyvatele mnohem stabilnější, nicméně i zde docházelo k určitým výkyvům. Od roku 2012 do roku 2014 klesly hodnoty z 0,83 tis. Kč na 0,66 tis. Kč. V roce 2015 se částka vrátila na výchozích 0,83 tis. Kč. V dalších třech letech docházelo k dalšímu růstu až na 0,99 tis. Kč v roce 2018.

Kapitálové příjmy na 1 obyvatele

Vzhledem k tomu, že Březina vykázala kapitálové příjmy pouze v letech 2015 a 2016, je možné tyto příjmy mezi obcemi porovnávat pouze v těchto dvou letech. V roce 2015 Březina svými kapitálovými příjmy na 1 obyvatele ve výši 0,11 tis. Kč překonala příjmy Mnichova Hradiště, a to zejména z toho důvodu, že právě v tomto roce Mnichovo Hradiště zaznamenalo své nejnižší kapitálové příjmy za celé období let 2012 až 2018, když z nich do rozpočtu získalo pouze 309 tis. Kč. V roce 2016 již Mnichovo Hradiště vykázalo vyšší příjmy než Březina, když příjem na 1 obyvatele činil 0,11 tis. Kč, zatímco v obci Březina pouze 0,03 tis. Kč.

Tabulka 33 - Kapitálové příjmy Mnichova Hradiště a Březiny na 1 obyvatele, v tis. Kč

Kapitálové příjmy	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>MH</i>	0,42	0,21	0,12	0,04	0,11	0,44	0,49
<i>Březina</i>	0	0	0	0,11	0,03	0	0

Zdroj: Závěrečné účty obcí, vlastní zpracování

V ostatních letech sice nelze porovnávat příjmy obou obcí, jelikož Březina žádné neevidovala, avšak je možné sledovat vývoj výše kapitálových příjmů na 1 obyvatele v rámci Mnichova Hradiště. V roce 2012 město získalo z těchto příjmů na 1 obyvatele 0,42 tis. Kč, což byl nejvyšší příjem během období let 2012-2016. V dalších letech totiž příjmy postupně klesaly až na již zmíněnou velice nízkou úroveň 0,04 tis. Kč v roce 2015. V roce 2017 však příjmy díky většímu prodeji majetku stouply na 0,44 tis. Kč na 1 obyvatele a v roce 2018 pak dokonce dosáhly až na úroveň 0,49 tis. Kč.

Přijaté dotace na 1 obyvatele

Tabulka č. 34 zobrazuje, že v celkových přijatých dotacích na 1 obyvatele Mnichovo Hradiště Březinu ve většině let výrazně předčívalo, ovšem v letech 2015 a 2018 tomu tak nebylo, a naopak mnohem vyšší dotační příjmy vykazovala právě menší z obcí.

Výše přijatých dotací Mnichova Hradiště na 1 obyvatele se pohybovala nejvýše v roce 2012, kdy činila 11,10 tis. Kč. Tato částka se výrazně odlišuje od všech ostatních v následujících letech a je způsobena již několikrát zdůrazněnou výraznou investiční dotací na vybudování kanalizace. V dalších čtyřech letech se částka snížila a kolísala od 2,68 až do 3,5 tis. Kč. V letech 2017 a 2018 pak výše dotací na 1 obyvatele překročila hranici 5 tis. Kč a to především z důvodu poměrně razantního nárůstu neinvestičních dotací nad hodnotu 30 000 tis. Kč a také díky výrazným příjmům z dotací investičních, zejména pak v roce 2018, kdy činily 13 960 tis. Kč.

Oproti Mnichovu Hradišti se celkové přijaté dotace na 1 obyvatele v obci Březina pětkrát pohybovaly maximálně na úrovni 0,63 tis. Kč. Dvěma výjimkami, které jsou již zmíněny výše, jsou léta 2015 a 2018, kdy hodnoty dosahovaly částek 5,84 a 12,54 tis. Kč. Tento obrovský nárůst v jednotlivých letech způsobily vždy přijaté investiční transfery. V ostatních letech Březina žádné investiční dotace nevykázala, a i proto se hodnoty pohybovaly daleko pod hranicí 1 tis. Kč. V roce 2018, kdy investiční dotace pro obci činily 4 618 tis. Kč, bylo dosaženo vůbec nejvyšší hodnoty příjmu z přijatých dotací na 1 obyvatele v rámci obou obcí za celých sledovaných sedm let. I přesto, že tedy Březina ve většině let vykazovala mnohem menší dotační příjmy, v absolutní nejvyšší hodnotě na 1 obyvatele za celých sedm let dokázala Mnichovo Hradiště předčít. Na tomto faktu má samozřejmě podíl zejména rozdílná velikost obcí, protože takto velká investiční dotace pro obec s několika sty obyvateli obrovsky ovlivní průměrný příjem na 1 obyvatele, zatímco Mnichovo Hradiště na tuto částku nedosáhlo ani v roce 2012, kdy dotace pro něj činily astronomických 92 308 tis. Kč.

Tabulka 34 - Přijaté dotace Mnichova Hradiště a Březiny na 1 obyvatele, v tis. Kč

Obec	Dotace	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
MH	Celkové přijaté dotace	11,10	3,16	3,49	2,68	3,50	5,08	5,19
Březina	Celkové přijaté dotace	0,33	0,25	0,37	5,84	0,19	0,63	12,54
MH	Neinvestiční dotace	2,92	3,04	2,49	2,53	2,40	4,16	3,59
Březina	Neinvestiční dotace	0,33	0,25	0,37	0,14	0,19	0,63	1,17
MH	Investiční dotace	8,17	0,12	1,01	0,15	1,10	0,92	1,61
Březina	Investiční dotace	0	0	0	5,70	0	0	11,37

Zdroj: Závěrečné účty obcí, aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Příjmy z neinvestičních dotací pro Mnichovo Hradiště se v přepočtu na 1 obyvatele pohybovaly od hranice 2,40 do hodnoty 4,16 tis. Kč. Velký nárůst byl zaznamenán především v roce 2017, kdy došlo k meziročnímu navýšení o 1,76 tis. Kč na 4,16 tis. Kč, jelikož neinvestiční dotace se v tomto roce zvýšily o 15 303 tis. Kč, tedy o 43 %. Neinvestiční dotace na 1 obyvatele Březiny se pohybovaly v mnohem nižších cifrách, v letech 2012 až 2016 maximálně v hodnotě 0,37 tis. Kč. V roce 2017 došlo k nárůstu na 0,63 tis. Kč a v roce 2018 poté dokonce k razantnímu zvýšení o 46 % na 1,17 tis. Kč. I přesto neinvestiční dotace na 1 obyvatele Březiny byly v tomto roce o 2,42 tis. Kč nižší než ty v Mnichově Hradišti. Největší rozdíl pak byl evidován v roce 2017, kdy se oba údaje lišily o 3,53 tis. Kč ve prospěch většího města.

Investiční dotace Mnichova Hradiště na 1 obyvatele dosahovaly hodnot od 0,12 do 8,17 tis. Kč. Nejvyšší hodnota byla dosažena již v roce 2012 a to díky investici na kanalizační stoku. Zároveň se tato výše velmi odlišovala od těch v následujících letech, neboť druhé nejvyšší investiční dotace na 1 obyvatele byly ve městě zaznamenány v roce 2018 a to částkou 1,61 tis. Kč. V letech 2012, 2015 a 2017 dokonce tyto příjmy nepřesahovaly částku 1 tis. Kč. U Březiny byla situace jednodušší, neboť jak již bylo uvedeno, investiční dotace do rozpočtu dorazily pouze v letech 2015 a 2018. V ostatních letech obec žádné investiční transfery nezískala. V uvedených letech tedy její investiční příjmy na 1 obyvatele značně převyšovaly příjmy Mnichova Hradiště, což plně koresponduje se stejnou statistikou v rámci celkových dotačních příjmů na 1 obyvatele.

Výdaje na 1 obyvatele

V rámci celkových výdajů na 1 obyvatele Mnichovo Hradiště znovu předčilo Březinu hned pětkrát, zatímco Březina měla vyšší výdaje, stejně jako např. dotační příjmy, pouze v letech 2015 a 2018. Je samozřejmě logické, že když v daných letech Březina obdržela investiční dotace, zároveň je v rámci kapitálových výdajů investovala do daných projektů.

Celkové výdaje Mnichova Hradiště na 1 obyvatele byly vůbec nejvyšší v hodnotě 25,87 tis. Kč v roce 2012, což znovu ovlivnila stavba kanalizace. V dalších letech se výdaje snížily a stabilizovaly se mezi 13,60 až 15,11 tis. Kč. V letech 2017 a 2018 se poté opět navýšily, a to zejména díky novým investicím města. V těchto letech proto dosahovaly hodnot 19,47 a 20,93 tis. Kč. Nicméně v roce 2018 se přesto jednalo o mnohem menší výdaje na 1 obyvatele než v obci Březina, neboť ta evidovala průměrný

výdaj na 1 obyvatele ve výši 30,37 tis. Kč, což byl nejvyšší průměrný výdaj obou obcí za sledované období. Svůj podíl na tom měl jak růst kapitálových výdajů, tak především obrovský nárůst běžných výdajů obce o 78 % na 7047 tis. Kč, na čemž se podílely zvláště výdaje na opravy silnic.

Tabulka 35 - Výdaje Mnichova Hradiště a Březiny na 1 obyvatele, v tis. Kč

Obec	Výdaje	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
MH	Celkové výdaje	25,87	13,60	15,11	13,87	13,80	19,47	20,93
Březina	Celkové výdaje	6,22	7,73	7,87	18,02	12,74	12,54	30,37
MH	Běžné výdaje	9,32	11,42	12,05	11,53	12,38	13,47	14,76
Březina	Běžné výdaje	5,71	6,33	4,04	4,26	6,60	4,71	17,36
MH	Kapitálové výdaje	16,55	2,18	3,06	2,34	1,42	5,99	6,17
Březina	Kapitálové výdaje	0,51	1,40	3,83	13,75	6,14	7,83	13,02

Zdroj: Závěrečné účty obcí, vlastní zpracování

Tabulka č. 35 ukazuje, že běžné výdaje Mnichova Hradiště byly v jednotlivých letech poměrně stabilní a nedocházelo u nich k velkým výkyvům. Nejvyšší nárůst o 2,10 tis. Kč na 11,42 tis. Kč byl zaznamenán v roce 2013. V nadcházejících třech letech se běžné výdaje na 1 obyvatele pohybovaly okolo hranice 12 tis. Kč. V letech 2017 a 2018 pak došlo k nárůstu na hodnoty 13,47 a 14,76 tis. Kč. Běžné výdaje Březiny byly méně stabilní. Např. v roce 2014 klesly běžné výdaje na 1 obyvatele o 2,29 tis. Kč na 4,04 tis. Kč, v roce 2016 naopak došlo k nárůstu o 2,34 tis. Kč na 6,60 tis. Kč. Ovšem nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán v roce 2018, konkrétně došlo ke zvýšení o 12,65 tis. Kč na 17,36 tis. Kč. Tento průměrný běžný výdaj na 1 obyvatele byl jako v jediném roce dokonce vyšší než v Mnichově Hradišti, současně se jednalo o absolutně nejvyšší běžné výdaje na 1 obyvatele v obou obcích ve sledovaném období.

U kapitálových výdajů nastala velice zajímavá situace, kdy obec Březina vykázala v pěti ze sedmi let vyšší výdaje na 1 obyvatele než Mnichovo Hradiště. Větší město mělo vyšší průměrné kapitálové výdaje na 1 obyvatele pouze v letech 2012 a 2013, v roce 2012 to znovu bylo velice ovlivněno investicí do budování kanalizační stoky. Kapitálové výdaje v hodnotě 16,55 tis. Kč na 1 obyvatele byly nejvyššími výdaji v rámci obou obcí za celé vybrané období. Od roku 2014 již nicméně Březina vykazovala vyšší kapitálové výdaje na 1 obyvatele než Mnichovo Hradiště. Rapidně větší město převyšovala především v letech 2015, 2016 a 2018, přičemž největší rozdíl byl evidován v roce 2015 a to 11,41 tis. Kč. Od roku 2014 byly kapitálové výdaje Březiny na 1 obyvatele poměrně vysoké, když dokonce

dvakrát překonaly hranici 13 tis. Kč. Nad hodnotu 6 tis. Kč se poté dostaly dokonce čtyřikrát v období let 2014 až 2018.

4.5.2 Porovnání vybraných ukazatelů

Ministerstvo financí provádí každoročně sledování hospodaření obcí nejen dle toho, že obce jsou povinny poskytovat informace o svých rozpočtech na daný rok, ale taktéž pomocí informativních a monitorujících ukazatelů.

Pro účely této práce bych rád porovnal dva monitorující ukazatele - podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celkovou likviditu a poté tři informativní ukazatele, a to zadluženost, dluhovou službu a ukazatel dluhové služby. Oba zmíněné monitorující ukazatele sice Ministerstvo financí ve své aplikaci MONITOR vypočítává, ale v této práci pro úplnost uvádím i původní údaje, z nichž je daný výsledek vždy vypočítán.

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům

Ukazatel podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům zobrazuje míru zadlužení majetku dané obce. Dle MFČR by hodnota neměla překročit hranici 25 %. (Ministerstvo financí, 2018) Ani jedna z obcí se této hranici nepřiblížila. Nejblíže bylo Mnichovo Hradiště v letech 2012 až 2014, když třikrát ukazatel přesahoval hranici 11 %, nejvyššího podílu ve výši 13,06 % dosáhl v roce 2012. V tomto roce byl rozpočet zatížen výstavbou kanalizační stoky. V roce 2015 podíl rapidně klesl na hranici 4,88 % a od té doby stále klesal až na úroveň 3,28 % v roce 2018.

Tabulka 36 - Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům obou obcí

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Mnichovo Hradiště							
<i>Celková aktiva</i>	1 319 566	1 327 932	1 388 022	1 330 194	1 373 058	1 414 267	1 491 774
<i>Cizí zdroje</i>	172 347	156 643	178 563	64 943	64 127	64 967	48 969
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům v %	13,06 %	11,80 %	12,87 %	4,88 %	4,67 %	4,59 %	3,28 %
Březina							
<i>Celková aktiva</i>	44 534	47 735	49 627	55 223	58 043	65 410	66 137
<i>Cizí zdroje</i>	296	1 498	322	408	523	265	191
Podíl cizích zdrojů k celkovým Aktivům v %	0,66 %	3,14 %	0,65 %	0,74 %	0,90 %	0,41 %	0,29 %

Zdroj: Aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Jak dokládá tabulka č. 36, obec Březina dosáhla nejvyššího podílu cizích zdrojů na celkových aktivech v roce 2013, kdy dosahovaly hranice 3,14 %. Přestože se pro Březinu

jedná o nejvyšší hodnotu, stále jde o menší podíl, než ve všech letech vykazovalo Mnichovo Hradiště. Navíc je nutné doplnit, že tento údaj se vymyká z ostatních let, kdy podíl cizích zdrojů nepřesahoval hranici 1 %. Vůbec nejnižší úroveň 0,29 % byla dosažena v roce 2018.

Celková likvidita se rovná podílu oběžných aktiv vůči krátkodobým závazkům. Hodnota by se neměla pohybovat pod hranicí 1. Pokud se obec pod tuto hranici dostane, indikuje to, že se dostává do platební neschopnosti, protože nedokáže splatit své krátkodobé závazky. Do této pozice se ani jedna z obcí v žádném roce daného období nedostala a ani se jí nepřiblížila. Mnichovo Hradiště mělo ke zmíněné hodnotě nejbližší v roce 2014, kdy celková likvidita činila 3,69. Naopak nejvyšší hodnota 7,42 byla vykázána v roce 2013. Následně tedy došlo k poklesu až na nejnižší hodnotu v roce 2015 a v následujících třech letech naopak hodnoty celkové likvidity každým rokem rostly.

Tabulka 37 - Celková likvidita obou obcí

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Mnichovo Hradiště							
<i>Oběžná aktiva</i>	136 500	139 236	169 552	84 584	114 047	128 616	133 130
<i>Krátkodobé závazky</i>	20 477	18 757	45 972	24 384	31 181	22 644	21 803
Celková likvidita	6,67	7,42	3,69	3,47	3,66	5,68	6,11
Březina							
<i>Oběžná aktiva</i>	6 239	7 708	9 179	8 867	9 047	13 632	9 212
<i>Krátkodobé závazky</i>	296	1 498	322	408	523	265	191
Celková likvidita	21,08	5,15	28,51	21,73	17,30	51,44	48,23

Zdroj: Aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Obec Březina se hranici 1 v rámci celkové likvidity relativně přiblížila pouze v roce 2013, kdy dosahovala hodnoty 5,15. V tomto roce krátkodobé závazky vzrostly o 80 % na 1 498 tis. Kč. V nadcházejících letech krátkodobé závazky rapidně klesly, a proto se celková likvidita znovu vrátila na dvojciferná čísla, nejvyšší hodnoty 51,44 pak bylo dosaženo v roce 2017.

Lze tedy konstatovat, že obě obce se v monitorujícím ukazateli celkové likvidity pohybovaly ve velice pozitivních hodnotách a neměli v tomto ohledu se svým hospodařením žádné problémy. Ani v letech, kdy jim skokově vzrostly krátkodobé závazky, se nepřiblížily kritické hranici 1.

V oblasti zadlužení uvádím tři informativní ukazatele – celkovou zadluženost, dluhovou službu a ukazatel dluhové služby. U Mnichova Hradiště je možné z těchto

ukazatelů především vyhodnotit, že Mnichovu Hradišti se podařilo výborným způsobem snižovat jeho zadluženost. Z 80 000 tis. Kč v roce 2012, které zapříčinil úvěr na vybudování kanalizace a volnočasového centra, dokázalo město svoji celkovou zadluženost stlačit na nulovou hodnotu v roce 2018.

Tabulka 38 - Celková zadluženost, dluhová služba, ukazatel dluhové služby

Výdaje	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Mnichovo Hradiště							
<i>Celková zadluženost v tis. Kč</i>	80 000	66 679	53 569	40 060	26 751	13 641	0
<i>Dluhová služba celkem v tis. Kč</i>	6 820	14 953	14 717	14 777	14 208	13 650	15 716
<i>Ukazatel dluhové služby v %</i>	3,70 %	10,92 %	10,55 %	10,86 %	9,24 %	7,52 %	7,93 %
Březina							
<i>Celková zadluženost v tis. Kč</i>	Ve všech ukazatelích byla ve všech letech vykázána nulová hodnota.						
<i>Dluhová služba celkem v tis. Kč</i>							
<i>Ukazatel dluhové služby v %</i>							

Zdroj: Aplikace MONITOR, vlastní zpracování

Obec Březina nevykazovala v žádném z let jakoukoli zadluženost, a proto veškeré uvedené informativní ukazatele dosahovaly nulových hodnot. Celkově se proto dá konstatovat, že i z hlediska zadlužení obě obce hospodařily velice hospodárně, protože Mnichovo Hradiště dokázalo svou zadluženost z poměrně vysoké částky snížit až na nulu a obec Březina dokonce v celém uvedeném období vykazovala nulovou zadluženost.

4.6 Anketní šetření

Dílním cílem práce bylo uskutečnění anketního šetření mezi občany, jehož úkolem bylo zjistit názor obyvatel na hospodaření jejich obcí a také odhalit jejich celkové povědomí o hospodaření jejich města či obce. Anketa byla realizována prostřednictvím zveřejnění na sociální síti Facebook, e-mailovou formou a taktéž i osobně. Výběr respondentů byl náhodný. Anketního šetření se ve městě Mnichovo Hradiště zúčastnilo 64 osob, v obci Březina pak 22 osob.

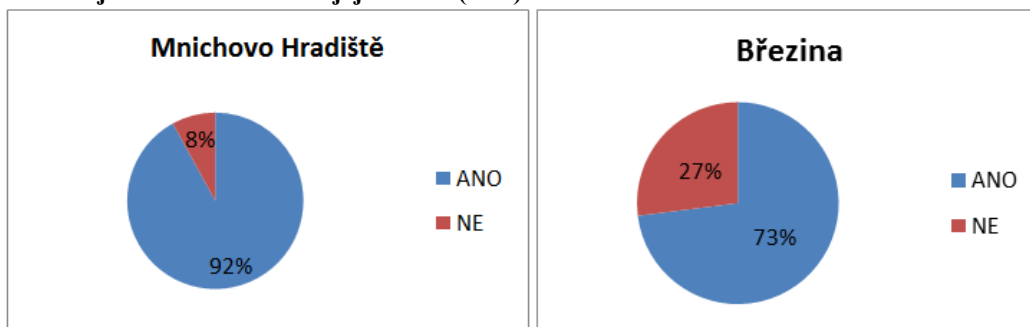
V Mnichově Hradišti odpovídalo v anketě 66 % žen a 34 % mužů, v Březině byl poměr velice podobný, 64 % žen a 36 % mužů. V Mnichově Hradišti bylo 44 % respondentů ve věku mezi 15 až 30 lety, 31 % mezi 31 a 45 lety, 19 % mezi 46 až 60 lety a zbylých 6 % byli občané nad 61 let. V Březině na otázky odpovědělo 59 % osob mezi 15-

30 lety, 18% mezi 31-45 lety a 18 % lidí mezi 46-60 lety. Zbýlých 5 % osob respondentů bylo nad 61 let.

Z hlediska dosaženého vzdělání a sociálního statusu odpovídali v Mnichově Hradišti nejvíce osoby s úplným středoškolským vzděláním (52 %) a zaměstnaní lidé (59 %). 22 % respondentů dosáhlo magisterského vysokoškolského vzdělání, 13 % středoškolského vzdělání bez maturity, 6 % vyššího odborného, 6 % bakalářského stupně vzdělání a 1 % doktorského vzdělání. Z pohledu společenského statusu byli ve městě po zaměstnaných lidech nejčastějšími respondenty osoby na mateřské či rodičovské dovolené (17 %), studenti (11 %), OSVČ (6 %) a senioři (6 %). V Březině 50 % respondentů dosáhlo středoškolského vzdělání s maturitou, 27 % vysokoškolského magisterského vzdělání, 14 % bakalářského vzdělání, 4,5 % vyššího odborného vzdělání a 4,5 % středoškolského vzdělání bez maturity. Drtivá většina respondentů (82 %) je zaměstnaných, 9 % je OSVČ, 4,5 % je studentem a 4,5 % má jiný společenský status.

V Mnichově Hradišti dle výsledků ankety žije 42 % respondentů celý život, 31 % více než 10 let, 19 % méně než 5 let a 8 % 5 až 10 let. V obci Březina oproti tomu žije 46 % odpovídajících více než 10 let, 32 % méně než 5 let, 18 % celý život a 4 % respondentů 5 až 10 let.

Obrázek 2 - Zájem o dění občanů v jejich obci (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak ukazuje obrázek č. 2, vyšší zájem o dění ve své obci projevují respondenti z Mnichova Hradiště. O dění v obci se zajímá 92 % respondentů, v Březině je to pouze 73 % respondentů, zbylých 27 % osob zájem o dění v obci nemá. V Mnichově Hradišti se tedy drtivá většina respondentů o dění v obci zajímá, což je pozitivním faktem.

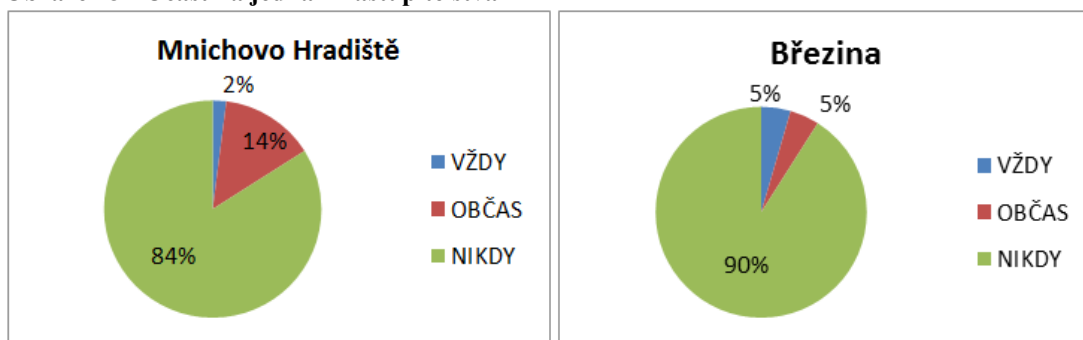
Tabulka 39 - Nejčastější zdroj informací o dění ve městě

	Mnichovo Hradiště	Březina
Úřední deska	8	4
Webové stránky	43	9
Místní zpravodaj	32	0
Zasedání zastupitelstva	8	1
Sociální sítě a další média	54	12
Jiné zdroje	14	3
Žádné zdroje (nezajímám se)	4	3

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 39 ukazuje, že v Mnichově Hradišti respondenti nejčastěji čerpají informace o městě ze sociálních sítí a dalších médií, tento zdroj uvedlo 54 osob, tedy 84 % respondentů. Dalšími velice důležitými zdroji informací jsou pro respondenty webové stránky města a místní zpravodaj Kamelot. V obci Březina jsou jednoznačně nejvyužívanějšími zdroji informací sociální sítě a další média (12 odpovědí) a webové stránky obce, které ve své odpovědi uvedlo 9 osob.

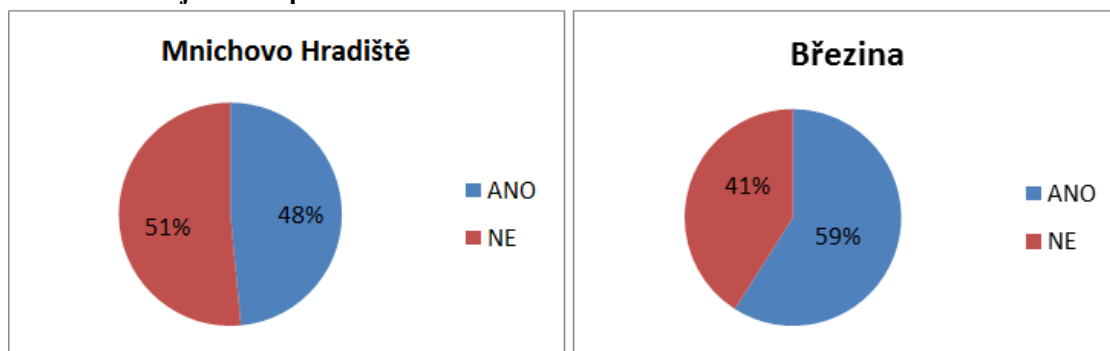
Obrázek 3 - Účast na jednání zastupitelstva

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak dokládá obrázek č. 3, respondenti ani v jedné z obcí se příliš neúčastní jednání zastupitelstva. V Mnichově Hradišti se vždy jednání účastní 2 % respondentů, občas pak 14 % osob. Naopak nikdy na jednání nezavítá 84 % odpovídajících. V Březině je situace velice podobná, vždy se jednání zastupitelstva účastní 5 % respondentů, stejné procento pak uvedlo svoji občasnou účast. Naopak 90 % odpovídajících na zastupitelstvo nechodí nikdy.

Obrázek 4 - Zájem o hospodaření obce

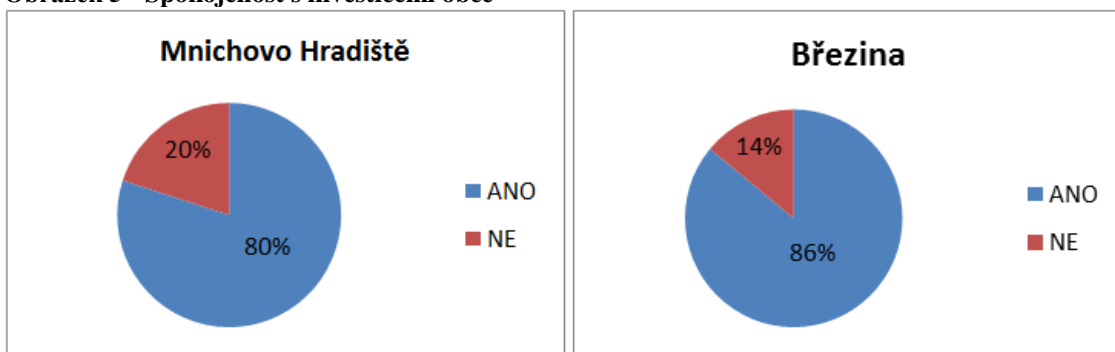

Zdroj: Vlastní zpracování

Větší zájem o hospodaření obce, jak ukazuje obrázek č. 4, projevují respondenti v obci Březina, kde se o hospodaření zajímá 59 % odpovídajících. V Mnichově Hradišti je rozložení odpovědí vyrovnanější, ovšem mírně převažuje nezájem o hospodaření města, protože 51 % respondentů uvedlo, že se o hospodaření Mnichova Hradiště nezajímá. Ovšem ani v jedné z obcí respondenti příliš nedokázali odpovědět na otázku týkající se objemu rozpočtu. Ač se totiž se dle údajů uvedených na obrázku č. 4 o hospodaření zajímá vždy okolo poloviny respondentů, pouze několik osob znalo přibližnou výši rozpočtu své obce. V Mnichově Hradišti se jednalo o pouhých 9 % respondentů, kteří znali alespoň přibližný objem rozpočtu města. V Březině dokázalo objem rámcově odhadnout 23 % respondentů.

Alespoň 2 zdroje příjmů zvládlo v obou obcích vyjmenovat více respondentů. V Mnichově Hradišti uvedlo dva správné zdroje příjmů rozpočtu města 38 % respondentů, alespoň jeden pak znalo 9 % odpovídajících. Žádné zdroje příjmů neznalo 53 % účastníků ankety. V Březině vědělo 2 příjmy města 36 % odpovídajících, alespoň jeden zdroj pak 5 % osob. Žádné zdroje příjmů neuvedlo 59 % respondentů. V otázce výdajů nevědělo žádné položky, na něž Mnichovo Hradiště využívá svěřené prostředky, 56 % účastníků ankety. 42 % respondentů naopak znalo minimálně dva výdaje města. Zbylá 2 % znala jeden výdaj. V obci Březina uvedlo alespoň dva výdaje 45 % respondentů, 5 % znalo alespoň 1 výdaj. Žádný výdaj neuvedla přesná polovina respondentů.

Obrázek 5 - Spokojenost s investicemi obce

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak dokazuje obrázek č. 5, v obou obcích byli účastníci ankety velice spokojeni s investicemi. V Mnichově Hradišti bylo spokojeno 80 % osob, v Březině dokonce 86 % odpovídajících. Konkrétní investice, které obyvatelé nejvíce oceňují, jsou uvedeny v následující tabulce č. 40.

Tabulka 40 - Nejvýznamnější investice obcí dle občanů

Mnichovo Hradiště		Březina	
Investiční akce	Výskyt odpovědí	Investiční akce	Výskyt odpovědí
Výstavba dopravního terminálu u nádraží	23x	Oprava mateřské školy	7x
Komunitní centrum	12x	Oprava komunikací	3x
Revitalizace náměstí	8x	Rekonstrukce návsi	3x
Oprava komunikací a chodníků	7x	Ostatní (plynifikace, úprava veřejných prostranství, atd.)	4x
Ostatní (kanalizace, stavba/oprava škol, koupě hotelu U Hroznu, dětská hřiště, atd.)	13x		

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky č. 40 je patrné, že respondenti v Mnichově Hradišti nejvíce ocenili výstavbu nového dopravního terminálu u nádraží, jenž byl dokončen na konci roku 2019 a do budoucna má nahradit autobusové nádraží nyní umístěné na Masarykově náměstí. Z hlediska odpovídajících byly zdařilými investicemi rovněž výstavba nového komunitního centra v Mírové ulici, revitalizace Masarykova náměstí a oprava komunikací a chodníků. V obci Březina respondenti ocenili zejména opravu mateřské školy, opravu komunikací a úpravu návsi.

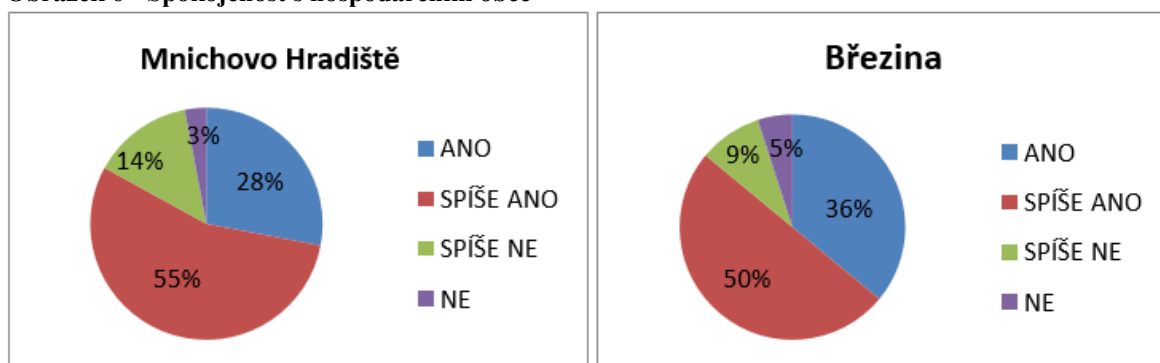
Tabulka 41 - Oblasti, do nichž by dle občanů mělo být investováno

Mnichovo Hradiště		Březina	
Oblast investování	Výskyt odpovědí	Oblast investování	Výskyt odpovědí
Dopravní infrastruktura (silnice, chodníky)	16x	Infrastruktura obce (silnice, atd.)	11x
Úprava veřejných prostranství, zeleň	9x	Školství, mateřská škola	3x
Volný čas, kultura, sport	7x	Oprava objektů	2x
Školství	7x	Ostatní (zdravotnictví, kanalizace, atd.)	4x
Bezpečnost	6x		
Ostatní (bydlení, zatraktivnění města, turismus, rozvoj města, atd.)	15x		

Zdroj: Vlastní zpracování

V rámci ankety také občané doporučili, do jakých oblastí by dle jejich názoru měly směřovat další investice obou obcí. Jak je zřejmé z tabulky č. 41, v Mnichově Hradišti se nejvíce lidí vyjádřilo pro investice do dopravní infrastruktury, úpravy veřejného prostranství a zeleně, volného času, kultury a sportu, školství a bezpečnosti. V Březině jednoznačně největší počet respondentů preferuje investice do infrastruktury obce, když tento názor vyjádřila polovina všech účastníků ankety. Dalšími doporučovanými investicemi jsou ty do školství a mateřské školy či do opravy obecních objektů.

Obrázek 6 - Spokojenost s hospodařením obce

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak dokazuje obrázek č. 6, respondenti také převážně vyjádřili spokojenost s hospodařením jejich obce. V Mnichově Hradišti bylo s hospodařením úplně spokojeno 28 % respondentů a spíše spokojeno pak 55 % odpovídajících. Spíše nespokojeno bylo 14 % účastníků ankety a úplně nespokojena pak byla 3 % osob. V Březině bylo úplně spokojeno

dokonce 36 % osob a dalších 50 % vyjádřilo spíše spokojenost. 9 % uvedlo, že je s hospodařením obce spíše nespokojeno a úplně nespokojeno bylo 5 % osob.

Z celkového pohledu lze výsledky ankety hodnotit pro obě obce poměrně pozitivně, respondenti byli z velké části spokojeni jak s investicemi, tak i s celkovým hospodařením. V obou obcích se anketního šetření zúčastnilo více žen a současně převažovali lidé do 45 let, zejména pak v kategorii 15-30 let. Více než polovinu respondentů v obou obcích tvořily osoby se středoškolským vzděláním s maturitou, současně většina respondentů napříč obcemi byli zaměstnaní lidé. V Mnichově Hradišti se ankety zúčastnilo 73 % osob, které ve městě žijí více než 10 let, v Březině se jednalo o 64 %. V obou obcích měli respondenti vysoký zájem o místní dění, v Mnichově Hradišti se jednalo dokonce o 92 % účastníků ankety. Vzhledem k moderním technologiím jsou nejčastějšími zdroji informací pro občany webové stránky, sociální sítě a další média. Naopak účast na jednání zastupitelstva je u respondentů velice nízká a vždy se jednání účastní pouze jedna osoba ze všech respondentů v každé jedné obci.

Zjištěným mírným nedostatkem je menší zájem o hospodaření, který vyjadřovala v obou obcích přibližně polovina respondentů, ale tento fakt se dal předpokládat, protože velká část obyvatel se o tuto problematiku nezajímá. Anketa také ukázala, jaké investice obcí obyvatelé oceňují a taktéž, do jakých dalších oblastí by mělo být investováno v budoucnu, což by mohlo být i určitým vodítkem a inspirací pro vedení daných obcí.

5 Návrhy ke zlepšení hospodaření obou obcí

V návaznosti na vytyčená teoretická východiska a analýzu v praktické části práce navrhuji v této kapitole možná zlepšení hospodaření obou obcí v budoucích letech. Na základě výsledků ankety, praktických znalostí a osobních zkušeností také doporučuji možné další kroky k dalšímu rozvoji obou obcí.

5.1 Město Mnichovo Hradiště

Mnichovo Hradiště v období let 2012 až 2018 pouze jednou hospodařilo se záporným saldem a to v již několikrát zmíněném roce 2012. V ostatních letech vždy hospodaření skončilo s kladným saldem, což dokazuje, že město hospodařilo v tomto období zodpovědně, navíc si dokázalo vytvářet finanční rezervu na možné investiční akce. Klíčovým příjmem byly vždy ty daňové, nicméně velice důležitou roli hrály taktéž přijaté dotace. Výši příjmů z nejdůležitějších daňových příjmů sice obec ovlivnit nemůže, ale má poměrně silný vliv na příjem z daně z nemovitostí a také z místních poplatků. V těchto dvou daňových příjmech tedy v případě potřeby může svým rozhodnutím výši příjmů zvýšit. Velký potenciál k ovlivňování výše příjmů je i u přijatých dotací.

U daní z nemovitostí může město své příjmy zvýšit zvýšením koeficientu podle počtu obyvatel o jeden, nicméně toto město neudělalo, naopak pro téměř všechny své místní části koeficient snížilo. Druhou možností zvýšení příjmů je stanovení místního koeficientu ve výši 2, 3, 4 nebo 5. K tomu se již město odhodlalo a to s účinností od 1. 1. 2020, když stanovilo místní koeficient na úrovni 2. Jedná se tedy o nejnižší úroveň, nicméně i tak by mělo dojít k dvojnásobnému navýšení příjmů města z této daně a získané prostředky může město investovat do svých dalších záměrů. Město počítá v rozpočtu na rok 2020 s předběžným příjmem z daní z nemovitostí ve výši 14 000 tis. Kč, tedy téměř o 7 000 tis. Kč více než např. v roce 2018. Vzhledem k tomu, že město v posledních letech velice investuje do svých projektů a dalšího rozvoje, osobně s tímto krokem souhlasím, protože přinese do rozpočtu potřebné prostředky pro další rozvoj. Zároveň stanovení v nejnižší úrovni je možné pochopit vzhledem k tomu, že každé navyšování plateb je pro občany velice choulostivé a přílišné navýšení by se mohlo obrátit proti vedení města. I tento krok proto považuji za rozumný.

V rámci místních poplatků má město také možnost zvýšit své příjmy, např. poplatek za svoz odpadu činí celkově 500 Kč, maximální možná částka je 1 000 Kč. Navýšení lze

provést v částce stanovené na základě skutečných nákladů, které v roce 2018 činily 520 Kč na osobu. Nicméně v této oblasti se město snaží jít cestou důsledného třídění co nejbližší místa vzniku odpadu a tím snížením nákladů na likvidaci, a zapojilo se do dobrovolného svazku obcí EKOD. Občané si díky tomuto projektu např. budou moci bezplatně zapůjčit popelnice na tříděný odpad, které jim následně budou vyváženy. Město navíc bude poskytovat domácnostem, které se do projektu zapojí, slevu právě z poplatku za svoz odpadů. (Kamelot, 2019)

Výrazné rezervy pro možné zvyšování má též poplatek ze psů, který je v Mnichově Hradišti od 1. 1. 2020 stanoven na 400 Kč na prvního psa a na 600 Kč za druhého a každého dalšího psa v rodinném domě, v ostatních obytných domech jsou pak částky zvýšeny na 700 Kč, respektive 1 000 Kč. Oproti minulosti byla od 1. 1. 2020 pouze o 50 Kč zvýšena částka za druhého a každého dalšího psa v rodinném domě. V tomto případě je však nutné dodat, že příjem z poplatků ze psů se v celém sledovaném období pohyboval mezi 218 až 230 tis. Kč a nejedná se tak o příliš zásadní příjem v rozpočtu města, navíc už aktuální částky mohou být pro řadu obyvatel poměrně vysoké, zde je proto případně razantní zvyšování velice nepravděpodobné a osobně bych ho vedení města nedoporučoval.

Významně příjmovou stránku rozpočtu mohou ovlivnit přijaté dotace, jež byly hned po daních nejdůležitějšími příjmy Mnichova Hradiště ve sledovaném období. Kromě roku 2012, kdy jejich podíl dosáhl 50 % a to z důvodu přijaté dotace na budování kanalizace, se jejich podíl na celkových příjmech pravidelně pohyboval kolem 20 %. Výši dotací též může obec v určité míře ovlivnit a to především svoji snahou získat investiční dotace na plánované projekty. Městu se ve sledovaném období podařilo několikrát získat poměrně významné dotace ze státního rozpočtu, kraje i evropských strukturálních fondů. Právě dotace z ESIF jsou pro obce velice lákavé, neboť v současném programovém období u většiny projektů platí, že z ESIF je hrazeno 85 % projektu a dalších 5 % přidává stát, obec proto ze svého rozpočtu platí pouze 10 %. Město získalo významné investiční dotace z ESIF na vybudování dopravního terminálu, postavení nového komunitního centra, nebo opravu řady ulic. Je třeba zmínit, že většinu takto významných dotací město získalo až v závěru sledovaného období, a proto se ve většině případů nepromítly do rozpočtů analyzovaných v této práci. To ovšem nic nemění na tom, že městu se daří získávat dotace na řadu svých investičních záměrů a to zejména z Integrovaného regionálního operačního programu, OP Životní prostředí, OP Zaměstnanost nebo z ministerstva zemědělství.

S investicemi obce bylo v anketním šetření spokojeno 80 % respondentů, kteří si pochvalovali zejména vybudování dopravního terminálu či stavbu komunitního centra. Z požadavků, do jakých oblastí by mělo město investovat v budoucnu, se jeví, že město by se nadále mělo snažit získávat dotace na úpravu ulic a chodníků a také zeleně. Současně by se mělo zaměřit na podporu kultury, sportu, volného času a zajišťování bezpečnosti. V těchto oblastech by se proto mělo také zajímat o možné dotační tituly a zkoumat, zda by případné projekty mohly být spolufinancovány i z jiných zdrojů než rozpočtu města. Město by se proto mělo i v budoucích letech soustředit na kvalitní přípravu projektů a aktivně vyhledávat dotační programy, z nichž bude možné tyto projekty spolufinancovat.

5.2 Obec Březina

Hospodaření obce Březina skončilo záporným saldem ve třech případech a to v letech 2015, 2016 a 2018. V ostatních letech ovšem obec hospodařila se znatelným přebytkem, a proto je za sledované období v celkových kladných hodnotách. I dle informativních a monitorujících ukazatelů Březina hospodařila velice zdravě a v ukazatelích zadluženosti dokonce vykazovala naprosto nulové hodnoty. Stejně jako u Mnichova Hradiště jsou klíčovými příjmy obce ty daňové, u Březiny je jejich podíl na celkových příjmech ještě vyšší. Z daně z nemovitostí obec vybírala v letech 2012-2018 mezi 409 až 489 tis. Kč. Obec nezvýšila o jeden stupeň koeficient dle počtu obyvatel ani nestanovila místní koeficient. Stanovením místního koeficientu by příjmy z daně z nemovitostí mohly stoupnout až k částce 1 000 tis. Kč. Zde je ovšem potřeba odlišit Březinu od Mnichova Hradiště, neboť se jedná o mnohem menší obec, kde řízení zajišťuje prakticky sama starostka obce společně s místostarostkou a v takto malé obci je jakékoliv zvýšení velmi citlivé, neboť lidé se v těchto obcích znají více osobně a není proto i z tohoto důvodu lehké provést např. dvojnásobné zdražení. Pravdou na druhou stranu je, že Březině by případné stanovení místního koeficientu mohlo pomoci při případných investicích, proto by se zvýšení dalo tímto způsobem odůvodnit.

Místní poplatky také nejsou v obci stanoveny v nijak vysoké výši, ovšem od 1. 1. 2020 došlo ke zvýšení celkového poplatku za svoz odpadů o 100 Kč na celkovou částku 500 Kč, tedy shodnou jako v Mnichově Hradiště. V této oblasti samozřejmě bude záležet na růstu nákladů, avšak vzhledem k aktuálnímu zvýšení není předpoklad, že by v nejbližší době došlo k dalšímu navýšení. Poplatek ze psa je velice nízký, byl sice upraven na 100 Kč za prvního psa a 150 Kč za každého dalšího, ovšem celkově došlo oproti předchozí OZV

k navýšení pouze o 40 Kč. V tomto případě je určitě potenciál pro další zvyšování, ale příjem z tohoto poplatku je pro obec velice nízký, proto jeho vysoké navýšení z mého pohledu nedoporučuji, neboť se spíše než pozitivně v rozpočtu může projevit negativně na reakci občanů.

Obci se daří své výdaje pokrývat i z dotačních zdrojů, když získala dotace na opravu a rozšíření kapacit školky či na modernizaci rozhlasu v rámci protipovodňových opatření. Z ankety vyplývá, že občané obce, kteří se šetření zúčastnili, jsou z 86 % s investicemi spokojeni a další investice si přejí zejména do infrastruktury obce.

Samotné hospodaření obce je dle analýzy i všech ukazatelů zdravé, obec dokázala v posledních letech i získat dotace na své investice, konkrétně na zrekonstruování a rozšíření mateřské školy a na modernizaci rozhlasu. Současně renovovala náves a opravila i některé komunikace, z tohoto hlediska není obci příliš co vytknout a případnou snahu o zvýšení příjmů zavedením místního koeficientu u daně z nemovitostí či razantním zvýšením místních poplatků bych doporučoval pouze v případě, že dojde k rapidnímu růstu nákladů, případně bude chtít obec realizovat rozsáhlou investici a nedokázala by na ni získat dotaci ze státního rozpočtu, kraje či evropských fondů.

Právě na získávání dotací by se obec měla zaměřit i v budoucích letech, když bude plánovat další investice. Pro obec by mohly být zajímavé evropské dotace např. z Integrovaného regionálního operačního programu, který bude pokračovat i v novém programovém období v letech 2021-2027 či z OP Životní prostředí. Z obou těchto programů ostatně obec získala prostředky i ve sledovaném období mezi lety 2012-2018. Taktéž se může Březina zaměřit na některé národní dotační programy a programy jednotlivých ministerstev. Je samozřejmostí, že pro Březinu je celý proces získání dotací složitější než pro větší město, jakým je Mnichovo Hradiště. Březina nedisponuje širokým aparátem úředníků, a proto je pro ní celý průběh žádostí o dotace zcela jistě administrativně náročnější, přesto by se měla tímto směrem ubírat a aktivně pro své investiční projekty vyhledávat dostupné dotační tituly.

6 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo za pomoci provedení analýzy zhodnotit hospodaření města Mnichovo Hradiště a obce Březina v období let 2012-2018 a navrhnout opatření ke zlepšení hospodaření obou obcí v budoucnu. Dílčím cílem práce bylo provedení anketního šetření mezi občany o hospodaření jejich obcí a následné vyhodnocení tohoto šetření.

Ke splnění cíle byla nejprve vytyčena teoretická východiska a v praktické části práce byla provedena analýza plnění rozpočtů obou obcí v daném období. Analýza odhalila, že Mnichovo Hradiště kromě jednoho roku vždy hospodařilo s výrazně kladným přebytkem. Rozpočet obce Březina skončil třikrát se záporným saldem, nicméně v celkovém kontextu její hospodaření za dané období skončilo také výrazně kladným výsledkem. V obou obcích jsou jednoznačně klíčovým příjmem ty daňové s tím, že v Březině pětkrát ze sedmi let podíl daňových příjmů na těch celkových překročil hranici 88 %. V Mnichově Hradišti překonal podíl daňových příjmů na těch celkových pětkrát hranici 70 %. Velice významně výši rozpočtu v obou obcích ovlivňovaly přijaté dotace, zejména pokud se jim podařilo získat investiční dotace na dané projekty.

V následující části práce byly v rámci vyhodnocení výsledky hospodaření obou obcí navzájem porovnány. Současně byly srovnány i vybrané informativní a monitorující ukazatele, z jejichž hodnot vyplynulo, že obě obce hospodařily ve sledovaném období odpovědně a nikdy se nedostaly do kritických hodnot, přičemž se jim prakticky ani nepřiblížily. Na porovnání hospodaření navazuje anketní šetření mezi obyvateli obcí a jeho následné vyhodnocení, z něhož vyplývá, že v obou obcích jsou obyvatelé, jež se ankety zúčastnili, většinou spokojeni s hospodařením své obce i s investicemi, které byly realizovány v uplynulém období. Obyvatelé se zároveň vyjádřili, do jakých oblastí a projektů by obce měly směřovat prostředky v následujících letech.

Poslední částí práce je zhodnocení výsledků analýzy hospodaření obou obcí a také anketního šetření, a navržení doporučení, jakým způsobem by obce mohly své hospodaření zlepšit. V této souvislosti jsou významným potenciálním zdrojem příjmů přijaté dotace, které se již nyní daří oběma obcím úspěšně získávat a zároveň pak také případné úpravy koeficientů u daní z nemovitostí či zvyšování místních poplatků.

7 Seznam použitých zdrojů

Literatura:

BALÍK, Stanislav. 2009. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky.* Praha : Grada Publishing, a.s., 2009. str. 256. ISBN 978-80-247-2908-4.

ČMEJREK, Jaroslav a ČOPÍK, Jan. 2016. *Veřejná správa.* 1. České Budejovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Ekonomická fakulta, 2016. str. 127. ISBN 978-80-7394-578-7.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka, MAAAYTOVÁ, Alena, et. al. 2010. *Veřejné finance.* 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. str. 340. ISBN 978-80-7357-497-0.

HEJDUKOVÁ, Pavlína. 2015. *Veřejné finance: teorie a praxe.* Praha : C. H. Beck, 2015. str. 272. ISBN 978-80-7400-298.

MAAYTOVÁ, Alena, OCHRANA, František, Pavel, Jan, SEDMIHRADSKÁ, Lucie, TEPPEROVÁ, Jana. 2015. *Veřejné finance v teorii a praxi.* Praha : Grada Publishing, a.s., 2015. str. 208. ISBN 978-80-247-5561-8.

PEKOVÁ, Jitka. 2011. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. str. 644. ISBN 978-80-7357-698-1.

PEKOVÁ, Jitka. 2008. *Veřejné finance: úvod do problematiky.* 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha : ASPI, a.s., 2008. str. 580. ISBN 978-80-7357-358-4.

PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek. 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru.* 3. přepracované vydání. Praha : ASPI, 2008. str. 712. ISBN 978-80-7357-351-5.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. 2015. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe.* 1. Praha : GRADA Publishing, a.s., 2015. str. 288. ISBN 978-80-247-5608-0.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie. 2015. *Rozpočtový proces obcí.* 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer, 2015. str. 180. ISBN 978-80-7478-968-7.

Právní předpisy:

ČESKO. **Zákon č. 2/1969 Sb.** České národní rady ze dne 8. ledna 1969 o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky a o změně a doplnění dalších zákonů. In: Sběrka zákonů České republiky. 1969, částka 1. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=1539>

ČESKO. **Zákon č. 131/2000 Sb.** ze dne 13. dubna 2000 o hlavním městě Praze a o změně a doplnění dalších zákonů. In: Sběrka zákonů České republiky. 2000, částka 39, s. 131-133. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3427>

ČESKO. **Zákon č. 128/2000 Sb.** ze dne 12. dubna 2000 o obcích a o změně a doplnění dalších zákonů (obecní zřízení). In: Sběrka zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 128-130. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3426>

ČESKO. **Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.** České národní rady ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky a o změně a doplnění dalších zákonů. In: Sběrka zákonů České republiky. 1993, částka 1, s. 1-2. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5989>

ČESKO. **Zákon č. 250/2000 Sb.** ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a o změně a doplnění dalších zákonů. In: Sběrka zákonů České republiky. 2000, částka 73, s. 237-251. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>

ČESKO. **Zákon č. 338/1992 Sb.** České národní rady ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitostí a o změně a doplnění dalších zákonů. In: Sběrka zákonů České republiky. 1992, částka 71, s. 338-342. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2594>

ČESKO. **Zákon č. 243/2000 Sb.** ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) a o změně a doplnění dalších zákonů. In: Sběrka zákonů České republiky. 2000, částka 73, s. 237-251. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>

ČESKO. **Zákon č. 187/2016 Sb.** ze dne 26. května 2016 o dani z hazardních her o změně a doplnění dalších zákonů. In: Sběrka zákonů České republiky. 2016, částka 71, s. 186-188. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=27036>

ČESKO. **Zákon č. 565/1990 Sb.** České národní rady ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích o změně a doplnění dalších zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 1990, částka 92, s. 565-568. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2403>

ČESKO. **Vyhláška č. 219/2019 Sb.** ze dne 26. srpna 2019 o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2019, částka 93, s. 219. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=38694>

Právní předpisy obcí:

Obecně závazná vyhláška města Mnichovo Hradiště č. 1/2014 ze dne 12. června 2019 o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitých věcí. 2019. Dostupný také z: <https://www.mnhradiste.cz/data/soubory/2019/ozv-2-2019-stanoveni-koeficientu-pro-vypocet-dane-z-nemovitych-veci.pdf>

Obecně závazná vyhláška města Mnichovo Hradiště č. 3/2019 ze dne 9. prosince 2019 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. 2019. Dostupný také z: <https://www.mnhradiste.cz/data/soubory/2019/ozv-3-2019-o-mistnim-poplatku-odpady.pdf>

Obecně závazná vyhláška města Mnichovo Hradiště č. 4/2019 ze dne 9. prosince 2019 o místním poplatku ze psů. 2019. Dostupný také z: <https://www.mnhradiste.cz/data/soubory/2019/ozv-4-2019-o-mistnim-poplatku-ze-psu.pdf>

Obecně závazná vyhláška města Mnichovo Hradiště č. 5/2019 ze dne 9. prosince 2019 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství. 2019. Dostupný také z: <https://www.mnhradiste.cz/data/soubory/2019/ozv-5-2019-o-mistnim-poplatku-za-uzivani-vp.pdf>

Obecně závazná vyhláška města Mnichovo Hradiště č. 1/2014, o místních poplatcích

Obecně závazná vyhláška města Mnichovo Hradiště č. 1/2018 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Obecně závazná vyhláška obce Březina č. 1/2011 ze dne 21. listopadu 2011 o místních poplatcích. 2011. Dostupný také z: <http://www.brezina.e-obec.cz/urednideskaa.php?soubor=32>

Obecně závazná vyhláška obce Březina č. 2/2011 ze dne 21. listopadu 2011 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. 2011. Dostupný také z: <http://www.brezina.e-obec.cz/urednideskaa.php?soubor=33>

Obecně závazná vyhláška obce Březina č. 2/2019 ze dne 16. prosince 2019 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. 2019. Dostupný také z: http://www.brezina.e-obec.cz/uredni_deska/2019123_ozv_c__2_2019.pdf

Obecně závazná vyhláška obce Březina č. 3/2019 ze dne 16. prosince 2019 o místním poplatku ze psů. 2019. Dostupný také z: http://www.brezina.e-obec.cz/uredni_deska/2019124_ozv_c__3_2019.pdf

Obecně závazná vyhláška obce Březina č. 4/2019 ze dne 16. prosince 2019 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství. 2019. Dostupný také z: http://www.brezina.e-obec.cz/uredni_deska/2019125_ozv_c__4_2019.pdf

Obecně závazná vyhláška obce Březina č. 5/2019 ze dne 16. prosince 2019 o místním poplatku z pobytu. 2019. Dostupný také z: http://www.brezina.e-obec.cz/uredni_deska/2019126_ozv_c__5_2019.pdf

Další dokumenty obcí:

MĚSTO MNICHOVO HRADIŠTĚ, *Závěrečné účty města Mnichovo Hradiště za období let 2012-2018* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: <https://www.mnhradiste.cz/radnice/rozpocet/zaverecny-ucet>

MĚSTO MNICHOVO HRADIŠTĚ, *Rozpočet města Mnichovo Hradiště na rok 2020* [online]. [cit. 1.1.2020]. Dostupné z: <https://www.mnhradiste.cz/data/soubory/2019/rozpocet-navrh-2020-final-po-uprave.pdf>

BŘEZINA – OFICIÁLNÍ STRÁNKY OBCE, *Závěrečné účty obce Březina za období let 2012-2018* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: http://www.brezina.e-obec.cz/urednideskaa.php?akce=showfile&id_section=9

Internetové zdroje:

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, *Monitoring hospodaření územních samosprávných celků* [online]. Aktualizace 20.08.2018 [cit. 10.10.2019]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR - IROP, *Zvýšení kapacity a dostupnosti Mateřské školy Březina* [online]. [cit. 14.10.2019]. Dostupné z: <https://irop.mmr.cz/cs/Projekty/06-2-Zkvalitneni-verejnych-sluzeb-a-podminek-zivot/Zvyseni-kapacity-a-dostupnosti-Materske-skoly-Brez>

MONITOR – INFORMAČNÍ PORTÁL MINISTERSTVA FINANCÍ, *Město Mnichovo Hradiště* [online]. [cit. 14.10.2019]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2018/obce/detail/0>

MONITOR – INFORMAČNÍ PORTÁL MINISTERSTVA FINANCÍ, *Obec Březina* [online]. [cit. 14.10.2019]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2018/obce/detail/00509329#>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, *Počet obyvatel v obcích – k 1. 1. 2019* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-za0wri436p>

MĚSTO MNICHOVO HRADIŠTĚ, *Místní části* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: <http://www.mnhradiste.cz/mesto/mistni-casti>

MĚSTO MNICHOVO HRADIŠTĚ, *Vizitka Mnichova Hradiště* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: <http://www.mnhradiste.cz/mesto/vizitka>

MĚSTO MNICHOVO HRADIŠTĚ, *Historie Mnichova Hradiště* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: <http://www.mnhradiste.cz/mesto/historie>

MĚSTO MNICHOVO HRADIŠTĚ, *Zastupitelstvo města 2018-2022* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: <http://www.mnhradiste.cz/radnice/zastupitelstvo>

MĚSTO MNICHOVO HRADIŠTĚ, *Organizační struktura úřadu* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: <http://www.mnhradiste.cz/radnice/mestsky-urad/organizacni-struktura>

PORTÁL ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ, *Obce* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: <http://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

BŘEZINA – OFICIÁLNÍ STRÁNKY OBCE, *Historie obce* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: <http://www.brezina.e-obec.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=3>

BŘEZINA – OFICIÁLNÍ STRÁNKY OBCE, *Statistické informace o obci* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: [http://www.brezina.e-](http://www.brezina.e-obec.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=4)

[obec.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=4](http://www.brezina.e-obec.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=4)

BŘEZINA – OFICIÁLNÍ STRÁNKY OBCE, *Zastupitelé obce; Organizační struktura* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z:

<http://www.brezina.e-obec.cz/view.php?cisloclanku=2006070003>

MAPY.CZ, *Základní mapa oblasti obcí - Mnichovo Hradiště a Březina* [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=15.0466125&y=50.5719876&z=12>

Periodika:

MAREŠ, Jan. Odpadové hospodářství města čeká změna. *Kamelot: zpravodaj města Mnichovo Hradiště*. Mnichovo Hradiště: město Mnichovo Hradiště, 2019, 7, 2.

8 Přílohy

8 Přílohy	97
Příloha I Anketa pro respondenty obou obcí	97

Příloha I Anketa pro respondenty obou obcí

Vážení občané, dovoluji si Vás požádat o několik minut Vašeho času k vyplnění ankety v rámci mé diplomové práce na Provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity v Praze. V této práci se zabývám analýzou hospodaření Vaší obce v letech 2012-2018 a Vaše odpovědi v anketě mi při tvorbě práce velice pomohou. Anketa má 16 krátkých otázek a nezabere Vám více než několik minut času. Mockrát všem děkuji za vyplnění, velice si toho vážím. Miloš Šenkýř

Základní informace

1) Jaké je Vaše pohlaví?

- a) muž
- b) žena

2) Uveďte prosím Váš věk.

- a) 15 – 30 let
- b) 31 – 45 let
- d) 46 – 60 let
- e) 60 – 75 let
- f) Více než 75 let

3) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) základní
- b) středoškolské bez maturity
- c) středoškolské s maturitou
- d) vyšší odborné
- e) vysokoškolské – bakalářské
- f) vysokoškolské – magisterské

4) Jaký je Váš společenský status?

- a) student/ka
- b) zaměstnaný/á
- c) OSVČ
- d) senior/ka (osoba v důchodovém věku 65+)
- e) nezaměstnaný/á
- f) osoba na mateřské či rodičovské dovolené
- g) jiný .....

5) Jak dlouho žijete v této obci/městě?

- a) méně než 5 let
- b) 5 – 10 let
- c) Více než 10 let
- d) Celý život

Zájem občanů o dění v obci

6) Zajímáte se o dění ve své obci/městě?

- a) ano
- b) ne

7) Odkud nejčastěji čerpáte informace o dění v obci/městě?

- a) úřední deska
- b) webové stránky města
- c) místní zpravodaj
- c) zasedání zastupitelstva
- e) sociální sítě a další média
- f) jiné zdroje
- g) nezajímám se

8) Jak často se účastníte veřejných zasedání zastupitelstva?

- a) vždy
- b) občas
- c) nikdy se neúčastním

Zájem občanů o hospodaření obce

9) Zajímáte se o hospodaření Vaší obce/města?

- a) ano
- b) ne

10) Víte, jaká je přibližně výše ročního rozpočtu Vaší obce/města?

- a) ano, napište prosím číslo...
- b) ne

11) Znáte hlavní zdroje příjmu Vaší obce/města?

- a) ano, vypište alespoň 2.....
- b) ne

12) Znáte hlavní výdaje rozpočtu Vaší obce/města?

- a) ano, vypište alespoň 2 .....
- b) ne

13) Jste spokojeni s investicemi města?

- a) ano
- b) ne

14) Jakou investici v posledním období považujete za nejdůležitější?

Vypište: .....

15) Do jaké oblasti by dle Vašeho názoru měly především směřovat investice města?

Vypište: .....

16) Jste celkově spokojeni s hospodařením Vaší obce/města?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

Velice Vám děkuji za Váš čas a za Vaše odpovědi.

Zdroj: vlastní zpracování